

فصل دوم

«گروه‌ها»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دوم

(سراسری ۹۳)

کدام یک از مجموعه‌های زیر همراه با عمل دوتایی ارائه شده یک گروه نیست؟

$$(۱) \quad A = \{a \in \mathbb{Q} \mid a > 0\} \text{ همراه با عمل دوتایی } a * b = \frac{ab}{3}$$

$$(۲) \quad A = \{z \in \mathbb{C} \mid z^4 = 1\} \text{ همراه با ضرب اعداد مختلط}$$

$$(۳) \quad A = \{z \in \mathbb{C} \mid 0 < |z| \leq 1\} \text{ همراه با ضرب اعداد مختلط}$$

$$(۴) \quad A = \{z \in \mathbb{C} \mid |z| = 1\} \text{ همراه با ضرب اعداد مختلط}$$

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دوم

۱- گزینه «۳» فرض می‌کنیم $z_1 = 1$ و $z_2 = \frac{1}{3}$. واضح است که $|z_1| \leq 1$ و $|z_2| \leq 1$. طبق محک زیرگروه برای اینکه A یک گروه باشد، باید به ازای

هر $z_1, z_2 \in A$ ، داشته باشیم $z_1 z_2^{-1} \in A$ ، اما برای $z_1 = 1$ و $z_2 = \frac{1}{3}$ می‌بینیم که:

$$|z_1 z_2^{-2}| = |1 \times (\frac{1}{3})^{-1}| = |1 \times 3| = 3 > 1 \Rightarrow 3 \notin A \Rightarrow A \text{ زیر گروه } \mathbb{C} \text{ نیست}$$

فصل سوم

«گروه‌های جایگشتی»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل سوم

- ۱- مرتبه‌ی جایگشت $\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 \\ 4 & 9 & 7 & 5 & 6 & 8 & 2 & 1 & 3 \end{pmatrix}$ برابر است با: (سراسری ۸۲)
- ۴ (۱) ۵ (۲) ۱۰ (۳) ۲۰ (۴)
- ۲- هر جایگشت زوج از گروه متقارن S_n را به صورت حاصل ضربی از کدام یک می‌توان نوشت؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) دوره‌هایی از طول ۳
(۲) دوره‌هایی از طول ۲ یعنی ترانهش‌ها
(۳) دوره‌هایی از طول ۲ و ۳
(۴) هر سه مورد صحیح است.
- ۳- اگر گروه متناوب A_n دارای عضوی از مرتبه‌ی ۲۰ باشد، آن‌گاه حداقل مقدار n چند است؟ (سراسری ۸۴)
- ۱۲ (۱) ۱۱ (۲) ۵ (۳) ۴ (۴)
- ۴- فرض کنید $\langle x, y \mid x^2 = 1, y^{100} = 1, xyx^{-1} = y^{-1} \rangle = D_{200}$ گروه دو وجهی از مرتبه ۲۰۰ باشد. در این صورت تعداد عناصر از مرتبه‌ی ۲ برابر است با: (سراسری ۸۵)
- ۱ (۱) ۵۰ (۲) ۱۰۰ (۳) ۱۰۱ (۴)
- ۵- تعداد جایگشت‌هایی از S_4 که هیچ حرفی را ثابت نگه‌نمی‌دارند برابر است با: (سراسری ۸۷)
- ۶ (۱) ۹ (۲) ۱۱ (۳) ۱۲ (۴)
- ۶- تعداد مزدوج‌های $(4\ 5)(1\ 2\ 3)$ در گروه S_5 برابر است با: (آزاد ۸۷)
- ۱۵ (۱) ۶ (۲) ۱۰ (۳) ۲۰ (۴)
- ۷- اگر σ جایگشت $\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 \\ 3 & 7 & 8 & 9 & 4 & 5 & 2 & 1 & 6 \end{pmatrix}$ باشد مرتبه‌ی σ^{1000} چقدر است؟ (سراسری ۸۸)
- ۲ (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۱۰۰۰ (۴)
- ۸- تعداد جایگشت‌های S_7 که حداقل شامل یک دور به طور ۳ باشند چند است؟ (سراسری ۸۹)
- ۱۲۴۰ (۱) ۳۵۰ (۲) ۱۶۸۰ (۳) ۸۴۰ (۴)
- ۹- تعداد مزدوج‌های جایگشت $(5\ 3\ 2)(1\ 2\ 4)$ در S_5 برابر است با: (آزاد ۸۹)
- ۱۰۰ (۱) ۳۰ (۲) ۳۶ (۳) ۲۴ (۴)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل سوم

۱- گزینه «۴» هر جایگشت در S_n ، به صورت حاصل ضربی از جایگشت‌های جدا از هم است و مرتبه‌ی حاصل ضرب دورهای جدا از هم کوچکترین مضرب مشترک مرتبه‌های آنهاست. جایگشت بالا به صورت $(29\ 37)(14\ 5\ 6\ 8)$ است و مرتبه‌ی جایگشت $(29\ 37)$ چهار و مرتبه‌ی جایگشت $(14\ 5\ 6\ 8)$ پنج است بنابراین مرتبه جایگشت $(29\ 37)(14\ 5\ 6\ 8)$ ، 20 است.

۲- گزینه «۴» هر جایگشت را می‌توان به صورت حاصل ضربی از ترانهش‌ها نوشت. هر جایگشت زوج را می‌توان به صورت حاصل ضربی از ترانهش‌ها به تعداد زوج نوشت. حاصل ضرب هر دو ترانهش را می‌توان به صورت دورهایی به طول ۳ نوشت مثلاً $(1\ 2)(3\ 4) = (1\ 2\ 3)(3\ 1\ 4)$.

۳- گزینه «۲» هر جایگشت در A_n به صورت حاصل ضرب دورهای مجزا تجزیه می‌شود و مرتبه‌ی چنین جایگشتی کوچکترین مضرب مشترک این دورهای مجزا می‌باشد لذا اگر $\sigma \in A_n$ و $o(\sigma) = 20$ و $\sigma = \theta_1 \cdots \theta_r$ باشد، آن‌گاه $[o(\theta_1), \dots, o(\theta_m)] = 20$ است. اگر θ_1 بزرگترین دور در این تجزیه باشد. آن‌گاه:

$$o(\theta_1) = 20 \text{ یا } 10 \text{ یا } 5$$

$$1) \ o(\theta_1) = 20 \Rightarrow n \text{ باید حداقل } 20 \text{ باشد}$$

$$2) \ o(\theta_1) = 10 \Rightarrow \text{در تجزیه } \sigma \text{ حداقل یک } 4\text{-دور موجود است و لذا } n \text{ حداقل باید } 14 \text{ باشد}$$

$$3) \ o(\theta_1) = 5 \Rightarrow \text{حداقل دارای یک } 4\text{-دور است مثل } \theta_1. \text{ همچنین } \theta_1 \text{ یک } 5\text{-دور است که در نتیجه } \theta_1 \theta_2 \text{ یک دور فرد است و چون } \sigma \text{ باید فرد باشد یک دور فرد دیگر به طول حداقل } 2 \text{ باید موجود باشد که در نتیجه حداقل } n = 11 \text{ می‌شود.}$$

۴- گزینه «۴» عناصر مرتبه ۲ در D_{20} به صورت $\alpha^k \beta$ ($0 \leq k \leq 10$) و α^{5k} می‌باشند، در نتیجه تعداد این عناصر برابر ۱۰۱ است.

۵- گزینه «۲» جایگشت‌هایی از S_4 که هیچ حرفی را ثابت نگه نمی‌دارند عبارتند از دورهای ۴ تایی و حاصل ضرب دو دور دو تایی مجزا که عبارتند از: $(1\ 2\ 3\ 4)$ و $(1\ 2)(3\ 4)$ و $(1\ 3)(2\ 4)$ و $(1\ 4)(2\ 3)$ و $(1\ 2\ 4\ 3)$ و $(1\ 3\ 2\ 4)$ و $(1\ 4\ 3\ 2)$ و $(1\ 4\ 2\ 3)$ و $(1\ 3\ 4\ 2)$ و $(1\ 2\ 3\ 4)$ که تعداد جایگشت‌ها ۹ تا است.

۶- گزینه «۴» طبق قضیه‌ای دو جایگشت در S_n مزدوج یکدیگرند اگر و تنها اگر دارای ساختار دوری یکسانی باشند، بنابراین جایگشت β مزدوج جایگشت $(4\ 5)(1\ 2\ 3)$ خواهد بود، هرگاه ساختار دوری یکسانی با این جایگشت داشته باشد، یعنی β حاصل ضرب دو دور مجزا یکی به طول ۲ و دیگری به طول ۳ باشد یا به عبارتی به شکل $(a_1 a_2)(b_1 b_2 b_3)$. اکنون باید تعداد این جایگشت‌ها را بیابیم. تعداد دورهای به طول ۲ در S_5 برابر است با $\frac{5(5-1)}{2} = 10$. وقتی یک دور دو تایی $(a_1 a_2)$ را انتخاب کردیم، چون $(a_1 a_2)$ و $(b_1 b_2 b_3)$ از هم مجزا هستند، از مجموعه $\{1, 2, 3, 4, 5\}$ تنها ۳ عدد برای تعیین دور $(b_1 b_2 b_3)$ باقی می‌ماند که دو دور مجزا $(b_1 b_2 b_3)$ و $(b_1 b_2 b_3)$ را خواهیم داشت. در نتیجه تعداد حالات ممکن برای این جایگشت برابر است با $10 \times 2 = 20$.

۷- گزینه «۲» جایگشت σ را می‌توانیم به صورت مقابل بنویسیم.

$$\sigma = (1\ 3\ 8)(2\ 7)(4\ 9\ 6\ 5) \Rightarrow o(\sigma) = 12$$

$$\sigma^{1000} = \sigma^{83 \times 12 + 4} = (\sigma^{12})^{83} \sigma^4 = e \sigma^4 = \sigma^4 \Rightarrow o(\sigma^{1000}) = o(\sigma^4) = \frac{o(\sigma)}{(4, o(\sigma))} = \frac{12}{(4, 12)} = \frac{12}{4} = 3$$

بنابراین داریم:

در نتیجه مرتبه‌ی σ ، ۳ است.

۸- گزینه «۳» جایگشت‌های S_7 که حداقل شامل یک دوره به طول ۳ می‌باشند، به یکی از صورت‌های زیر هستند:

$$1) \text{ دورهایی به طول } 3 \text{ به فرم } (a_1 a_2 a_3). \text{ تعداد این دورها برابر است با } 7 \times \frac{7!}{3(7-3)!}$$

۲) دورهایی به صورت حاصل ضرب سه دور از هم جدا به طول ۲، ۲ و ۳ به فرم $(a_1 a_2)(b_1 b_2)(c_1 c_2 c_3)$. تعداد دورهایی به طول ۳ به فرم $(c_1 c_2 c_3)$ در

S_7 برابر است با $7 \times \frac{7!}{3(7-3)!}$. وقتی دور $(c_1 c_2 c_3)$ را انتخاب می‌کنیم، چون دورها از هم مجزا هستند، از مجموعه $\{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\}$ تنها ۴ عدد

برای تعیین دور $(b_1 b_2)$ باقی می‌ماند، پس به تعداد $\frac{4(4-1)}{2} = 6$ انتخاب خواهیم داشت. با انتخاب دو دور $(c_1 c_2 c_3)$ و $(b_1 b_2)$ دو عدد از مجموعه فوق باقی می‌ماند که تنها یک حالت $(a_1 a_2)$ را نتیجه می‌دهد. چون دو دور $(a_1 a_2)(b_1 b_2)$ و $(b_1 b_2)(a_1 a_2)$ یکسان هستند و دو بار شمرده می‌شوند، تعداد

$$\text{کل حالات تقسیم بر } 2 \text{ می‌شود. بنابراین به تعداد } 210 = \frac{70 \times 6 \times 1}{2} \text{ انتخاب داریم.}$$

۳) دورهایی به صورت حاصل ضرب دو دور از هم جدا به طول ۲ و ۳ به فرم $(a_1 a_2)(b_1 b_2 b_3)$ به ترتیبی که در قسمت ۲ توضیح داده شد، به تعداد $\frac{1}{3} \cdot \frac{7!}{(7-3)!} = 70$ انتخاب برای دور $(b_1 b_2 b_3)$ و $\frac{4(4-1)}{2} = 6$ انتخاب برای دور $(a_1 a_2)$ داریم که در کل $70 \times 6 = 420$ انتخاب خواهیم داشت.

۴) دورهایی به صورت حاصل ضرب دو دور از هم جدا به طول ۳ و ۳ به فرم $(a_1 a_2 a_3)(b_1 b_2 b_3)$ تعداد حالات برای انتخاب دور $(a_1 a_2 a_3)$ برای $\frac{1}{3} \cdot \frac{7!}{(7-3)!} = 70$ و برای دور $(b_1 b_2 b_3)$ برابر $\frac{1}{3} \cdot \frac{4!}{(4-3)!} = 8$ می‌باشد، پس در کل تعداد انتخاب برای این حالت برابر $70 \times 8 = 560$ است.

۵) دورهایی به صورت حاصل ضرب دو دور از هم جدا به طول ۳ و ۴ به فرم $(a_1 a_2 a_3)(b_1 b_2 b_3 b_4)$ تعداد انتخاب برای دور $(b_1 b_2 b_3 b_4)$ برابر است با $\frac{1}{4} \cdot \frac{7!}{(7-4)!} = 210$ و دو انتخاب به صورت $(a_1 a_2 a_3)$ و $(a_1 a_2 a_3 a_4)$ برای دور سه‌تایی داریم که در کل $2 \times 210 = 420$ انتخاب می‌شوند.

در نهایت تعداد جایگشت‌های S_7 که حداقل شامل یک دور به طول ۳ باشند، برابر است با:

$$70 + 210 + 420 + 560 + 240 = 1680$$

۹- گزینه «۴» ابتدا جایگشت $(532)(124)$ را به صورت حاصل ضرب دورهای از هم جدای آن می‌نویسیم داریم $(15324) = (532)(124)$ ، می‌دانیم دو جایگشت با هم مزدوجند اگر نمایش آنها به صورت حاصل ضرب دورهای از هم جدا یکسان باشد. به طور مثال جایگشت‌های مزدوج (15324) تمام دورهای ۵ تایی در S_5 می‌باشند که تعدادشان $4! = 24$ می‌باشند.

فصل چهارم

«زیرگروه‌ها»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل چهارم

- کله ۱- فرض کنید G یک گروه و $x \in G$ عضوی از مرتبه 3^0 باشد، در این صورت مرتبه زیرگروه $\langle x^4 \rangle$ برابر است با: (سراسری ۸۲)
- ۳ (۱) ۱۰ (۲) ۱۵ (۳) ۳۰ (۴)
- کله ۲- در گروه جمعی اعداد گویا \mathbb{Q} زیرگروه تولید شده توسط زیر مجموعه‌ی $\left\{ \frac{1}{6}, \frac{1}{10} \right\}$ دارای کدام خاصیت است؟ (سراسری ۸۲)
- (۱) برابر زیرگروه تولید شده توسط $\left\{ \frac{1}{2}, \frac{1}{5} \right\}$ است. (۲) دوری با مولد $\frac{1}{30}$ است.
- (۳) دوری با مولد $\frac{1}{6}$ است. (۴) برابر زیرگروه تولید شده توسط $\left\{ \frac{1}{3}, \frac{1}{5} \right\}$ است.
- کله ۳- اگر G یک گروه و $\frac{G}{Z(G)}$ دوری باشد، آن‌گاه (سراسری ۸۲)
- (۱) G گروهی غیر آبلی است. (۲) G گروهی دوری است.
- (۳) G گروهی آبلی است. (۴) حاصل ضرب دو گروه دوری است.
- کله ۴- فرض کنید \mathbb{Q} گروه جمعی اعداد گویا و \mathbb{Z} گروه جمعی اعداد صحیح باشد. اگر $G = \frac{\mathbb{Q}}{\mathbb{Z}}$ گروه خارج قسمتی باشد، آن‌گاه: (سراسری ۸۲)
- (۱) G منتهای است. (۲) G دوری است.
- (۳) G گروهی نامنتهای است که در آن مرتبه برخی عناصر نامنتهای است. (۴) G گروهی نامنتهای است که در آن مرتبه هر عنصر منتهای است.
- کله ۵- فرض کنید H زیرگروهی از گروه G و $C_G(H)$ مرکزساز H و $N_G(H)$ نرمال‌ساز H در G باشد، در این صورت: (سراسری ۸۲)
- (۱) H آبلی است اگر و تنها اگر $H \leq C_G(H)$ (۲) H زیرگروه نرمال G است اگر و تنها اگر $H \leq C_G(H)$
- (۳) H آبلی است اگر و تنها اگر $H \leq N_G(H)$ (۴) H زیرگروه نرمال G است. اگر و تنها اگر $H = N_G(H)$
- کله ۶- فرض کنید G یک گروه و H یک زیرگروه از آن باشد. در این صورت $\mathbf{Ha = Hb}$ اگر و تنها اگر (سراسری ۸۲)
- (۱) $ab \in H$ (۲) $ab^{-1} \in H$ (۳) $a^{-1}b \in H$ (۴) $b^{-1}a \in H$
- کله ۷- اگر (\mathbb{R}^*, \cdot) گروه ضربی اعداد حقیقی و H زیرگروهی از آن با اندیس n باشد در این صورت n برابر است با: (سراسری ۸۳)
- (۱) ۲ یا ۱ (۲) ۱ یا ۳ (۳) ۱، ۲، ۳ یا ۴ (۴) ۱، ۲، ۳، ۴ یا ۴
- کله ۸- فرض کنید D_8 گروه دو وجهی از مرتبه ۸ باشد. تعداد زیرگروه‌های سره D_8 برابر است؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) ۷ (۲) ۸ (۳) ۹ (۴) ۱۰
- کله ۹- اگر $G = \langle x \rangle$ گروه دوری مرتبه ۶۰ فرض شود و $H = \langle x^4 \rangle$ و $K = \langle x^5 \rangle$ ، آن‌گاه مرتبه‌ی $H \cap K$ برابر است با: (سراسری ۸۴)
- (۱) ۱ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵
- کله ۱۰- فرض کنیم G یک گروه، $Z(G)$ مرکز آن و H زیرگروهی از G باشد کدام گزینه صحیح است؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) $Z(G) \leq Z(H)$ (۲) $Z(H) \leq Z(G)$ (۳) $H \cap Z(G) \leq Z(H)$ (۴) $Z(H) \cap G \leq Z(G)$
- کله ۱۱- فرض کنید G گروهی ۱۲۰ عضوی بوده و $H < G$ و $|H| = 24$. اگر وجود داشته باشد $a \in G - H$ به طوری که $\mathbf{Ha = aH}$. در این صورت کدام گزینه صحیح است؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) $H \leq G$ (۲) H آبلی است. (۳) $H \leq G'$ (۴) $z(H) \neq \{1\}$

۱۲- یک گروه نا آبدلی فرض می شود و $N \leq G$. اگر N یک گروه دوری مرتبه ۵ و $\frac{G}{N}$ گروهی از مرتبه ۹ فرض شود، آن گاه مرتبه G' برابر است با: (سراسری ۸۴)

$$(۱) \quad ۱۵ \quad (۲) \quad ۹ \quad (۳) \quad ۵ \quad (۴) \quad ۳$$

۱۳- گروه ضربی ماتریس های 2×2 با درایه ها در میدان حقیقی \mathbb{R} را با $GL_2(\mathbb{R})$ نمایش می دهیم. مرکزساز عضو $\begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 2 & 1 \end{pmatrix}$ در $GL_2(\mathbb{R})$ کدام مجموعه است؟ (سراسری ۸۴)

$$(۱) \quad \left\{ \begin{pmatrix} -2b & a \\ a & b \end{pmatrix} \mid a, b \in \mathbb{R}^* \right\} \quad (۲) \quad \left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ 2b & a \end{pmatrix} \mid a, b \in \mathbb{R}^* \right\} \quad (۳) \quad \left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ -2a & b \end{pmatrix} \mid a, b \in \mathbb{R}^* \right\} \quad (۴) \quad \left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ -2b & a \end{pmatrix} \mid a, b \in \mathbb{R}^* \right\}$$

۱۴- اگر H و K دو زیرگروه از گروه n عضوی G باشند به قسمی که $|H| > \sqrt{n}$ و $|K| > \sqrt{n}$ ، آن گاه: (سراسری ۸۵)

$$(۱) \quad |H \cap K| = n \quad (۲) \quad H \cap K \neq \{e\} \quad (۳) \quad |H \cap K| > \sqrt{n} \quad (۴) \quad |H \cap K| = \sqrt{n}$$

۱۵- اگر D_8 گروهی دو وجهی از مرتبه ۸ و S_3 گروه جایگشت ها از مرتبه ۶ باشد، آن گاه کدام یک از موارد زیر صحیح است؟ (سراسری ۸۵)

(۱) D_8 دارای حداقل ۸ زیرگروه نا بدیهی است. (۲) تمام زیرگروه های D_8 سره D_8 است.

(۳) تمام زیرگروه های S_3 در آن نرمال است. (۴) تمام زیرگروه های D_8 در آن نرمال است.

۱۶- اگر G یک گروه نرمال و $H \leq G$ به طوری که $[G : H] < +\infty$ ، آن گاه کدام گزینه صحیح است. (سراسری ۸۵)

$$(۱) \quad H \text{ زیرگروه نرمال } G \text{ است.} \quad (۲) \quad \text{زیرگروه نرمال } N \text{ در } G \text{ موجود است که } [G : N] < \infty \text{ و } N \subseteq H$$

$$(۳) \quad G' \leq H \quad (۴) \quad \text{زیرگروه نرمال } N \text{ در } G \text{ موجود است که } H \subseteq N \subseteq G$$

۱۷- فرض کنید A و B دو زیرگروه از گروه G باشند به طوری که $[G : A] = m$ و $[G : B] = n$ و $(m, n) = 1$ ، در این صورت: (سراسری ۸۵)

(۱) $AB \neq G$ (۲) $G = AB$ (۳) AB در G نرمال نیست. (۴) AB نمی تواند زیرگروه G باشد.

۱۸- فرض کنید G یک گروه است و $H \leq G$ و $a, b \in G$. در این صورت کدام گزینه صحیح است؟ (سراسری ۸۶)

$$(۱) \quad aH = Hb \Rightarrow aH = Ha \quad (۲) \quad Ha = Hb \Rightarrow aH = bH$$

$$(۳) \quad Ha = Hb \Rightarrow Ha^{-1} = Hb^{-1} \quad (۴) \quad aH = Ha \Rightarrow bH = Hb$$

۱۹- همه موارد زیر صحیح اند به جزء: (سراسری ۸۶)

$$(۱) \quad \text{گروه } \mathbb{Z}_6 \text{ دارای ۳ مولد است.} \quad (۲) \quad \text{گروه } \mathbb{Z} \text{ دارای ۲ مولد است.}$$

$$(۳) \quad \text{گروه } \mathbb{Z}_p \text{ دارای } p-1 \text{ مولد است. (} p \text{ عدد اول است)} \quad (۴) \quad \text{هر گروه دوری نامتناهی با } \mathbb{Z} \text{ یکرخت است.}$$

۲۰- اگر G گروهی دلخواه باشد، x عضوی از G و $H = \{g \in G \mid xg = gx\}$ آن گاه: (سراسری ۸۶)

$$(۱) \quad H \text{ زیرگروه است ولی لزوماً نرمال نیست.} \quad (۲) \quad \text{همه های چپ و راست } H \text{ با هم برابرند.}$$

$$(۳) \quad H \text{ زیرگروه نرمال است.} \quad (۴) \quad H \text{ زیرگروه نیست.}$$

۲۱- اگر هر زیرگروه دوری از گروه G در G نرمال باشد، در این صورت: (سراسری ۸۶)

$$(۱) \quad G \text{ گروهی دوری است.} \quad (۲) \quad G \text{ گروهی آبدلی است.}$$

$$(۳) \quad \text{هر زیرگروه } G \text{ در } G \text{ نرمال است.} \quad (۴) \quad \text{هر زیرگروه نرمال } G \text{، دوری است.}$$

۲۲- فرض کنید H زیرگروهی نرمال از گروه G باشد که برای هر $x, y \in G - H$ داشته باشیم $xy \in H$. در این صورت: (سراسری ۸۶)

$$(۱) \quad H \text{ آبدلی است.} \quad (۲) \quad \frac{G}{H} \text{ دوری است.} \quad (۳) \quad \frac{G}{H} \text{ آبدلی است.} \quad (۴) \quad \frac{G}{H} \text{ متناهی است.}$$

۲۳- فرض کنید G گروهی غیر آبدلی و متناهی و $Z(G)$ مرکز آن باشد. در این صورت مرتبه $\frac{G}{Z(G)}$: (سراسری ۸۶)

$$(۱) \quad \text{برابر با ۱ است.} \quad (۲) \quad \text{برابر با ۲ است.} \quad (۳) \quad \text{برابر با ۳ است.} \quad (۴) \quad \text{بزرگتر یا مساوی با ۴ است.}$$

۲۴- گروه S_8 چند زیرگروه از مرتبه ۲ دارد؟ (سراسری ۸۶)

$$(۱) \quad ۱۰ \quad (۲) \quad ۲۰ \quad (۳) \quad ۲۵ \quad (۴) \quad ۳۰$$

کله ۲۵- فرض کنید G گروهی متناهی باشد به طوری که در آن عکس قضیه لاگرانژ به ازای هر $d \mid |G|$ برقرار است. در این صورت عکس قضیه لاگرانژ برای هر زیرگروه H از G :

(سراسری ۸۶)

(۱) برقرار نیست.

(۲) برقرار است.

(۳) اگر $|G|$ تنها دو عامل اول داشته باشد برقرار است.(۴) برقرار است به شرط آن که تنها اعداد اول عامل مرتبه G ، اعداد ۲ و ۳ باشند.

کله ۲۶- فرض کنید G گروهی آبلی است. کدام یک از مجموعه‌های زیر زیرگروه G نیست؟

(سراسری ۸۷)

(۱) مجموعه تمام عناصر از مرتبه ۲

(۲) مجموعه تمام عناصر از مرتبه‌ی متناهی

$$A = \{g^{\Delta} \mid g \in G\} \quad (۳) \quad B = \{g \in G \mid g^{\Delta} = 1\} \quad (۴)$$

کله ۲۷- تعداد زیرگروه‌های یک گروه دوری از مرتبه‌ی 3° برابر است با:

(سراسری ۸۷)

$$(۱) ۴ \quad (۲) ۶ \quad (۳) ۸ \quad (۴) ۱۵$$

کله ۲۸- تعداد عناصر مرتبه‌ی ۲۴ در گروه دوری مرتبه‌ی 12° چقدر است؟

(سراسری ۸۷)

$$(۱) ۶ \quad (۲) ۸ \quad (۳) ۱۶ \quad (۴) ۲۴$$

کله ۲۹- فرض کنید گروه متناهی G دارای دقیقاً یک زیرگروه ماکسیمال باشد، در این صورت گزینه صحیح کدام است؟

(سراسری ۸۷)

(۱) G آبلی است ولی ممکن است دوری نباشد.(۲) G دوری است.(۳) $[G : Z(G)] = 2$ (۴) مرتبه G عددی اول است.

کله ۳۰- فرض می‌کنیم N یک زیرگروه نرمال G باشد کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

(سراسری ۸۷)

(۱) اگر N و $\frac{G}{N}$ با تولید متناهی باشند آن‌گاه G با تولید متناهی است.(۲) اگر N و $\frac{G}{N}$ دوری باشند آن‌گاه G دوری است.(۳) اگر $N \cap G' = 1$ آن‌گاه $N \subseteq Z(G)$ (۴) اگر $G' \subseteq N$ آن‌گاه $\frac{G}{N}$ آبلی است.

کله ۳۱- کدام گزاره درست است؟ (G یک گروه و H و K زیرگروه‌های G هستند)

(آزاد ۸۷)

(۱) اگر $H \triangleleft K \triangleleft G$ دوری، آن‌گاه $H \triangleleft G$ (۲) اگر $H \triangleleft K \triangleleft G$ و K دوری، آن‌گاه $H \triangleleft G$ (۳) اگر $H \triangleleft K \triangleleft G$ ، آن‌گاه $H \triangleleft G$ (۴) اگر $H \triangleleft K \triangleleft G$ آبلی، آن‌گاه $H \triangleleft G$

کله ۳۲- فرض کنید G گروهی دوری از مرتبه 2° باشد. مرتبه عنصر a^2 چه اعدادی می‌تواند باشد.

(آزاد ۸۷)

$$(۱) ۱, ۵, ۱۰, ۲۰ \quad (۲) ۱, ۱۰, ۲۰ \quad (۳) ۱, ۲, ۵, ۱۰ \quad (۴) ۱, ۲, ۵, ۴, ۱۰, ۲۰$$

کله ۳۳- فرض کنید G گروه تولید شده توسط دو جایگشت $(۴ ۵ ۶)$ و $(۱ ۲ ۳)$ باشد. یعنی $G = \langle (۱۲۳), (۴۵۶) \rangle$ در این صورت مرتبه‌ی گروه G

(آزاد ۸۷)

عبارت است از:

$$(۱) ۹ \quad (۲) ۳ \quad (۳) ۱۲ \quad (۴) بی‌نهایت$$

کله ۳۴- فرض کنیم $G = \langle x \rangle$ یک گروه دوری از مرتبه n باشد و r و s دو عدد طبیعی باشند. شرط لازم و کافی برای آن که $\langle x^r \rangle \subseteq \langle x^s \rangle$

(سراسری ۸۸)

چیست؟

$$(۱) r \mid s \quad (۲) s \mid r \quad (۳) (s, n) \mid (r, n) \quad (۴) (r, n) \mid (s, n)$$

کله ۳۵- اگر G یک گروه و $Z(G)$ مرکز آن و N زیرگروهی نرمال از G باشد، آن‌گاه:

(سراسری ۸۸)

$$(۱) Z(N) \leq G \quad (۲) Z(G) \leq Z(N) \quad (۳) Z(N) \leq Z(G) \quad (۴) Z\left(\frac{G}{N}\right) = \frac{Z(G)N}{N}$$

کله ۳۶- فرض کنید G یک گروه باشد و G_1, \dots, G_n زیرگروه‌های آبلی G باشند به طوری که $G = \bigcup_{i=1}^n G_i$. کدام گزاره صحیح است؟

(سراسری ۸۸)

(۱) G گروهی آبلی است.

$$(۲) \bigcap_{i=1}^n G_i \subseteq Z(G)$$

(۳) به ازای هر $g \in Z(G)$ ، $g^n \in Z(G)$ (۴) به ازای هر $1 \leq i \leq n$ ، $G_i \leq G$

- ۳۷- جایگشت $\varphi = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 \\ 2 & 1 & 4 & 6 & 7 & 5 & 3 \end{pmatrix}$ را در نظر می‌گیریم. تعداد جایگشت‌های زوج در زیرگروه $\langle \varphi \rangle$ چند است؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) ۲ (۲) ۵ (۳) ۷ (۴) ۱۰
- ۳۸- در کدام یک از خانواده‌های گروه‌های متناهی، عکس قضیه لاگرانژ عموماً برقرار نیست؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) گروه‌های آبدلی (۲) گروه‌های مرتبه ۸ (۳) گروه متقارن S_4 (۴) گروه‌های مرتبه ۱۲
- ۳۹- هر گاه $\langle a \rangle = G$ از مرتبه ۲۴ و $b \in G$ از مرتبه ۸ و $c \in G$ از مرتبه ۴ باشد، آن‌گاه مرتبه‌ی bc یعنی $o(bc)$ عبارت است از: (آزاد ۸۸)
- (۱) ۴ (۲) ۲۴ (۳) ۸ (۴) ۳
- ۴۰- هر گاه N یک زیرگروه نرمال از گروه $(N \triangleleft G)G$ و $\frac{G}{N}$ یک گروه آبدلی باشد، آن‌گاه: (آزاد ۸۸)
- (۱) $G' \subseteq N$ که در آن G' زیرگروه مشتق G است (۲) $N \subseteq G'$ که در آن G' زیرگروه مشتق G است.
(۳) $G' = \{e\}$ که در آن G' زیرگروه مشتق G است. (۴) $Z(G)$ زیرگروه N است.
- ۴۱- هر گاه H زیرگروه S_n و H دارای یک جایگشت فرد باشد، آن‌گاه: (آزاد ۸۸)
- (۱) $H \cap A_n = \{()\}$ (۲) $[H : H \cap A_n] = 2$ (۳) $[S_n : H] = 2$ (۴) $H = A_n$
- ۴۲- فرض کنید U_n مجموعه‌ی تمام اعداد صحیح و مثبت کوچک‌تر از n و نسبت به n اول است. U_n تحت ضرب به پیمانه‌ی n تشکیل یک گروه می‌دهد. در این صورت کدام یک از گروه‌های زیر دوری نیست؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) U_9 (۲) U_{25} (۳) U_{30} (۴) U_{27}
- ۴۳- فرض کنید G گروهی دلخواه و H زیرگروهی از G از مرتبه ۲ باشد. در این صورت: (سراسری ۸۹)
- (۱) $H \triangleleft G$ (۲) $C_G(H) = H$ (۳) $N_G(H) = H$ (۴) $C_G(H) = N_G(H)$
- ۴۴- فرض کنید G گروهی متناهی باشد و N تنها زیرگروه از مرتبه‌ی m در گروه G باشد. فرض کنید $(m, |G'|) = 1$ ، در این صورت کدام گزینه در مورد N نادرست است؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) N آبدلی است. (۲) $\forall g \in N : C_G(g) \subseteq N$
(۳) $N \subseteq Z(G)$ (۴) اگر $g \in N$ ، آن‌گاه کلاس تزویجی g در گروه G کاملاً در N قرار دارد.
- ۴۵- کدام گزینه در مورد گروه متناوب روی ۴ حرف یعنی A_4 ، صحیح است؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) تمام گروه‌های سره آن آبدلی‌اند. (۲) تمام زیرگروه‌های سره و نرمال آن دوری‌اند.
(۳) تمام اعضای مرتبه ۳ در این گروه با یکدیگر جابجا می‌شوند. (۴) هیچ زیرگروه نرمال محض غیر بدیهی ندارد.
- ۴۶- فرض کنید N زیرگروهی نرمال از گروه غیر آبدلی G باشد به طوری که N یک گروه ساده است (یعنی N هیچ زیرگروه نرمال محض غیر بدیهی ندارد). در این صورت اگر $\frac{G}{N}$ آبدلی باشد آن‌گاه: (سراسری ۸۹)
- (۱) $G' = N$ (۲) $G' \cap N = 1$ (۳) $Z(G) = N$ (۴) $Z(G) \cap N = 1$
- ۴۷- فرض کنید G گروهی از مرتبه 2^m با دقیقاً $n+1$ زیرگروه باشد. در این صورت: (آزاد ۸۹)
- (۱) G گروهی از مرتبه ۸ است (۲) G دوری است (۳) چنین گروهی وجود ندارد. (۴) G گروهی ساده است.
- ۴۸- فرض کنید G گروهی دوری از مرتبه 3^0 باشد و $\langle a \rangle = G$. اگر $\langle a^3, a^{12} \rangle = H$ باشد، آن‌گاه: (آزاد ۸۹)
- (۱) $|H| = 10$ (۲) $|H| = 6$ (۳) $|H| = 15$ (۴) $|H| = |G|$
- ۴۹- فرض کنید G یک گروه متناهی و H و K زیرگروه‌های G باشند که $G = HK$. در این صورت: (آزاد ۸۹)
- (۱) $|H| \geq \sqrt{|G|}$ یا $|K| \geq \sqrt{|G|}$ (۲) H و K زیرگروه‌های نرمال G هستند.
(۳) $H \cap K = \{e\}$ (۴) H و K زیرگروه‌های نرمال G هستند که اشتراک آنها بدیهی است.
- ۵۰- تعداد عناصر مرتبه‌ی p^m در گروه دوری مرتبه‌ی p^n چند تا است؟ (p عدد اول است و $0 < m < n$). (سراسری ۹۰)
- (۱) p^{n-m} (۲) $p^n - p^{m-1}$ (۳) $p^n - p^m$ (۴) $p^m - p^{m-1}$

(سراسری ۹۰)

۵۱- فرض کنید G یک گروه و H زیرگروه G باشد، در این صورت کدام گزینه صحیح است؟

$$Z(H) \triangleleft G \quad (۱) \quad H \cap Z(G) \triangleleft G \quad (۲)$$

$$Z(H) = H \cap Z(G) \quad (۳) \quad Z(H) \text{ زیرگروهی از } Z(G) \text{ است.} \quad (۴)$$

۵۲- فرض کنید G یک گروه است که $|G| = 140$ و N زیرگروه نرمالی از G باشد به طوری که $|N| = 14$. فرض کنید $o(g) = 7$, $g \in G$.

(سراسری ۹۰)

این صورت کدام گزاره صحیح است؟

$$g \in N \quad (۱)$$

$$g \notin N \quad (۲)$$

$$N \text{ دوری است.} \quad (۳)$$

$$G \text{ عنصری از مرتبه ۵ ندارد.} \quad (۴)$$

۵۳- فرض کنید G گروهی دلخواه ۸۱ عضوی است و H زیرگروهی ۲۷ عضوی از G باشد، در این صورت کدام گزینه صحیح نمی‌باشد؟ (دکتری ۹۱)

$$H' = 1 \quad (۱)$$

$$Z(H) \neq 1 \quad (۲)$$

$$H \triangleleft G \quad (۳)$$

$$G' \subseteq H \quad (۴)$$

۵۴- اگر \mathbb{N} مجموعه‌ی اعداد طبیعی باشد، آن‌گاه برای هر $A, B \subseteq \mathbb{N}$ تعریف کنید $A * B = A \cap B$. در این صورت کدام گزینه در مورد $P(\mathbb{N})$,

(دکتری ۹۳)

مجموعه تمام زیرمجموعه‌های \mathbb{N} همواره با عامل $*$ صحیح است؟

$$P(\mathbb{N}) \text{ نیم‌گروهی است که تکواره نیست.} \quad (۱)$$

$$P(\mathbb{N}) \text{ تکواره است که گروه نیست.} \quad (۲)$$

$$P(\mathbb{N}) \text{ گروه است.} \quad (۳)$$

$$P(\mathbb{N}) \text{ دارای عنصری است که خود توان نیست.} \quad (۴)$$

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوروی فصل چهارم

$$o(x^4) = \frac{o(x)}{(4, o(x))} = \frac{3}{(4, 3)} = \frac{3}{2} = 1.5$$

۱- گزینه «۳» داریم:

۲- گزینه «۲» با توجه به قضیه‌ای به ازای زیرمجموعه H از گروه G داریم:

$$\langle H \rangle = \{x_1^{n_1} \cdots x_k^{n_k} \mid k \in \mathbb{N}, x_i \in H, n_i \in \mathbb{Z}\}$$

بنابراین

$$\langle \frac{1}{6}, \frac{1}{10} \rangle = \left\{ \frac{m}{6} + \frac{n}{10} \mid m, n \in \mathbb{Z} \right\} = \left\{ \frac{5m + 3n}{30} \mid m, n \in \mathbb{Z} \right\} = \left\{ \frac{k}{30} \mid k \in \mathbb{Z} \right\} = \langle \frac{1}{30} \rangle$$

۳- گزینه «۳» از آن جایی که $\frac{G}{Z(G)}$ دوری است، به ازای یک $xZ(G) \in \frac{G}{Z(G)}$ داریم $xZ(G) = \langle xZ(G) \rangle$. اکنون فرض می‌کنیم $a, b \in G$ ، بنابرایناعداد صحیح m و n موجودند به طوری که:

$$\left. \begin{aligned} aZ(G) = (xZ(G))^m = x^m Z(G) &\Rightarrow x^{-m}a \in Z(G) \Rightarrow \exists y \in Z(G); x^{-m}a = y \Rightarrow a = x^m y \\ bZ(G) = (xZ(G))^n = x^n Z(G) &\Rightarrow x^{-n}b \in Z(G) \Rightarrow \exists z \in Z(G); x^{-n}b = z \Rightarrow b = x^n z \end{aligned} \right\} \Rightarrow$$

$$ab = (x^m y)(x^n z) = x^m x^n yz = x^{m+n} yz = x^n x^m yz \stackrel{(I)}{=} x^n x^m zy = x^n zx^m y = ba \Rightarrow$$

(I) چون $y, z \in Z(G)$ این دو عضو با هم و با بقیه‌ی اعضای G جابجا می‌شوند.۴- گزینه «۴» نشان می‌دهیم $\frac{\mathbb{Q}}{\mathbb{Z}}$ متناهی مولد نیست، در نتیجه نه می‌تواند متناهی باشد نه دوری. اگر $\frac{\mathbb{Q}}{\mathbb{Z}}$ متناهی مولد باشد و توسط مجموعه‌یمتناهی $\{a_1 + \mathbb{Z}, \dots, a_n + \mathbb{Z} \mid a_i \in \mathbb{Q}, 1 \leq i \leq n\}$ تولید شود، آن‌گاه هر عضو دلخواه $\frac{\mathbb{Q}}{\mathbb{Z}}$ مثل $b + \mathbb{Z}$ ترکیب خطی از این عناصر می‌باشد، یعنی بهازای $1 \leq i \leq n$ اعداد m_i موجودند به طوری که:

$$b + \mathbb{Z} = m_1(a_1 + \mathbb{Z}) + \dots + m_n(a_n + \mathbb{Z}) = (m_1 a_1 + \dots + m_n a_n) + \mathbb{Z} \Rightarrow b - (m_1 a_1 + \dots + m_n a_n) \in \mathbb{Z}$$

چون $\langle 1 \rangle = \mathbb{Z}$ عدد صحیح k موجود است به طوری که $b - (m_1 a_1 + \dots + m_n a_n) = k$ یا $b = m_1 a_1 + \dots + m_n a_n + k$ و این نشان می‌دهد عضودلخواه $b \in \mathbb{Q}$ ، ترکیب خطی از a_1, \dots, a_n است، یعنی \mathbb{Q} متناهی مولد است که این تناقض است، زیرا می‌دانیم \mathbb{Q} متناهی مولد نیست. از طرفی داریم:

$$n(\frac{m}{n} + \mathbb{Z}) = m + \mathbb{Z} = \mathbb{Z} \text{، بنابراین } o(\frac{m}{n} + \mathbb{Z}) \mid n \text{ یعنی } \frac{m}{n} + \mathbb{Z} \text{ از مرتبه‌ی متناهی است. اگر } \frac{\mathbb{Q}}{\mathbb{Z}} \text{ دوری باشد باید با گروه } \mathbb{Z} \text{ یکرخت باشد ولی}$$

در \mathbb{Z} مرتبه هر عنصر ناصفر نامتناهی است، پس $\frac{\mathbb{Q}}{\mathbb{Z}}$ دوری نیست.۵- گزینه «۱» $C_G(H) = \{x \in G \mid xh = hx; \forall h \in H\}$. در این صورت اگر H آبدی باشد $H \leq C_G(H)$ و اگر $H \leq C_G(H)$ آن‌گاه برای هر دوعصر $h, h' \in H$ داریم، $h, h' \in C_G(H)$ ، بنابراین h و h' با هر عنصر H جابجا می‌شوند پس $hh' = h'h$ یعنی H آبدی است. H زیرگروه نرمال G است اگر و تنها اگر $G = N_G(H)$ بنابراین گزینه ۴ نادرست است.

$$Ha = Hb \Leftrightarrow H = Hab^{-1} \Leftrightarrow ab^{-1} \in H$$

۶- گزینه «۲»

۷- گزینه «۱» فرض می‌کنیم H زیرگروهی از \mathbb{R}^* با شاخص n باشد، یعنی $[\mathbb{R}^* : H] = n$. چون \mathbb{R}^* آبلی است، $H \trianglelefteq \mathbb{R}^*$ پس $\frac{\mathbb{R}^*}{H}$ یک گروه است و $o\left(\frac{\mathbb{R}^*}{H}\right) = [\mathbb{R}^* : H] = n$ و بنابراین به ازای هر $rH \in \mathbb{R}^*/H$ داریم $(rH)^n = r^n H = H$ در نتیجه $r^n \in H$ ، یعنی به ازای هر $r \in \mathbb{R}^*$ داریم اگر $r^n \in H$ ، r مثبت باشد، چون $\sqrt[n]{r} \in \mathbb{R}^*$ نتیجه می‌گیریم $r = (\sqrt[n]{r})^n \in H$ پس $\mathbb{R}^+ \subseteq H$. حال اگر r منفی باشد، آن‌گاه $-r$ عددی مثبت است، پس $-r \in H$ ، در نتیجه $-\frac{1}{r} \in H$ از این رو $-1 = r \times \frac{-1}{r} \in H$ و چون H زیرگروه \mathbb{R} شامل \mathbb{R}^+ است، پس $H = \mathbb{R}^*$ پس H یا \mathbb{R}^+ است یا \mathbb{R}^* و این یعنی $[\mathbb{R}^* : H] = 1$ یا $[\mathbb{R}^* : H] = 2$.

۸- گزینه «۳» فرض کنید G گروه دو وجهی از مرتبه ۸ با مولدهای α و β به ترتیب با مرتبه‌های ۴ و ۲ باشد و $\beta\alpha = \alpha^{-1}\beta$. G دارای زیرگروه بدیهی $\{e\}$ است و زیرگروه‌های از مرتبه ۲ و ۴، D_8 عبارتند از:

$$H_1 = \{e, \alpha^4\} \quad H_2 = \{e, \beta\} \quad H_3 = \{e, \alpha\beta\} \quad H_4 = \{e, \alpha^2\beta\} \quad H_5 = \{e, \alpha^3\beta\}$$

$$G_1 = \{e, \alpha, \alpha^3, \alpha^2\} \quad G_2 = \{e, \alpha^2, \beta, \alpha\beta\} \quad G_3 = \{e, \alpha\beta, \alpha^2, \alpha^3\beta\}$$

۹- گزینه «۲» $H \cap K$ زیرگروه تولید شده توسط $x^{[4,5]} = x^{20}$ است و مرتبه‌ی x^{20} برابر است با ۳ $\frac{o(x)}{(o(x), 20)} = \frac{60}{(60, 20)} = \frac{60}{20} = 3$.

۱۰- گزینه «۳» $Z(H) = \{h, h^{-1}\}$ ، اگر $g \in Z(G) \cap H$ باشد آن‌گاه g با تمام عناصر H جابجا می‌شود و بنابراین $H \cap Z(G) \leq Z(H)$.

بررسی گزینه‌ی ۱: گروه چهارتایی کلین $V_4 = \{e, a, b, c\}$ را در نظر می‌گیریم. چون گروه V_4 آبلی است، داریم $Z(V_4) = V_4$. اگر زیرگروه $H = \{e, a\}$ را از گروه V_4 در نظر بگیریم، می‌بینیم که $Z(H) = H$ بنابراین $Z(G) \not\leq Z(H)$ ، در نتیجه گزینه‌ی ۱ نادرست است. بررسی گزینه‌ی ۲ و ۴: فرض می‌کنیم $G = S_3$ ، در این صورت $Z(S_3) = \{e\}$. اگر زیرگروه $H = \{e, (12)\}$ را در نظر بگیریم، آن‌گاه داریم $Z(H) = H$ بنابراین می‌بینیم که $H = Z(H) \not\leq Z(G) = \{e\}$ و $Z(H) \cap G = Z(H) \not\leq Z(G) = \{e\}$. بنابراین گزینه‌ی ۲ و ۴ نادرست است.

۱۱- گزینه «۱» گروه دوری تولید شده توسط a را N می‌نامیم. در این صورت $HN = NH$ و بنابراین HN زیرگروهی از G است. چون H زیرگروه سرهای از HN است بنابراین $|HN| > 24$ و $|HN|$ و $|HN| = 24$ و $|HN| = 120$. بنابراین $|HN| = 120$ یا به عبارتی $HN = G$. حال برای هر $g \in G$ عناصر n و h وجود دارند که $h \in H$ و $n \in N$ و داریم: $gH = hnH = hHn = Hn$ و $gH = hnH = Hn = nH$ و $g = hn$ بنابراین برای هر $g \in G$ داریم $Hg = gH$ ، از این رو $H \trianglelefteq G$. (هر عضو N به صورت توانی است از a است پس $Hn = nH$)

۱۲- گزینه «۳» هر گروه از مرتبه‌ی p^2 ، که p عدد اول است آبلی است. $\frac{G}{N}$ گروهی از مرتبه ۹ است، بنابراین آبلی است. می‌دانیم اگر $N \trianglelefteq G$ آن‌گاه $\frac{G}{N}$ آبلی است اگر و تنها اگر $G' \leq N$. بنابراین G' زیرگروهی از N است. پس $|G'| \mid |N| = 5$ یا $|G'| = 1$ یا $|G'| = 5$. اگر $|G'| = 1$ آن‌گاه G آبلی است و خلاف فرض است. پس $|G'| = 5$.

۱۳- گزینه «۴» می‌دانیم $C_G^{(x)} = \{g \in G; gx = xg\}$ ، بنابراین داریم:

$$\begin{pmatrix} a+2b & b-a \\ c+2d & d-c \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 2 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 2 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a-c & b-d \\ 2a+c & 2b+d \end{pmatrix}$$

مشخص است که باید داشته باشیم $a = d$ و $2b = -c$.

۱۴- گزینه «۲» طبق قضیه‌ای داریم:

$$|G| = n = \frac{|H||K|}{|H \cap K|} \geq \frac{\sqrt{n}\sqrt{n}}{|H \cap K|} = \frac{n}{|H \cap K|} \Rightarrow |H \cap K| > 1 \Rightarrow H \cap K \neq \{e\}.$$

۱۵- گزینه «۱» گروه D_8 توسط دو عنصر α و β تولید می‌شود که $\alpha^4 = 1$ و $\beta^2 = 1$ و $\beta\alpha = \alpha^{-1}\beta$. در این صورت:

$D_8 = \{e, \alpha, \alpha^2, \alpha^3, \beta, \alpha\beta, \alpha^2\beta, \alpha^3\beta\}$ و زیرگروه‌های نابديهی D_8 عبارتند از:

$$\{e, \beta\}, \{e, \alpha, \alpha^2, \alpha^3\}, \{e, \alpha^2\}, \{e, \alpha\beta\}, \{e, \alpha^2\beta\}, \{e, \alpha^3\beta\}, \{e, \alpha, \alpha^2, \alpha^3\beta\}, \{e, \alpha^2, \alpha\beta, \alpha^2\beta\}$$

زیرگروه $\{e, \alpha^2, \beta, \alpha^2\beta\}$ از D_8 دوری نیست و زیرگروه $\{e, \alpha\beta\}$ در D_8 نرمال نیست.

اگر زیرگروه $\langle (12) \rangle = \{e, (12)\} < S_3$ نرمال باشد چون این زیرگروه دو عضوی است، برای هر عضو $g \in S_3$ ، $g^{-1}(12)g = (12)$ ، $g \in S_3$ مرکز است ولی مرکز S_3 مرکز سبب همگروه همانی است.

۱۶- گزینه «۲» همان طور که می‌دانیم $H_G = \bigcap_{g \in G} g^{-1}Hg$ هسته زیرگروه H از G نامیده می‌شود. نشان دادیم که H_G بزرگترین زیرگروه نرمال G

می‌باشد که مضمول در H است. حال نشان می‌دهیم $[G : H_G] < \infty$. از آنجایی که $[G : H] < \infty$ داریم:

$$\exists g_1, \dots, g_n \in G; \frac{G}{H} = \{Hg_1, \dots, Hg_n\} \Rightarrow H_G = \bigcap_{g \in G} g^{-1}Hg = \bigcap_{i=1}^n g_i^{-1}Hg_i$$

از طرفی به ازای $k = 1, \dots, n$ مجموعه هم دسته‌های راست $g_k^{-1}Hg_k$ برابر است با:

$$\{(g_k^{-1}Hg_k)x, x \in G\} = \{(g_k^{-1}(Hg_kx), x \in g\} = \{g_k^{-1}Hg_i, i = 1, \dots, n\}$$

بنابراین شاخص $g_k^{-1}Hg_i$ در G متناهی است، اما در قضیه‌ای ثابت کردیم که به ازای دو زیرگروه H و K از G با شرط $[G : H] < \infty$ و

$$[G : K] < \infty \text{ داریم } [G : H \cap K] < \infty, \text{ بنابراین } [G : \bigcap_{k=1}^n g_k^{-1}Hg_i] < \infty.$$

گزینه‌های دیگر نادرست می‌باشند، زیرا اگر زیرگروه $\langle (12) \rangle = H$ از گروه S_3 را در نظر بگیریم، داریم $[G : H] < \infty$ در G نرمال نیست،

پس گزینه (۱) نادرست است. همچنین $\langle (123) \rangle = G'$ ، پس $G' \not\leq H$ و گزینه (۳) هم رد می‌شود. از طرفی G هیچ زیرگروه نرمالی مانند N ندارد که $H \subset N \subset G$ ، پس گزینه (۴) هم نادرست است.

۱۷- گزینه «۲» اگر H و K دو زیرگروه G با اندیس متناهی باشند آن‌گاه $[G : H \cap K] \leq [G : K][G : H]$ و $G = HK$ اگر و تنها اگر

$$[G : A \cap B] \leq [G : A][G : B] = mn \quad (1) \quad [G : K][G : H] = [G : H \cap K] \text{ داریم:}$$

$$[G : A \cap B] = \underbrace{[G : A]}_m [A : A \cap B], \quad [G : A \cap B] = \underbrace{[G : B]}_n [B : A \cap B] \Rightarrow m | [G : A \cap B], n | [G : A \cap B]$$

و از آنجایی که $(m, n) = 1$ داریم:

$$mn | [G : A \cap B] \Rightarrow mn \leq [G : A \cap B] \xrightarrow{(1)} [G : A \cap B] = mn = [G : A][G : B] \Rightarrow G = AB$$

۱۸- گزینه «۱» طبق فرض داریم:

$$aH = Hb \Rightarrow aHb^{-1} = H \Rightarrow \{ahb^{-1} | h \in H\} = H \xrightarrow{e \in H} \{aeb^{-1} | e \in H\} = H \Rightarrow ab^{-1} \in H \Rightarrow ba^{-1} \in H \Rightarrow Hb = Ha$$

$$\Rightarrow (ab^{-1})^{-1} \Rightarrow aH = Ha$$

بقیه گزینه‌ها نادرست است، زیرا همان‌طور که در یکی از مثال‌های این فصل دیدیم، برای زیرگروه $H = \{e, (12)\}$ از گروه S_3 داریم

$$\{(12), (123)\} = (12)H \neq (132)H = \{(23), (132)\} \text{ اما } H(12) = H(132) = \{(12), (132)\}$$

$$\text{هم‌چنین } H(23) = H(123) = \{(23), (123)\} \text{ و از آنجایی که } H(23) = H(123) = \{(23), (123)\} \text{ و } H(23)^{-1} = H(123)^{-1} = (23) \text{ و } (23)^{-1} = (23) \text{ داریم } h(23)^{-1} = h(23) = \{(23), (123)\}$$

حالی که $H(123)^{-1} = H(132) = \{(12), (132)\} = H(132)$ از این رو گزینه (۳) هم نادرست است. اکنون می‌بینیم که $(13)H = H(13) = H$ اما

$$\{(123), (132)\} = (23)H \neq H(23) = \{(23), (123)\} \text{ در نتیجه گزینه (۴) هم درست نیست.}$$

۱۹- گزینه «۱» در گروه دوری $G = \langle a \rangle$ از مرتبه n ، a^d مولد G است اگر و تنها اگر $(d, n) = 1$. بنابراین \mathbb{Z}_6 تنها دارای دو مولد $\bar{5}, \bar{7}$ می‌باشد و بنابراین گزینه ۱ درست است.

هر گروه دوری متناهی با \mathbb{Z}_n و هر گروه دوری نامتناهی با \mathbb{Z} یکرخت است و \mathbb{Z} دارای مولدهای ۱ و -۱ می‌باشد. همچنین \mathbb{Z}_p با توجه به نکته گفته شده در بالا دارای $p-1$ مولد است.

۲۰- هیچکدام از گزینه‌ها صحیح نیست. اگر $g_1, g_2 \in H$ باشند داریم

$$x(g_1g_2) = (xg_1)g_2 = (g_1x)g_2 = g_1(xg_2) = g_1(g_2x) = (g_1g_2)x$$

بنابراین $g_1g_2 \in H$ همچنین برای هر $g \in H$ ، $g^{-1} \in H$ پس H زیرگروه G است. اگر S_3 گروه متقارن باشد و $x = (1\ 2)$ آن‌گاه $H = \{1, (1, 2)\}$ واضح است که $H(2\ 3) \neq H(3\ 2)$. بنابراین گزینه‌های ۱ و ۲ درست نمی‌باشد.

۲۱- گزینه «۳» فرض می‌کنیم N زیرگروه دلخواهی از G باشد. در این صورت برای هر $n \in N$ و $g \in G$ ، چون $\langle n \rangle$ زیرگروه نرمال G است داریم $\langle n \rangle g^{-1}ng \in \langle n \rangle$ بنابراین $g^{-1}ng \in N$ یعنی N زیرگروه نرمال G است.

\mathbb{R} گروه آبدی است که گروه دوری نیست و هر زیرگروه آن نرمال است و زیرگروه نرمال \mathbb{Q} را دارد که دوری نیست. لذا گزینه‌های ۱ و ۴ نادرست می‌باشند. زیرگروه‌های گروه Q_8 در آن نرمالند در حالی که Q_8 آبدی نیست. بنابراین گزینه ۲ هم نادرست است.

۲۲- گزینه «۲ و ۴» به ازای هر $x \in G - H$ داریم $x^{-1} \in G - H$ ، زیرا اگر $x^{-1} \in G - H$ ، بنابراین از آنجایی که $H \leq G$ داریم $x = (x^{-1})^{-1} \in H$ ، که این با انتخاب x به عنوان عضوی از $G - H$ در تناقض است. در نتیجه به ازای هر $x, y \in G - H$ داریم $xy^{-1} \in H$ و این نتیجه می‌دهد $Hx = Hy$ ، بنابراین $\frac{G}{H}$ تنها دو عضو دارد یکی H و دیگری Hx (به ازای $x \in G - H$).

۲۳- گزینه «۴» در صورتی که مرتبه $\frac{G}{Z(G)}$ ، ۱، ۲ و ۳ باشد، دوری است و بنابراین G گروهی آبدی می‌شود. که در تناقض با فرض غیر آبدی بودن G است.

۲۴- گزینه «۳» طبق قضیه‌ای تعداد دوره‌های به طول ۲ در S_5 برابر است با $10 = \frac{5(5-1)}{2}$ ، اما S_5 اعضای دیگری هم به طول ۲ دارد به شکل $(ab)(cd)$ که این اعضا عبارتند از:

$$(12)(34), (12)(35), (12)(45), (13)(25), (13)(45), (13)(24), (14)(35), (14)(25), (14)(23), (15)(23), (15)(24), (15)(34), (23)(45), (24)(35), (25)(34)$$

بنابراین S_5 دارای ۲۵ زیرگروه از مرتبه ۵ می‌باشد، راه حل دیگری برای بدست آوردن تعداد دوره‌های به شکل $(ab)(cd)$ وجود دارد. به این صورت که تعداد حالت انتخاب دور (ab) برابر است با $10 = \frac{5(5-1)}{2}$. چون دو دور (ab) و (cd) مجزا هستند، وقتی (ab) را انتخاب می‌کنیم از بین اعداد

$\{1, 2, 3, 4, 5\}$ تنها ۳ انتخاب باقی می‌ماند، پس به تعداد $3 = \frac{3(3-1)}{2}$ انتخاب برای حالت (cd) داریم، بنابراین در کل $3 \times 10 = 30$ انتخاب برای

$(ab)(cd)$ خواهیم داشت. چون دو دور (ab) و (cd) یکسان هستند و دو بار شمرده می‌شوند، تعداد کل حالات تقسیم بر ۲ می‌شوند، بنابراین به تعداد $15 = \frac{30}{2}$ انتخاب داریم.

۲۵- گزینه «۱» برای رد این گزینه مثال نقض داریم. همان‌طور که می‌دانیم $o(S_4) = 24$ و مقسوم علیه‌های ۲۴ اعداد ۲، ۳، ۴، ۶، ۸ و ۱۲ می‌باشند. S_4 دارای اعضای از مرتبه ۲، ۳ و ۴ به صورت (ab) ، (abc) و $(abcd)$ می‌باشد، پس زیرگروه‌هایی از مرتبه ۲، ۳ و ۴ دارد. هم‌چنین S_3, D_8, A_4 زیرگروه‌هایی از S_4 به ترتیب از مرتبه‌های ۶، ۸ و ۱۲ می‌باشند، پس می‌بینیم که به ازای هر مقسوم‌علیه d از ۲۴، S_4 زیرگروهی از مرتبه d دارد، از این‌رو عکس قضیه لاگرانژ برای S_4 برقرار است، اما برای زیرگروه A_4 برقرار نیست زیرا همان‌طور که در یک مثال نشان دادیم، A_4 از مرتبه ۶ زیرگروه ندارد.

۲۶- گزینه «۱» طبق تعریف، هر زیرگروه باید عضو همانی داشته باشد، هم‌چنین مرتبه عضو همانی یک می‌باشد. از آن جایی که مجموعه تمام عناصر از مرتبه ۲ شامل عضو همانی نیست، نمی‌تواند یک گروه باشد. گزینه (۲) زیرگروه G می‌باشد، زیرا اگر فرض کنیم H زیرمجموعه تمام عناصر از مرتبه متناهی باشد و $x, y \in H$ ، از آن جایی که $o(x) = o(x^{-1})$ آبی است $xy^{-1} \in H$ از مرتبه متناهی است، یعنی $xy^{-1} \in H$ ، سپس $H \leq G$. گزینه (۳) هم زیرگروه G است، زیرا به ازای هر $x, y \in G$ داریم $xy \in G$ ، پس $(xy)^5 \in A$. گزینه (۴) هم زیرگروه G است، چون می‌بینیم که به ازای $x, y \in G$ به طوری که $x^5 = 1$ و $y^5 = 1$ ، از آبی بودن G نتیجه می‌شود $(xy)^5 = x^5 y^5 = 1 \times 1 = 1$ یعنی $xy \in B$ و $B \leq G$.

۲۷- گزینه «۳» مقسوم‌علیه‌های 3^0 برابرند با ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۱۰، ۱۵ و 3^0 . طبق قضیه‌ای به ازای هر مقسوم‌علیه m از 3^0 ، گروه دوری از مرتبه 3^0 دارای یک زیرگروه منحصر به فرد از مرتبه m می‌باشد، پس گروه دوری از مرتبه 3^0 دارای ۸ زیرگروه است.

۲۸- گزینه «۲» فرض می‌کنیم G گروهی دوری از مرتبه 12^0 با مولد a باشد، بنابراین $o(\langle a \rangle) = o(G)$ و هر عضو a به صورت a^k می‌باشد. اگر $24 = o(a^k) = \frac{o(a)}{(k, o(a))} = \frac{12^0}{(k, 12^0)} \Rightarrow (k, 12^0) = 5$

پس k می‌تواند یکی از اعداد ۵، ۲۵، ۳۵، ۵۵، ۶۵، ۸۵، ۹۵ یا ۱۱۵ باشد.

۲۹- گزینه «۲» فرض می‌کنیم M زیرگروه ماکسیمال یکتا G باشد. اگر $g \in G - M$ ، آن‌گاه $\langle g \rangle$ زیرگروهی از G است که درون M نمی‌باشد و بنابر یکتا بودن M داریم $\langle g \rangle = G$.

۳۰- گزینه «۲» می‌دانیم $A = \langle (123) \rangle$ زیرگروه دوری S_3 است و $\frac{S_3}{A_3}$ گروهی ۲ عضوی است، پس دوری می‌باشد در صورتی که S_3 دوری نیست.

بررسی گزینه‌ی ۱: فرض می‌کنیم N توسط g_1, \dots, g_n و $\frac{G}{N}$ توسط $g_{n+1}N, \dots, g_mN$ تولید شود، برای هر عضو G مانند g داریم $gN \in \frac{G}{N}$

بنابراین $gN = (g_{n+1}N)^{s_{n+1}} \dots (g_mN)^{s_m} = (g_{n+1}^{s_{n+1}} \dots g_m^{s_m})N$ از این‌رو به ازای یک $h \in N$ ، $g = g_{n+1}^{s_{n+1}} \dots g_m^{s_m} \cdot h$ ، چون عناصر N

توسط g_1, \dots, g_n تولید می‌شود، داریم $h = g_1^{s_1} \dots g_n^{s_n}$ ، بنابراین:

در نتیجه هر عضو G توسط $g_1, \dots, g_n, \dots, g_m$ تولید می‌شود، یعنی با تولید متناهی است.

بررسی گزینه‌ی ۳: فرض می‌کنیم $N \cap G' = 1$. چون $N \trianglelefteq G$ ، به ازای هر $g \in N$ و $h \in G$ داریم $g^{-1}h^{-1}gh \in N$ ، بنابراین

$g^{-1}h^{-1}gh \in N \cap G'$ چون $N \cap G' = 1$ داریم $gh = hg$ $\Rightarrow gh = hg$ $\Rightarrow ghN = hgN \Rightarrow gNhN = hNgN \Rightarrow$ آبی است $\frac{G}{N}$

بررسی گزینه‌ی ۴: اگر $G' \subseteq N$ ، آن‌گاه برای هر دو عضو $\frac{G}{N}$ مانند gN و hN داریم:

$g^{-1}h^{-1}gh \in G' \subseteq N \Rightarrow ghN = hgN \Rightarrow gNhN = hNgN \Rightarrow$ آبی است $\frac{G}{N}$

۳۱- گزینه «۲» فرض می‌کنیم $\langle a \rangle = K$ و $b \in H$ و $g \in G$. در این صورت $b = a^k$ و $g^{-1}bg = g^{-1}a^k g = (g^{-1}ag)(g^{-1}ag) \dots (g^{-1}ag)$ و

طرفی K در G نرمال است، بنابراین $g^{-1}ag \in K$ پس به ازای یک n داریم $g^{-1}ag = a^n$ و در نتیجه $g^{-1}bg = (a^n)^k = (a^k)^n = b^n \in H$

یعنی $g^{-1}bg \in H$ و H در G نرمال است.

در گروه D_8 که توسط دو عنصر α و β که $\alpha^4 = 1$ ، $\beta^2 = 1$ و $\beta\alpha = \alpha^{-1}\beta$ تولید می‌شود، زیرگروه $K = \langle 1, \alpha^2, \alpha, \beta, \alpha\beta \rangle$ در D_8 از اندیس ۲

است، بنابراین نرمال است. $H = \langle 1, \alpha^2 \rangle$ زیرگروه نرمال از K است ولی H در D_8 نرمال نیست. بنابراین گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴ درست نمی‌باشند.

۳۲- گزینه «۳» فرض می‌کنیم $\langle b \rangle = G$ گروهی دوری از مرتبه 2^0 باشد و $a \in G$. در این صورت عدد طبیعی $1 \leq k \leq 2^0$ وجود دارد که

$a = b^k$ ، بنابراین $a^2 = b^{2k}$. در نتیجه $o(a^2) = o(b^{2k}) = \frac{2^0}{(2^0, 2k)} = \frac{1^0}{(1^0, k)}$ بنا به انتخاب k ، $(1^0, k)$ می‌تواند اعداد ۱، ۲، ۵ و 1^0 باشد

بنابراین $o(a^2)$ می‌تواند اعداد 1^0 و ۵ و ۲ و ۱ باشد.

۳۳- گزینه «۱» فرض می‌کنیم $H = \langle (123) \rangle$ و $K = \langle (456) \rangle$. در این صورت با توجه به این که دوره‌های از هم جدا با هم جابه‌جا می‌شوند داریم

$$HK = KH \text{ و در نتیجه } G = HK. \text{ از آنجایی که } H \cap K = \{1\}, \text{ داریم } |HK| = \frac{|H||K|}{|H \cap K|} = 9.$$

۳۳- گزینه «۳» داریم: $\langle x^r \rangle \subseteq \langle x^s \rangle \Leftrightarrow x^r = x^{sd} \Leftrightarrow r - sd \equiv 0 \Leftrightarrow \exists k \in \mathbb{Z}; r = sd + nk$

می‌دانیم (s, n) هر ترکیب خطی از s و n را عادی می‌کند، (نظریه اعداد مقدماتی) بنابراین اگر $r = sd + nk$ آن‌گاه $(s, n) | r$. از طرف دیگر $(s, n) | n$ بنابراین $(s, n) | (r, n)$. برعکس اگر $(s, n) | (r, n)$ آن‌گاه $(s, n) | r$. می‌دانیم عناصر q, p در \mathbb{Z} یافت می‌شوند که نسبت به هم اولند و $ps + qn = (s, n)$. همچنین می‌دانیم k ای در \mathbb{Z} هست که $(s, n)k = r$ ، بنابراین داریم:

$$r = kps + kqn \Rightarrow r - kps = kqn \Rightarrow r - kps \equiv 0 \Rightarrow x^r = x^{kps} \Rightarrow x^r \in \langle x^s \rangle \Rightarrow \langle x^r \rangle \subseteq \langle x^s \rangle$$

۳۴- گزینه «۱» فرض می‌کنیم $x \in Z(N)$ در این صورت برای هر $g \in G$ ، چون N زیرگروهی نرمال از G است داریم $g^{-1}xg \in N$. ثابت می‌کنیم

$g^{-1}xg \in Z(N)$. فرض می‌کنیم $a \in N$ داریم:

$$g^{-1}xga = g^{-1}xgag^{-1}g = g^{-1}gag^{-1}xg = ag^{-1}xg \Rightarrow g^{-1}xg \in Z(N)$$

$\in N$

۳۵- گزینه «۲» فرض می‌کنیم $x \in \bigcap_{i=1}^n G_i$ ، در آن صورت اگر $g \in G$ آن‌گاه g ای هست که $g \in G_i$ ، چون $x \in G_i$ بنابراین $xg = gx$ زیرا G_i گروه آبدی است.

۳۶- گزینه «۲» $(\varphi = (1 \ 2)(3 \ 4 \ 5 \ 6 \ 7))$ ، بنابراین مرتبه (φ) ، 1° می‌باشد. جایگشتی فرد است. بنابراین جایگشت‌های $\varphi^2, \varphi^4, \varphi^6, \varphi^8, \varphi^{10}$ زوج می‌باشند.

۳۷- گزینه «۴» همان‌طور که می‌دانیم $o(A_6) = 12$ و قبلاً نشان دادیم که A_6 زیرگروهی از مرتبه ۶ ندارد، بنابراین عکس قضیه لاگرانژ برای آن برقرار نیست.

۳۸- گزینه «۳»

$$\left. \begin{aligned} b \in \langle a \rangle \Rightarrow \exists k \in \mathbb{Z}; b = a^k \Rightarrow \lambda = o(b) = o(a^k) &= \frac{o(a)}{(k, o(a))} = \frac{24}{(k, 24)} \Rightarrow (k, 24) = 3 \Rightarrow k = 3, 9, 15, 21 \\ c \in \langle a \rangle \Rightarrow \exists k' \in \mathbb{Z}; c = a^{k'} \Rightarrow \mu = o(c) = o(a^{k'}) &= \frac{o(a)}{(k', o(a))} = \frac{24}{(k', 24)} \Rightarrow (k', 24) = 6 \Rightarrow k' = 6, 18 \end{aligned} \right\} \Rightarrow (24, k+k') = 3$$

$$\text{بنابراین } o(bc) = o(a^{k+k'}) = \frac{24}{(24, k+k')} = \frac{24}{3} = 8$$

۳۹- گزینه «۱» G' توسط عناصر به شکل $aba^{-1}b^{-1}$ تولید می‌شود که a و b عناصر دلخواه از G هستند. پس کافی است نشان دهیم

$$aba^{-1}b^{-1} \in N \text{ چون } \frac{G}{N} \text{ آبدی است بنابراین:}$$

$$abN = aNbN = bNaN = baN \Rightarrow (ab)(ba)^{-1} \in N \Rightarrow aba^{-1}b^{-1} \in N$$

۴۰- گزینه «۲» فرض می‌کنیم α و β جایگشت‌های فردی در H باشند، در این صورت α و β^{-1} هم جایگشت‌های فردی در H می‌باشند، بنابراین

$\beta^{-1}\alpha \in H \cap A_n$ ، در نتیجه $\alpha(H \cap A_n) = \beta(H \cap A_n)$. این نشان می‌دهد که $H \cap A_n$ زیرگروهی از H با اندیس ۲ می‌باشد. (توجه کنید که چون α جایگشت فردی در H است پس $H \not\subseteq A_n$).

بررسی گزینه‌های دیگر

در گروه S_6 زیرگروه تولید شده توسط (1234) (زیرگروه از اندیس ۶ است) و $H \cap A_n \neq \{1\}$. همچنین (1234) جایگشتی فرد است. بنابراین گزینه‌های دیگر نادرست می‌باشند.

۴۱- گزینه «۴» می‌دانیم $\varphi(27) = 27(1 - \frac{1}{3}) = 18$ بنابراین U_{27} ، ۱۸ عنصر دارد. به راحتی دیده می‌شود که U_{27} عنصری از مرتبه ۱۸ ندارد و دوری نمی‌باشد.

بررسی گزینه ی ۱: می‌بینیم که $\varphi(9) = 6$ و U_9 گروه آبلی از مرتبه ۶ است چون ۵ عضو مرتبه ی ۶ از U_9 است، مولد آن می‌باشد.

بررسی گزینه (۲): $\varphi(25) = 25(1 - \frac{1}{5}) = 20$ و U_{25} دو عنصر a و b از مرتبه ۴ و ۵ دارد و چون U_{25} آبلی است و $(4,5) = 1$ آن گاه ab مرتبه 20 دارد و U_{25} دوری است.

بررسی گزینه (۳): $\varphi(20) = 3 \times 4 = 12$ مانند گزینه ۲، U_{20} عنصرهای a و b از مرتبه ۳ و ۴ دارد و ab از مرتبه ۱۲ است بنابراین U_{20} دوری است.

۴۲- گزینه «۴» همواره $C_G(H) \subseteq N_G(H)$. اکنون بنا به فرض مسئله می‌توان فرض کرد $H = \{e, x\}$ ، در این صورت اگر $g \in N_G(H)$ آن گاه $gH = Hg$ و در نتیجه $ge = eg, gx = xg$ بنابراین برای هر $h \in H$ ، $gh = hg$ و لذا $g \in C_G(H)$ پس $N_G(H) \subseteq C_G(H)$ و در نتیجه $C_G(H) = N_G(H)$.

۴۳- گزینه «۲» فرض کنید $g \in N$ و $h \in G$. در این صورت چون N تنها زیرگروه از مرتبه m در گروه G است، N در G نرمال است،

بنابراین $hgh^{-1} \in N$ و در نتیجه $hgh^{-1}g^{-1} \in N \cap G$. پس $hgh^{-1}g^{-1} \in N \cap G$. همچنین $(m, |G'|) = 1$ در نتیجه $N \cap G' = 1$ بنابراین:

$$hgh^{-1}g^{-1} = 1 \Rightarrow hg = gh \Rightarrow C_G(g) = G.$$

۴۴- گزینه «۱» چون $o(A_4) = 12$ ، طبق قضیه لاگرانژ مرتبه هر زیرگروه A_4 ، عدد ۱۲ را عاد می‌کند، پس زیرگروه‌های A_4 می‌توانند ۲، ۳، ۴ و ۶ باشند، اما در مثالی نشان دادیم A_4 نمی‌تواند زیرگروهی از مرتبه ۶ داشته باشد، پس زیرگروه‌های A_4 فقط از مراتب ۲، ۳ و ۴ هستند. همچنین می‌دانیم هر گروه از مرتبه کوچکتر از ۶ آبلی است، پس زیرگروه‌های A_4 همگی آبلی هستند.

۴۵- گزینه «۱» آبلی است لذا $G' \subseteq N$ ، از طرفی $G' \triangleleft N$ اما N ساده است. بنابراین $G' = \{e\}$ یا $G' = N$. اما اگر $G' = \{e\}$ آن گاه آبلی خواهد بود ولی بنا به فرض G غیر آبلی است و در نتیجه $G' \neq \{e\}$ پس $G' = N$.

۴۶- گزینه «۲» گروه Z_4 و Z_8 از مرتبه ۴ و ۸ می‌باشند و هر کدام به ترتیب دارای ۳ و ۴ زیرگروه هستند بنابراین گزینه‌های دیگر درست نمی‌باشند.

۴۷- گزینه «۳» زیرگروه هر گروه دوری، دوری است. اگر $H = \langle a^4, a^{12} \rangle$ ، آن گاه $(a^4)^9 = a^{36} = a^{12}$ بنابراین $H = \langle a^4 \rangle$. می‌دانیم مرتبه این

$$\text{گروه با مرتبه } a^4 \text{ برابر است و } o(a^4) = \frac{30}{(30, 8)} = \frac{3}{2} = 15$$

۴۸- گزینه «۱» می‌دانیم $|HK| = \frac{|H||K|}{|H \cap K|}$. اگر $|H| < \sqrt{|G|}$ و $|K| < \sqrt{|G|}$ باشد آن گاه $|HK| < |G|$ است و $HK \neq G$.

۴۹- گزینه «۴» اگر G گروهی دوری از مرتبه n باشد و $k | n$ ، آن گاه G تنها یک زیرگروه از مرتبه k و $\varphi(k)$ عنصر از مرتبه k دارد. در این مسأله تعداد عناصر مرتبه p^m برابر است با $\varphi(p^m) = p^m - p^{m-1}$.

۵۰- گزینه «۲» اگر G یک گروه و A زیرگروهی از G مشمول در $Z(G)$ باشد ($A \subseteq Z(G)$) آن گاه $A \triangleleft G$.

برای این منظور فرض کنید $g \in G$ و $a \in A$ دلخواه باشند. از این که $A \subseteq Z(G)$ داریم $a \in Z(G)$ بنابراین $ga = ag$.

$$\text{حال } g^{-1}ag = g^{-1}ga = a \in A$$

بنابراین $A \triangleleft G$.

در این مسأله $H \cap Z(G)$ زیرگروهی از G و مشمول در $Z(G)$ است و بنا به آنچه بیان شد، $H \cap Z(G) \triangleleft G$.

۵۱- گزینه «۱» $10 = \frac{140}{14} = \frac{|G|}{|N|} = \frac{140}{14}$. ادعا می‌کنیم برای هر $g \in G$ ، $g^{10} \in N$. زیرا اگر $g \in G$ دلخواه باشد آن‌گاه

$$gN \in \frac{G}{N} \rightarrow (gN)^{10} = N \rightarrow g^{10}N = N \Rightarrow g^{10} \in N$$

اینک فرض می‌کنیم $o(g) = \gamma$ از این که $(\gamma, 10) = 1$ لذا $x, y \in \mathbb{Z}$ موجودند به طوری که $\gamma x + 10y = 1$ حال:

$$g = g^1 = g^{\gamma x + 10y} = (g^\gamma)^x (g^{10})^y = e(g^{10})^y = (g^{10})^y \in N$$

۵۲- گزینه «۱» چون $H < G$ ، پس داریم $h_1 h_2 h_1^{-1} h_2^{-1} \in H$. در نتیجه زیرگروه تولید شده توسط تمام این جابه‌جاگرها یعنی H' برابر با H است. برای بررسی هر یک از گزینه‌ها می‌توانیم چنین بگوییم:

گزینه ۲: هر گروه متناهی G از مرتبه p^n به ازای هر عدد اول p و $n > 0$ مرکزی نابديهی دارد.

گزینه ۳: اگر $|G| = p^n$ ، آن‌گاه به ازای هر زیرگروه مانند H که $|H| = p^{n-1}$ داریم $H < G$.

گزینه ۴: فرض کنید G یک گروه و G' گروه مشتق G باشد. در این صورت اگر $H < G$ ، آن‌گاه $\frac{G}{H}$ آبله است اگر و تنها اگر $G' \subseteq H$.

بنابراین برای اثبات درستی این گزینه باید بررسی کنیم که $\frac{G}{H}$ آبله می‌باشد یا خیر؟

با توجه به این که $H < G$ گروه خارج قسمتی $\frac{G}{H}$ معنی دارد و داریم $\frac{|G|}{|H|} = \frac{81}{27} = 3$. حال چون $\frac{|G|}{|H|} = 3$ و هر زیرگروه از مرتبه‌ی عدد اول دوری است و

در نتیجه آبله می‌باشد، لذا نتیجه می‌گیریم که گروه خارج قسمتی $\frac{G}{H}$ آبله است پس $G' \subseteq H$.

۵۳- گزینه «۴» فرض کنید $G = \langle a_1, \dots, a_n \rangle$. زیرگروه‌های تولید شده با یک عضو یعنی $\langle a_1 \rangle$ ، $\langle a_2 \rangle$ ، ...، $\langle a_n \rangle$ را در نظر بگیرید. در این صورت:

حال با یک تغییر اندیس می‌توان فرض کرد $\langle a_1 \rangle \subseteq \langle a_2 \rangle \subseteq \dots \subseteq \langle a_n \rangle \subseteq G$. بنابراین $a_1, a_2, \dots, a_n \in \langle a_n \rangle$. پس $G = \langle a_n \rangle$ و لذا دوری است. حال اگر $p \neq q$ دو عدد اول باشند که $p, q | n$ ، آن‌گاه زیرگروه‌های H و K از G موجودند به طوری که $|H| = p$ و $|K| = q$. از طرفی طبق فرض $H \leq K$ یا $K \leq H$. بنابراین $p | q$ یا $q | p$ که در هر صورت باید $p = q$ باشد، بنابراین مرتبه G توانی از یک عدد اول است. پس گزینه (۴) گزینه صحیح می‌باشد.

۵۴- گزینه «۲» می‌دانیم عمل اشتراک روی $P(\mathbb{N})$ شرکت‌پذیر است، پس $P(\mathbb{N})$ نیم‌گروه است. از طرفی به ازای هر $A \in P(\mathbb{N})$ ، داریم $A \cap \mathbb{N} = \mathbb{N} \cap A = A$ ، پس \mathbb{N} عضو همانی $P(\mathbb{N})$ است و این نتیجه می‌دهد که $P(\mathbb{N})$ تکوار است. بنابراین گزینه (۱) رد می‌شود. از طرفی برای هر دو عضو $A, B \in P(\mathbb{N})$ که $A \not\subseteq B$ داریم $A \cap \emptyset = B \cap \emptyset = \emptyset$ ، اما از این تساوی نمی‌توانیم نتیجه بگیریم $A = B$ ، یعنی قانون حذف در $P(\mathbb{N})$ برقرار نیست، در حالی که در قضیه‌ای ثابت کردیم در هر گروه قوانین حذف چپ و راست برقرار است، پس $P(\mathbb{N})$ نمی‌تواند گروه باشد. در نتیجه گزینه (۲) درست و گزینه (۳) نادرست است. گزینه (۴) نیز نادرست است، زیرا برای هر $A \in P(\mathbb{N})$ ، می‌دانیم $A \cap A = A$ ، پس هر عضو $P(\mathbb{N})$ با عمل * خودتوان است.

فصل پنجم

«همریختی گروه‌ها»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل پنجم

- ۱- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟ (سراسری ۸۲)
- مجموعه‌ی ریشه‌های n ام واحد نسبت به عمل ضرب اعداد مختلط یک گروه است.
 - تمام گروه‌های دوری هم مرتبه یکرختند.
 - تعداد مولدهای یک گروه دوری از مرتبه n برابر است با تابع اویلر $\varphi(n)$
 - هر گروه دوری نامتناهی تنها یک مولد دارد.
- ۲- تعداد همریختی‌ها از یک گروه هشت عضوی به یک گروه پانزده عضوی برابر است با: (سراسری ۸۲)
- صفر
 - یکی
 - پنج تا
 - هشت تا
- ۳- اگر H و K دو زیرگروه متناهی G با اندیس عدد اول p باشند، که p کوچکترین عدد اولی است که مرتبه G را عاد می‌کند. در این صورت HK : (سراسری ۸۳)
- برابر G است.
 - تنها زیرگروه از G است.
 - زیرگروه نرمال در G است.
 - ممکن است زیرگروه G نباشد.
- ۴- اگر $\varphi: G \rightarrow G$ یک همریختی گروه‌ها باشد و $K = \ker \varphi$ در این صورت به ازای $a \in G$ $a \neq 1$ مجموعه‌ی $\{x \in G \mid \varphi(x) = a\}$ برابر است با: (سراسری ۸۳)
- K
 - Ka (همدسته راست)
 - aK (همدسته چپ)
 - $\{e\}$
- ۵- فرض کنید گروه خود ریختی‌های G ، یعنی، $\text{Aut}(G)$ ، دوری باشد. در اینصورت گروه خود ریختی‌های داخلی آن، $\text{Inn}(G)$ کدام است؟ (سراسری ۸۳)
- $\text{Inn}(G) = \langle 1 \rangle$
 - $\text{Inn}(G) \neq \langle 1 \rangle$
 - $\text{Inn}(G) = \text{Aut}(G)$
 - $\text{Inn}(G)$ گروهی دوری و نامتناهی است.
- ۶- فرض کنید G یک گروه دوری نامتناهی باشد. در این صورت تعداد خود ریختی‌های G برابر است با: (سراسری ۸۴)
- ۲
 - ۳
 - ۴
 - ∞
- ۷- فرض کنید G یک گروه متناهی نابديهی و $f: G \rightarrow G$ با ضابطه $f(x) = x^{n^2-n-1}$ ، برای هر $x \in G$ یک همریختی از G باشد، در این صورت (سراسری ۸۴)
- $Z(G) \neq G$
 - $G' = G$
 - G دوری است.
 - G آبلی است.
- ۸- تعداد همریختی‌ها از گروه دوری مرتبه ۱۵ به گروه دوری مرتبه ۳۵ برابر است با: (سراسری ۸۴)
- ۱۰
 - ۶
 - ۵
 - ۳
- ۹- فرض کنید G گروهی نا آبلی باشد. در این صورت گروه خود ریختی‌های G یعنی $\text{Aut}G$ (سراسری ۸۵)
- دوری نیست.
 - ساده است.
 - آبلی است.
 - نا آبلی است.
- ۱۰- فرض کنید G گروهی دلخواه باشد. اگر $x, y \in G$ و $o(x)$ مرتبه x باشد داریم: (سراسری ۸۵)
- $o(x^{-1}yx) = o(x)$
 - $o(xy) = o(yx)$
 - به ازای هر همریختی t از G به G $o(x) = o(f(x))$
 - $o(x^{-1}y^{-1}xy) = o(x)$
- ۱۱- فرض کنیم $\varphi: G_1 \rightarrow G_2$ همریختی گروهی باشد. کدام گزاره همواره درست است؟ (سراسری ۸۵)
- اگر G_1 آبلی و φ یک به یک باشد. آنگاه G_2 آبلی است.
 - اگر G_2 آبلی و φ یک به یک باشد. آنگاه G_1 آبلی است.
 - اگر G_2 آبلی و φ یک به یک باشد، آنگاه G_1 آبلی است.
 - اگر G_2 آبلی و φ یک به یک باشد، آنگاه G_1 دوری است.

۱۲- کدام یک از عبارات زیر درست است؟

(سراسری ۸۵)

- (۱) (\mathbb{Q}^*, \cdot) یک گروه دوری است. $(\mathbb{Q}^* = \mathbb{Q} \setminus \{0\})$
 (۲) $(\mathbb{Q}, +)$ یک گروه دوری است.
 (۳) $(\mathbb{Q}, +)$ با (\mathbb{Q}^*, \cdot) یکرخت است.
 (۴) گروه جمعی \mathbb{Q} با گروه $\frac{\mathbb{Q}}{\mathbb{Z}}$ یکرخت نیست.

(سراسری ۸۵)

۱۳- اگر $\Phi(G)$ اشتراک تمام زیرگروه‌های ماکسیمال G باشد. آنگاه کدام یک از موارد زیر درست است؟

- (۱) $\Phi(\mathbb{Z}) = 2\mathbb{Z}$
 (۲) $\Phi(\mathbb{Z}_4) = \{0\}$
 (۳) $\Phi(G) \leq G$
 (۴) اگر $G = S_3$ ، آن‌گاه $\Phi(G) \neq \{1\}$

(سراسری ۸۶)

۱۴- کدام یک از موارد زیر در گروه‌ها صحیح است؟

- (۱) $(\mathbb{Q}, +) \cong (\frac{\mathbb{Q}}{\mathbb{Z}}, +)$
 (۲) $(\mathbb{R}^*, \cdot) \cong (\mathbb{C}^*, \cdot)$
 (۳) $(\mathbb{Q}^*, +) \cong (\mathbb{Q}^*, \cdot)$
 (۴) $(\mathbb{Z}, +) \cong (2\mathbb{Z}, +)$

۱۵- فرض کنید $P(X)$ مجموعه توانی X است. گروه $G = (P(X), \Delta)$ را در نظر بگیرید. توابع $f, g: G \rightarrow G$ را به صورت:

$$f(B) = A \cap B, \quad g(B) = A \Delta B$$

(سراسری ۸۶)

که در آن $A \subseteq X$ ثابت در نظر گرفته شده و $B \subseteq X$ دلخواه است، تعریف می‌کنیم. کدام گزینه در مورد f و g صحیح است؟

- (۱) f همریختی است و g همریختی است.
 (۲) f همریختی است و g همریختی نیست.
 (۳) f همریختی نیست و g همریختی است.
 (۴) f همریختی نیست و g همریختی نیست.

(سراسری ۸۶)

۱۶- تعداد همریختی‌های پوشا از یک گروه ۱۴ عضوی به یک گروه ۸ عضوی برابر است با:

- (۱) صفر
 (۲) یک
 (۳) دو
 (۴) هشت

۱۷- اگر G یک گروه $f: G \rightarrow G$ یک همریختی گروهی باشد آنگاه کدام یک از موارد زیر نادرست است؟ $Z(G)$ مرکز G و G' زیرگروه

(سراسری ۸۶)

تعویض‌گر G است)

- (۱) اگر $N \leq G$ ، آن‌گاه $f(N) \leq f(G)$
 (۲) اگر $N \leq G$ ، آن‌گاه $f^{-1}(N) \leq G$
 (۳) $f(G') \subseteq G'$
 (۴) $f(Z(G)) \leq Z(G)$

۱۸- فرض کنید $f: A \rightarrow \mathbb{Z}$ یک همریختی نابدیهی از گروه A به گروه جمعی \mathbb{Z} باشد. در این صورت گروه خارج قسمتی $\frac{A}{\ker f}$ دارای کدام

(سراسری ۸۷)

خاصیت است؟

- (۱) دوری متناهی است.
 (۲) دوری نامتناهی است.
 (۳) آبدی متناهی است.
 (۴) دوری با تولید نامتناهی است.

۱۹- فرض کنید H زیرگروهی سره از G باشد که شامل هر زیرگروه نرمال و سره G است. اگر $x, y \in G$ و $\varphi: G \rightarrow G$ یک همریختی باشد با

(سراسری ۸۷)

کدام یک از شرایط زیر h ای در H یافت می‌شود که: $\varphi(y) = xh$

- (۱) $\varphi(x) = \varphi^2(y)$
 (۲) $\varphi(x) = \varphi(y)$
 (۳) $\varphi^2(x) = \varphi(y)$
 (۴) $\varphi^2(x) = \varphi^2(y)$

(سراسری ۸۸)

۲۰- تعداد همریختی‌ها از گروه جمعی \mathbb{Z}_6 به گروه جمعی \mathbb{Z}_3 چقدر است؟

- (۱) ۱
 (۲) ۴
 (۳) ۶
 (۴) ۱۰

(سراسری ۸۸)

۲۱- فرض کنید G گروه کوآرتینون مرتبه ۸ است گروه خودریختی‌های درونی G با کدام گروه زیر یکرخت است؟

- (۱) گروه همانی
 (۲) گروه چهارتایی کلاین
 (۳) گروه دوری مرتبه ۲
 (۴) گروه دوری مرتبه ۴

(سراسری ۸۸)

۲۲- فرض کنید G و H دو گروه باشند و $\varphi: G \rightarrow H$ یک همریختی باشد. کدام گزاره نادرست است؟

- (۱) اگر L زیرگروه G باشد، آنگاه $\varphi(L)$ زیرگروه H است.
 (۲) اگر K زیرگروه H باشد، آنگاه $\varphi^{-1}(K)$ زیرگروه G است.
 (۳) اگر N زیرگروه نرمال G باشد، آنگاه $\varphi(N)$ زیرگروه نرمال H است.
 (۴) اگر M زیرگروه نرمال H باشند، آنگاه $\varphi^{-1}(M)$ زیرگروه نرمال G است.

(آزاد ۸۸)

۲۳- گروه خودریختی‌های گروه S_3 با کدام یک از گروه‌های زیر یکرخت است.

- (۱) S_3
 (۲) گروه چهارتایی کلاین
 (۳) S_6
 (۴) \mathbb{Z}_3

۲۴- فرض کنید G و H گروه هستند و $f: G \rightarrow H$ یک همریختی است. اگر p یک عدد اول باشد به طوری که p مرتبه H را نمی‌شمارد و $x \in G$ از مرتبه p فرض شود آنگاه:

(سراسری ۸۹)

$$(1) \quad x \in \ker f \quad (2) \quad \text{مرتبه } f(x) \text{ مضربی از } p \text{ است.} \quad (3) \quad x \in \ker f \quad (4) \quad \text{مرتبه } f(x) \text{ صفر است.}$$

۲۵- فرض کنید G و H گروه هستند و $f: G \rightarrow H$ یک همریختی است. اگر p یک عدد اول باشد به طوری که p مرتبه H را نمی‌شمارد و $x \in G$ از مرتبه p فرض شود، آن‌گاه:

(سراسری ۸۹)

$$(1) \quad x \in \ker f \quad (2) \quad \text{مرتبه } f(x) \text{ مضربی از } p \text{ است.} \quad (3) \quad x \in \ker f \quad (4) \quad \text{مرتبه } f(x) \text{ صفر است.}$$

۲۶- اگر G یک گروه و $N \triangleleft G$ و $\frac{G}{N}$ دارای زیرگروهی از اندیس n باشد آنگاه G دارای زیرگروه H از اندیس زیر است؟

(سراسری ۸۹)

$$(1) \quad n \quad (2) \quad n! \quad (3) \quad 2n \quad (4) \quad \frac{1}{2}n!$$

۲۷- فرض کنید $\varphi: G \rightarrow H$ یک همریختی باشد و $|H| = ۳۵$ و $|G| = ۳۶$. در این صورت کدام گزینه صحیح است؟

(سراسری ۹۰)

$$(1) \quad \ker \varphi = ۱ \quad (2) \quad \ker \varphi = G \quad (3) \quad \ker \varphi = H \quad (4) \quad \ker \varphi \text{ آبدلی است.}$$

۲۸- فرض کنید G یک گروه دلخواه و H گروهی آبدلی باشد، اگر $f: G \rightarrow H$ یک همریختی باشد کدام گزینه صحیح است؟

(سراسری ۹۰)

$$(1) \quad G' \subseteq \ker f \quad (2) \quad G' \text{ گروهی آبدلی است.} \quad (3) \quad G \text{ گروهی آبدلی است.} \quad (4) \quad \ker f \text{ گروهی آبدلی است.}$$

۲۹- فرض کنید G گروهی ۱۰ عضوی است در این صورت کدام گزینه صحیح است؟

(سراسری ۹۰)

$$(1) \quad G \text{ با زیرگروهی از } \mathbb{Z} \text{ یکرخت است.} \quad (2) \quad G \text{ با زیرگروهی از } \mathbb{Z}_{۱۰۰} \text{ یکرخت است.} \\ (3) \quad G \text{ با زیرگروهی از } S_۴ \text{ یکرخت است.} \quad (4) \quad G \text{ با زیرگروهی از } S_{۱۰} \text{ یکرخت است.}$$

۳۰- اگر G یک گروه دوری از مرتبه p^5 (p یک عدد اول) باشد، آنگاه مرتبه‌ی گروه خودریختی‌های G برابر است با:

(سراسری ۹۰)

$$(1) \quad p^5 \quad (2) \quad p^5 - p \quad (3) \quad p^5 - p^2 \quad (4) \quad p^5 - p^4$$

۳۱- کدام گزاره صحیح است؟

(سراسری ۹۴)

$$(1) \quad \text{گروه‌های } (\mathbb{Q}, +) \text{ و } (\mathbb{Z}, +) \text{ یکرخت‌اند.} \\ (2) \quad \text{گروه‌های } (\mathbb{R}, +) \text{ و } (\mathbb{R} - \{0\}, \times) \text{ یکرخت‌اند.} \\ (3) \quad \text{گروه‌های } \left(\frac{\mathbb{Q}}{\mathbb{Z}}, + \right) \text{ و } (\mathbb{Z}, +) \text{ یکرخت‌اند.}$$

$$(4) \quad \text{گروه‌های } (\mathbb{R}, +) \text{ و } (\mathbb{R}^+, \times) \text{ یکرخت‌اند، که در آن } \mathbb{R}^+ \text{ مجموعه اعداد حقیقی مثبت است.}$$

۳۲- فرض کنید G گروهی متناهی است که برای هر زیرگروه دوری مانند H از G داریم $\frac{N_G(H)}{C_G(H)} \approx \text{Aut}(H)$ در این صورت:

(دکتری ۹۴)

$$(1) \quad \text{اگر عدد اول } p \text{ مرتبه گروه را عاد کند آن‌گاه } |G| \mid (p-1) \\ (2) \quad \text{هر زیر گروه دوری در } G \text{ نرمال است.} \\ (3) \quad G \text{ گروهی آبدلی است.} \\ (4) \quad G \text{ گروهی از مرتبه فرد است.}$$

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل پنجم

۱- گزینه «۴» در فصل زیرگروه‌ها نشان دادیم که مجموعه ریشه‌های n ام واحد یعنی $\{z \in \mathbb{C}^* \mid z^n = 1\}$ نسبت به عمل ضرب زیرگروهی دوری از \mathbb{C}^* از مرتبه n می‌باشد. پس گزینه (۱) درست است. هم‌چنین در قضایای ثابت کردیم هرگروه دوری مرتبه n با \mathbb{Z}_n و هر گروه دوری نامتناهی با \mathbb{Z} یکرخت است. پس گزینه‌های (۲) و (۳) هم درست می‌باشند. اما از آنجایی که هر گروه دوری نامتناهی تنها دو مولد دارد، گزینه (۴) نادرست است.

۲- گزینه «۲» فرض می‌کنیم G و H دو گروه باشند به طوری که $o(G) = 8$ و $o(H) = 15$. اگر $\varphi: G \rightarrow H$ یک همریختی باشد، آنگاه به ازای هر $x \in G$ داریم $o(\varphi(x)) \mid o(x)$. از طرفی می‌دانیم $o(x) \mid o(G)$ ، بنابراین $o(\varphi(x)) \mid o(G)$ ، چون $o(\varphi(x)) \mid o(H)$ ، نتیجه می‌گیریم $o(\varphi(x)) \mid \text{gcd}(o(G), o(H)) = \text{gcd}(8, 15) = 1$. پس $o(\varphi(x)) = 1$ ، یعنی به ازای هر $x \in G$ ، $\varphi(x) = \{e\}$ ، از این‌رو تنها همریختی بدیهی بین G و H وجود دارد.

۳- گزینه «۳» اگر H زیرگروهی از گروه متناهی G با اندیس p باشد که p کوچکترین عدد اولی است. که مرتبه‌ی n را عاد می‌کند. آنگاه H در G نرمال است. می‌دانیم اگر H و K زیرگروه‌های نرمال G باشند، آنگاه HK زیرگروه نرمال G است.

۴- گزینه «۲ و ۳» داریم:

$$\varphi(x) = \varphi(a) \Rightarrow \varphi(x)\varphi(a^{-1}) = \varphi(a)\varphi(a^{-1}) \Rightarrow \varphi(xa^{-1}) = \varphi(aa^{-1}) \Rightarrow \varphi(xa^{-1}) = \varphi(e) \Rightarrow \varphi(xa^{-1}) = e \Rightarrow xa^{-1} \in K$$

$$\Rightarrow x \in Ka$$

چون $K \leq G$ داریم $Ka = aK$ ، بنابراین $x \in aK$.

۵- گزینه «۱» با توجه به این که زیرگروه هر گروه دوری، دوری است و $\text{Inn}(G) \leq \text{Aut}(G)$ ، پس $\text{Inn}(G)$ دوری است. هم‌چنین می‌دانیم $\text{Inn}(G) \cong \frac{G}{Z(G)}$

$$\text{و اگر } \frac{G}{Z(G)} \text{ دوری باشد، آنگاه } G \text{ آبدلی است. بنابراین } Z(G) = G \text{ و } \langle 1 \rangle = \frac{Z(G)}{Z(G)} = \text{Inn}(G).$$

۶- گزینه «۱» در قضیه‌ای ثابت کردیم که برای هر گروه دوری نامتناهی G داریم $|\text{Aut}G| = 2$.

۷- هیچ‌کدام از گزینه‌ها صحیح نیست. چون در صورت سؤال مشخص نشده است نگاشت $f(x) = x^{n^2-n-1}$ به ازای چه مقداری از n یک همریختی است. اما اگر n برابر مرتبه G باشد، به ازای هر $x \in G$ داریم:

$$f(x) = x^{n^2-n-1} = (x^n)^{n-1} \cdot x^{-1} = e \cdot x^{-1} = x^{-1} \xrightarrow{f \text{ یک همریختی است}} f(xy) = f(x)f(y) \Rightarrow (xy)^{-1} = x^{-1}y^{-1} \Rightarrow xy = yx$$

بنابراین G آبدلی است.

۸- گزینه «۳» فرض می‌کنیم G و H دو گروه باشند به طوری که $o(G) = 15$ و $o(H) = 35$. در این صورت به ازای یک $a \in G$ و $b \in H$ داریم $G = \langle a \rangle = \{e, a, \dots, a^{14}\}$ و $H = \langle b \rangle = \{e, b, \dots, b^{34}\}$. اگر $\varphi: G \rightarrow H$ یک همریختی باشد، آنگاه چون عناصر H توان‌هایی از b هستند، می‌توانیم ضابطه‌ی φ را به صورت $\varphi(a) = b^n$ که $0 \leq n < 34$ تعریف کنیم. داریم $o(b^n) = o(\varphi(a)) \mid o(a) = 15$. بنابراین $b^{15n} = (b^n)^{15} = e$ ، از طرفی چون $o(b) = 35$ ، داریم:

$$35 \mid 15n \Rightarrow \frac{35}{5} \mid \frac{15}{5}n \Rightarrow 7 \mid 3n \xrightarrow{(7,3)=1} 7 \mid n \xrightarrow{0 \leq n < 34} n = 0, 7, 14, 21, 28$$

پس ۵ همریختی به صورت $e, b^7, b^{14}, b^{21}, b^{28}$ از G به H وجود دارد.

۹- گزینه «۱» از آنجایی که هر زیرگروه یک گروه دوری دوری است، اگر $\text{Aut}G$ دوری باشد، آنگاه $\text{Inn}G$ دوری خواهد بود. چون

$$\text{هم دوری می‌شود، بنابراین } G \text{ آبدلی می‌باشد که با فرض ناآبدلی بودن } G \text{ در تناقض است، پس } \text{Inn}G \cong \frac{G}{Z(G)}$$

۱۰- گزینه «۲» طبق قضیه‌ای همواره $o(xy) = o(yx)$ پس گزینه (۲) همواره درست است. گزینه (۱) نادرست است مثلاً در گروه S_3 مرتبه عضو (۱۳۲) برابر ۳ است، اما می‌بینیم که

$$(132)^{-1}(12)(132) = (123)(12)(132) = (13) \Rightarrow o((132)^{-1}(12)(132)) = o((13)) = 2$$

گزینه (۳) هم نادرست می‌باشد، زیرا اگر همریختی ثابت $f: G \rightarrow G$ را در نظر بگیریم، آن‌گاه $o(f(x)) = o(e) = 1$. گزینه (۴) نیز نادرست است، مثلاً

$$o(x^{-1}y^{-1}xy) = o(x^{-1}xy^{-1}y) = o(e) = 1 \text{ داریم } x$$

۱۱- گزینه «۳» بنابر قضایای یکرختی می‌دانیم $\frac{G_1}{\ker \varphi} \cong \text{Im } \varphi$ پس $\ker \varphi = 1$ و بنابراین $G_1 \cong \text{Im } \varphi$ چون G_1 آبله است. هر زیرگروه آن هم آبله است پس G_1 هم آبله است و گزینه ۳ درست است.

اگر φ همریختی صفر باشد آنگاه φ یک به یک است آنگاه گزینه‌های ۱ و ۴ نمی‌تواند درست باشند.

همچنین اگر $G_1 = 1$ آنگاه φ پوشا است و گزینه ۲ هم نمی‌تواند درست باشد.

۱۲- گزینه «۴» تمام عناصر $\frac{\mathbb{Q}}{\mathbb{Z}}$ دارای مرتبه متناهی هستند در صورتی که عناصر ناصفر \mathbb{Q} مرتبه متناهی دارند، واضح است که گروه‌های (\mathbb{Q}^*, \cdot) و $(\mathbb{Q}, +)$ دوری نیستند. در گروه (\mathbb{Q}^*, \cdot) به جز عنصر همانی ۱، عضو -۱ وجود دارد که وارون آن خودش است. در صورتی که در گروه جمعی $(\mathbb{Q}, +)$ هیچ ناصفری دارای این خاصیت نیست. بنابراین گزینه ۳ هم نادرست است.

۱۳- گزینه «۳» در قضیه‌ای ثابت کردیم $\Phi(G)$ یعنی زیرگروه فراتینی گروه G ، زیرگروه مشخصه G است و از آنجایی که زیرگروه مشخصه هرگروه در آن نرمال است، پس $\Phi(G) \trianglelefteq G$.

۱۴- گزینه «۴» نگاشت $\varphi: (\mathbb{Z}, +) \rightarrow (2\mathbb{Z}, +)$ را در نظر می‌گیریم. این نگاشت یک یکرختی است، زیرا

$$\forall m, n \in \mathbb{Z}; \varphi(m+n) = 2(m+n) = 2m + 2n = \varphi(m) + \varphi(n) \Rightarrow \varphi \text{ یک همریختی است}$$

$$\forall m, n \in \mathbb{Z}; \varphi(m) = \varphi(n) \Rightarrow 2m = 2n \Rightarrow m = n \Rightarrow \varphi \text{ یک به یک است}$$

$$\forall 2n \in \mathbb{Z} \Rightarrow n \in \mathbb{Z}; \varphi(n) = 2n \Rightarrow \varphi \text{ پوشا است}$$

گزینه (۱) نادرست است، زیرا همان‌طور که در فصل گذشته نشان دادیم همه اعضای گروه $(\frac{\mathbb{Q}}{\mathbb{Z}}, +)$ از مرتبه متناهی هستند، در حالی که اعضای $(\mathbb{Q}, +)$ همگی از مرتبه نامتناهی هستند. گزینه (۲) هم نادرست است، زیرا اعداد منفی در \mathbb{C} مربع کامل هستند ولی در \mathbb{R} این‌طور نیست. به‌طور مثال فرض کنید $\varphi: (\mathbb{C}^*, \cdot) \rightarrow (\mathbb{R}^*, \cdot)$ یک یکرختی باشد، در این صورت به ازای $1 \in \mathbb{R}^*$ حتماً یک $x \in \mathbb{C}^*$ موجود است به طوری که $\varphi(x) = -1$. می‌بینیم که $(\varphi(\sqrt{x}))^2 = \varphi(\sqrt{x})\varphi(\sqrt{x}) = \varphi(\sqrt{x}\sqrt{x}) = \varphi(x) = -1$ اما در این‌جا به تناقض می‌رسیم، چون در \mathbb{R}^* هیچ مربع کاملی منفی نمی‌شود.

گزینه (۳) هم نادرست می‌باشد زیرا هر عضو $q \in (\mathbb{Q}^*, \cdot)$ دارای ریشه دوم $\frac{q}{p}$ است، در حالی که بعضی از اعضای (\mathbb{Q}^*, \cdot) ریشه دوم ندارند، مثلاً عضوی مثل x در (\mathbb{Q}^*, \cdot) وجود ندارد که $x^2 = 3$. اگر فرض کنیم $\varphi: (\mathbb{Q}^*, \cdot) \rightarrow (\mathbb{Q}^*, \cdot)$ یک یکرختی باشد، آن‌گاه به ازای $3 \in (\mathbb{Q}^*, \cdot)$ حتماً عضوی چون $q \in (\mathbb{Q}^*, \cdot)$ وجود دارد به طوری که $\varphi(q) = 3$ ، بنابراین $\varphi(q) = 3$ ، بنابراین $(\varphi(\frac{q}{p}))^2 = \varphi(\frac{q}{p})\varphi(\frac{q}{p}) = \varphi(\frac{q}{p} + \frac{q}{p}) = \varphi(q) = 3$ که در این‌جا به تناقض می‌رسیم.

۱۵- گزینه «۲» می‌دانیم هر همریختی گروهی عضو همانی را به عضو همانی می‌برد. چون مجموعه تهی عضو همانی G است و $g(\phi) = A \Delta \phi = A$

بنابراین g نمی‌تواند همریختی باشد. حال فرض می‌کنیم C و $B \in G$ باشند در این صورت:

$$\begin{aligned} f(B) \Delta f(C) &= (A \cap B) \Delta (A \cap C) = ((A \cap B) - (A \cap C)) \cup ((A \cap C) - (A \cap B)) \\ &= (A \cap (B - C)) \cup (A \cap (C - B)) = A \cap ((B - C) \cup (C - B)) = A \cap (B \Delta C) = f(B \Delta C) \end{aligned}$$

۱۶- گزینه «۱» فرض کنیم $\varphi: G \rightarrow H$ همریختی پوشا از گروه ۱۴ عضوی G به گروه ۸ عضوی H باشد. در این صورت طبق قضیه اول یکرختی $\frac{G}{\ker \varphi} \cong H$ ، بنابراین $[G: \ker \varphi] = o(H) = 8$ و چون $[G: \ker \varphi]$ مرتبه G را عاد می‌کند باید داشته باشیم $8 | 14$ که ممکن نیست بنابراین همریختی پوشا از G به H وجود ندارد.

۱۷- گزینه «۱ و ۴» در گروه D_8 که توسط عضو $\alpha^4 = e$ و $\beta^2 = e$ تولید می‌شود که $\beta\alpha = \alpha^{-1}\beta$. حال همریختی زیر از گروه D_8 به D_8 را در نظر می‌گیریم، در آن صورت $\{e, \alpha^2\}$ به عنوان زیرگروهی از D_8 نرمال است اما زیرگروه $\{e, \beta\}$ در D_8 نرمال نیست بنابراین گزینه ۱ نادرست است.
 $\varphi: D_8 \rightarrow D_8 \quad \varphi(\alpha^2) = \beta, \quad \varphi(\beta) = \alpha^2$
 فرض می‌کنیم $N \leq G$. اگر $n \in f^{-1}(N)$ ، آن‌گاه $f(n) \in N$. ثابت می‌کنیم $f^{-1}(N) \leq G$. در واقع باید ثابت کنیم $f(g^{-1}ng) \in N$. داریم $f(g^{-1}ng) = f(g^{-1})f(n)f(g) = f(g)^{-1}f(n)f(g) \in N$ در نتیجه $f^{-1}(N) \leq G$ یعنی $f^{-1}(N) \leq G$ و گزینه ۲ درست است.
 همچنین اگر $x, y \in G$ آنگاه $f(xyx^{-1}y^{-1}) = f(x)f(y)f(x)^{-1}f(y)^{-1}$ بنابراین $f(G') \leq G'$ و گزینه ۳ درست است. همریختی $\varphi: D_8 \rightarrow D_8$ که در بالا تعریف شد، را در نظر می‌گیریم، می‌دانیم $Z(D_8) = \{e, \alpha^2\}$ ، بنابراین $\varphi(Z(D_8)) = \varphi(\{e, \alpha^2\}) = \{e, \beta\}$ اما می‌بینیم که $\varphi(Z(D_8)) = \{e, \beta\} \not\leq Z(D_8)$ در نتیجه گزینه ۴ نادرست است.

۱۸- گزینه «۲» بنابر قضایای یکرختی $\frac{A}{\ker f} \cong \text{Im} f$. می‌دانیم $\text{Im} f$ زیرگروهی از \mathbb{Z} است، چون f نابدیهی است، بنابراین $\text{Im} f \cong n\mathbb{Z}$ که n عددی صحیح مخالف صفر است. برای هر $n \in \mathbb{Z}$ داریم $n\mathbb{Z} \cong \mathbb{Z}$ بنابراین $\frac{A}{\ker f} \cong \mathbb{Z}$.

۱۹- گزینه «۱» $\ker \varphi$ زیرگروهی نرمال از G است بنابراین $\ker \varphi \leq H$. اگر $\varphi(x) = \varphi^2(y)$ ، آنگاه داریم:

$$\varphi(x) = \varphi(\varphi(y)) \Rightarrow \varphi^{-1}(x)\varphi(\varphi(y)) = e \Rightarrow \varphi(x^{-1}\varphi(y)) = e \Rightarrow x^{-1}\varphi(y) \in \ker \varphi \leq H \Rightarrow \exists h \in H; x^{-1}\varphi(y) = h \Rightarrow \varphi(y) = xh$$

۲۰- گزینه «۴» می‌دانیم $\mathbb{Z}_{30} = \{x \mid x^{30} = e\}$ و $\mathbb{Z}_{30} = \{y \mid y^{30} = e\}$. اگر فرض کنیم $\varphi: \mathbb{Z}_{30} \rightarrow \mathbb{Z}_{30}$ یک همریختی است، آنگاه چون عناصر \mathbb{Z}_{30} توان‌هایی از y هستند، می‌توانیم ضابطه‌ی φ را به صورت $\varphi(x) = y^n$ که $0 \leq n \leq 29$ تعریف کنیم. طبق قضیه‌ای داریم $o(y^n) = o(\varphi(x)) \mid o(x) = 30$ ، بنابراین $o(y^n) = (y^n)^{30} = e$ ، از طرفی چون $o(y) = 30$ ، نتیجه می‌گیریم:
 $30 \mid 20n \Rightarrow \frac{30}{10} \mid \frac{20}{10}n \Rightarrow 3 \mid 2n \xrightarrow{(3,2)=1} 3 \mid n \xrightarrow{0 \leq n \leq 29} n = 0, 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27$
 و این یعنی 10 همریختی به صورت $e, y^3, y^6, y^9, y^{12}, y^{15}, y^{18}, y^{21}, y^{24}, y^{27}$ بین \mathbb{Z}_{30} و \mathbb{Z}_{30} وجود دارد.

۲۱- گزینه «۲» می‌دانیم $Q_8 = \langle a, b \mid a^4 = 1, a^2 = b^2, b^{-1}ab = a^{-1} \rangle = \{e, a, a^2, a^3, b, ab, a^2b, a^3b\}$ زیر روی Q_8 قابل تعریف است:

$$\varphi_e: \forall x \in Q_8; \varphi_e(x) = exe^{-1} = x \quad \text{خودریختی همانی}$$

$$\varphi_a: \forall x \in Q_8; \varphi_a(x) = axa^{-1} \Rightarrow \varphi_a(e) = e, \varphi_a(a) = a, \varphi_a(a^2) = a^2, \varphi_a(a^3) = a^3, \varphi_a(b) = a^2b, \varphi_a(ab) = a^3b, \varphi_a(a^2b) = b, \varphi_a(a^3b) = ab$$

$$\varphi_b: \forall x \in Q_8; \varphi_b(x) = bxb^{-1} \Rightarrow \varphi_b(e) = e, \varphi_b(a) = a^3, \varphi_b(a^2) = a^2, \varphi_b(a^3) = a, \varphi_b(b) = b, \varphi_b(ab) = a^3b, \varphi_b(a^2b) = a^2b, \varphi_b(a^3b) = ab$$

$$\varphi_{ab}: \forall x \in Q_8; \varphi_{ab}(x) = abx(ab)^{-1} \Rightarrow \varphi_{ab}(e) = e, \varphi_{ab}(a) = a^3, \varphi_{ab}(a^2) = a^2, \varphi_{ab}(a^3) = a, \varphi_{ab}(b) = a^2b, \varphi_{ab}(ab) = ab,$$

$$\varphi_{ab}(a^2b) = b, \varphi_{ab}(a^3b) = a^3b$$

توجه داشته باشید که به ازای هر عضو دیگر $g \in Q_8$ غیر از e, a, b و ab ، همریختی $\varphi_g(x) = gxg^{-1}$ لزوماً یک به یک و پوشا نیست مثلاً به ازای a^2 داریم $\varphi_{a^2}(ab) = \varphi_{a^2}(a^2b) = a^2b$ که این نشان می‌دهد φ_{a^2} یک به یک نیست، پس فقط همان ۴ خودریختی درونی بالا روی G_8 قابل تعریف است. حال نشان می‌دهیم همه‌ی خودریختی‌های غیرهمانی فوق یعنی $\varphi_a, \varphi_b, \varphi_{ab}$ از مرتبه‌ی ۲ هستند، داریم:

$$\begin{aligned} \varphi_a^2(e) &= e, \varphi_a^2(a) = \varphi_a(\varphi_a(a)) = \varphi_a(a) = a, \varphi_a^2(a^2) = \varphi_a(\varphi_a(a^2)) = \varphi_a(a^2) = a^2, \varphi_a^2(a^3) = \varphi_a(\varphi_a(a^3)) = \varphi_a(a^3) = a^3 \\ \varphi_a^2(b) &= \varphi_a(\varphi_a(b)) = \varphi_a(a^2b) = b, \varphi_a^2(ab) = \varphi_a(\varphi_a(ab)) = \varphi_a(a^2b) = ab, \varphi_a^2(a^2b) = \varphi_a(\varphi_a(a^2b)) = \varphi_a(b) = a^2b, \\ \varphi_a^2(a^3b) &= \varphi_a(\varphi_a(a^3b)) = \varphi_a(ab) = a^2b \end{aligned}$$

بنابراین می‌بینیم به ازای هر $g \in Q_8$ ، $\varphi_a^2(g) = g$ ، به همین ترتیب می‌توان نشان داد به ازای هر $g \in Q_8$ ، $\varphi_b^2(g) = g$ و $\varphi_{ab}^2(g) = g$. در نتیجه $\text{Inn}Q_8$ گروهی از مرتبه‌ی ۴ می‌باشد که مرتبه‌ی هر عضو غیرهمانی آن ۲ است، پس $\text{Inn}Q_8 \cong V_4$.

۲۲- گزینه «۳» فرض می‌کنیم D_8 گروه دو وجهی باشد که $\alpha^4 = e, \beta^2 = e$ و $\beta\alpha = \alpha^{-1}\beta$ در این صورت اگر همریختی $\varphi: D_8 \rightarrow D_8$ را به صورت روبرو تعریف کنیم.

آن‌گاه $\{e, \alpha\}$ زیرگروه نرمالی از D_8 است به طوری که تصویر آن $\{e, \beta\}$ در D_8 نرمال نیست.

۲۳- گزینه «۱» در متن درس دیدیم که $\text{Aut}S_3 \cong S_3$

۲۴- گزینه «۳» $f(x) \in H$ را در نظر می‌گیریم در این صورت $f(x)^p = f(x^p) = f(e) = e$ و چون p اول است لذا $f(x) = e$ یا $\varphi(f(x)) = p$. اما اگر $\varphi(f(x)) = p$ ، آنگاه H شامل عنصری از مرتبه‌ی p است. و بنا به قضیه لاگرانژ $p \parallel |H|$ که متناقض با فرض است بنابراین $f(x) = e$ و لذا $x \in \ker f$.

۲۵- گزینه «۳» $f(x) \in H$ را در نظر می‌گیریم در این صورت $f(x)^p = f(x^p) = f(e) = e$ و چون p اول است، لذا $f(x) = e$ یا $\varphi(f(x)) = p$. اما اگر $\varphi(f(x)) = p$ ، آنگاه H شامل عنصری از مرتبه‌ی p است. و بنا به قضیه لاگرانژ $p \parallel |H|$ که متناقض با فرض است بنابراین $f(x) = e$ و لذا $x \in \ker f$.

۲۶- گزینه «۱» می‌دانیم زیرگروه‌های $\frac{G}{N}$ به صورت $\frac{H}{N}$ می‌باشند که H زیرگروهی از G است و $N \subseteq H$. حال اگر $\frac{H}{N}$ زیرگروهی از $\frac{G}{N}$ ، با اندیس n باشد آن‌گاه:

$$[G : H] = \left[\frac{G}{N} : \frac{H}{N} \right] = n$$

۲۷- گزینه «۲» قرار می‌دهیم $K = \ker \varphi$. می‌دانیم $|K| \mid |G| = 36$. از طرفی بنا به قضیه اول یکرختی $\frac{G}{K} \cong \text{Im} \varphi \leq H$. بنابراین $\frac{|G|}{|K|} = \frac{|G|}{|K|} \mid |H| = 35$. واضح است که تنها مقسوم‌علیه ۳۶ که ۳۵ را می‌شمارد ۱ است. بنابراین: $\frac{|G|}{|K|} = 1$ و لذا $|K| = |G|$. پس $K = G$.

۲۸- گزینه «۱» بنا به قضیه اول یکرختی $\frac{G}{\ker f} \cong \text{Im} f \leq H$ و چون H آبلی است، لذا $\text{Im} f$ و در نتیجه $\frac{G}{\ker f}$ آبلی است. بنابراین $G' \subseteq \ker f$.

۲۹- گزینه «۴» بنا به قضیه‌ی کیلی هر گروه از مرتبه‌ی n با زیرگروهی از S_n یکرخت است. بنابراین اگر G گروهی ۱۰ عضوی باشد، آنگاه G با S_{10} یکرخت است.

۳۰- گزینه «۴» اگر G گروهی دوری با مولد g باشد، آنگاه همریختی $f: G \rightarrow G$ یک خودریختی است اگر و تنها اگر $f(g)$ نیز یک مولد G باشد. بنابراین تعداد خودریختی‌های G برابر است با تعداد مولدهای G . در این مسأله تعداد مولدهای G برابر است با:

$$\varphi(p^5) = p^5 - p^4$$

۳۱- گزینه «۴» گزینه «۴» بررسی گزینه (۱): ابتدا قضیه‌ای را که در روند حل سوال موثر است را یادآوری می‌کنیم:

قضیه: فرض کنید $\phi: G \rightarrow H$ یک هومومورفیسم باشد. در این صورت اگر G دوری باشد، آنگاه H نیز دوری است.

اینک با توجه به قضیه بالا اگر $(\mathbb{Q}, +)$ با $(\mathbb{Z}, +)$ یک ریخت باشد در این صورت هومومورفیسمی $\phi: (\mathbb{Z}, +) \rightarrow (\mathbb{Q}, +)$ وجود دارد، بنابراین چون $(\mathbb{Z}, +)$ دوری است نتیجه می‌گیریم $(\mathbb{Q}, +)$ دوری است و این تناقض است؛ زیرا \mathbb{Q} دوری نیست. پس گزینه (۱) نادرست است.

بررسی گزینه (۲): در گروه $(\mathbb{R} - \{0\}, \times)$ به جز عنصر همانی ۱ عضو -1 وجود دارد که وارون آن خودش است. در صورتی که در گروه جمعی $(\mathbb{R}, +)$ هیچ ناصفری دارای این خاصیت نیست.

بررسی گزینه (۳): تمام عناصر $(\frac{\mathbb{Q}}{\mathbb{Z}}, +)$ دارای مرتبه متناهی هستند. در صورتی که عناصر ناصفر $(\mathbb{Z}, +)$ مرتبه نامتناهی دارند.

بررسی گزینه (۴): $(\mathbb{R}^+, \times) \rightarrow x \rightarrow e^x \rightarrow (\mathbb{R}, +)$ یکریختی است؛ زیرا به ازای هر $x, y \in \mathbb{R}$ که $\phi(x) = \phi(y)$ می‌بینیم که $e^x = e^y$ ،

پس $x = y$ یعنی ϕ تکریخت است. از طرفی به ازای هر $y \in \mathbb{R}^+$ عضو $\text{Lny} \in \mathbb{R}$ موجود است به طوری که $\phi(\text{Lny}) = e^{\text{Lny}} = y$ ، بنابراین ϕ هومومورفیسم است. پس گزینه (۴) صحیح می‌باشد.

۳۲- گزینه «۱» چون H دوری است و $\frac{N_G(H)}{C_G(H)}$ طبق فرض مسئله به طور ایزومورفیک در $\text{Aut}(p)$ قرار دارد، لذا H دارای مرتبه $\phi(|H|)$ است که ϕ

تابع اویلر می‌باشد؛ پس می‌توان نوشت، $|H| = p^n$ که $n > 0$ پس $\phi(|H|) = p^{n-1}(p-1)$ و چون این عدد مقسوم‌علیه اول بزرگ‌تر از P ندارد. لذا $|N_G(H) : C_G(H)|$ مقسوم‌علیه اول بزرگ‌تر از p ندارد. این اندیس، مقسوم‌علیه اول کوچکتر از p نیز ندارد. زیرا چنین عدد اولی $|G|$ را عادی نمی‌کند، چون H آبدلی است. خود p نیز $|N_G(H) : C_G(H)|$ را عادی نمی‌کند و لذا طبق قضیه سیلو $|G| \mid P(P-1)$

فصل ششم

«حاصل ضرب مستقیم گروه‌ها»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل ششم

- کله ۱- اگر \mathbb{Z}_{18} گروه دوری از مرتبه ۱۸ باشد، آن‌گاه گروه خودریختی‌های آن یعنی $\text{Aut}(\mathbb{Z}_{18})$ با کدام گروه یکرخت است؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) \mathbb{Z}_6 (۲) \mathbb{Z}_9 (۳) $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_3$ (۴) $\mathbb{Z}_3 \times \mathbb{Z}_3$
- کله ۲- اندیس زیرگروه $2\mathbb{Z} \times 3\mathbb{Z} \times 2\mathbb{Z}$ در گروه $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ برابر است با: (سراسری ۸۳)
- (۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۶ (۴) ۱۲
- کله ۳- فرض کنید G یک گروه و H زیرگروهی از آن باشد به طوری که برای هر $g \in G - H$ داشته باشیم $g^2 \in H$. در این صورت $[G : H]$ کدام است؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
- کله ۴- گروه $\mathbb{Z}_9 \times \mathbb{Z}_{28}$ با کدام گروه زیر یکرخت است؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) $\mathbb{Z}_{36} \times \mathbb{Z}_7$ (۲) $\mathbb{Z}_3 \times \mathbb{Z}_3 \times \mathbb{Z}_{28}$ (۳) $\mathbb{Z}_9 \times \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_{14}$ (۴) $\mathbb{Z}_3 \times \mathbb{Z}_3 \times \mathbb{Z}_4 \times \mathbb{Z}_7$
- کله ۵- فرض کنید G گروهی دلخواه با حداقل دو عضو و دارای m زیرگروه باشد، در این صورت تعداد زیرگروه‌های حاصلضرب مستقیم $G \times G$: (سراسری ۸۵)
- (۱) برابر m است. (۲) کمتر از m^2 است. (۳) برابر m^2 است. (۴) بیش از m^2 است.
- کله ۶- گروه $G = \mathbb{Z}_8 \times \mathbb{Z}_{12}$ و زیرگروه $H = \langle 2 \rangle \times \langle 8 \rangle$ از آن را در نظر بگیرید. در این صورت $[G : H]$ برابر با کدام است؟ (سراسری ۸۶)
- (۱) ۶ (۲) ۸ (۳) ۱۲ (۴) ۱۶
- کله ۷- تعداد زیرگروه‌های از مرتبه ۲ گروه $\mathbb{Z}_2 \oplus \mathbb{Z}_2 \oplus \mathbb{Z}_2$ برابر است با: (سراسری ۸۷)
- (۱) ۱ (۲) ۴ (۳) ۶ (۴) ۷
- کله ۸- گروه $\frac{\mathbb{Z}_4 \times \mathbb{Z}_6}{\langle (2, 1) \rangle}$ با کدام یک از گروه‌های زیر یکرخت است؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) گروه چهارتایی کلاین (K_4) (۲) S_3 (۳) \mathbb{Z}_4 (۴) \mathbb{Z}_6
- کله ۹- گروه خودریختی‌های $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$ و $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_3$ به ترتیب عبارتند از: (سراسری ۸۷)
- (۱) $\mathbb{Z}_3, \mathbb{Z}_3$ (۲) \mathbb{Z}_3, S_3 (۳) $\mathbb{Z}_2, \mathbb{Z}_3$ (۴) \mathbb{Z}_2, S_3
- کله ۱۰- چند همریختی یک‌به‌یک از \mathbb{Z}_6 به $S_3 \times \mathbb{Z}_4$ وجود دارد؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) ۰ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳
- کله ۱۱- کدام یک از گروه‌های زیر با تولید متناهی می‌باشند؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) $\mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}_6$ (۲) $(\mathbb{Q}, +)$ (۳) $\{\mathbb{Q} \setminus \{0\}, 0\}$ (۴) $(\mathbb{R}, +)$
- کله ۱۲- کدام یک از گروه‌های زیر دارای زیرگروه ماکسیمال نمی‌باشد؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) \mathbb{Z}_{1386} (۲) $(\mathbb{R} \setminus \{0\}, \cdot)$ (۳) $(\mathbb{R}, +)$ (۴) $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$
- کله ۱۳- کدام گزاره نادرست است؟ (آزاد ۸۷)
- (۱) عکس قضیه لاگرانژ برای گروه‌های دوری برقرار است.
 (۲) اگر گروه G نامتناهی باشد، آن‌گاه G حداقل یک زیرگروه محض نامتناهی دارد.
 (۳) عکس قضیه لاگرانژ برای گروه‌های آبدی برقرار است.
 (۴) حاصلضرب مستقیم گروه‌های آبدی، آبدی است.

(آزاد ۸۷)

کدام یک از گروه‌های زیر دوری هستند؟

$$\mathbb{Z}_7 \times S_3 \quad (4) \quad \mathbb{Z}_4 \times \mathbb{Z}_8 \quad (3) \quad \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \quad (2) \quad G = \left\{ \begin{bmatrix} 1 & m \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \mid m \in \mathbb{Z} \right\} \quad (1)$$

(آزاد ۸۷)

۱۵- فرض کنید $M, N \triangleleft G$ و $M \cap N = \{e\}$ ، $G = MN$ ، M و N دوری هستند، در این صورت

$$(1) \quad G \text{ دوری است.} \quad (2) \quad G \text{ غیر آبدی است.} \quad (3) \quad G \text{ آبدی است.} \quad (4) \quad G' = M \text{ یا } G' = N \text{ یا } (G') \text{ زیرگروه مشتق } G \text{ است.}$$

۱۶- فرض کنید K و H دو گروه باشند و $G = H \times K$. اگر n عددی طبیعی باشد و $|H| = n$ و $|K| = n+1$ ، در این صورت کدام گزاره

(سراسری ۸۸)

صحیح می‌باشد؟

(۱) G گروهی آبدی است.(۲) هر زیرگروه G در G نرمال است.(۳) زیرگروه‌های G به شکل $H \times A$ هستند که A زیرگروهی از K است.(۴) هر زیرگروه G به شکل $H_1 \times K_1$ است که H_1 زیرگروه H و K_1 زیرگروه K است.

(سراسری ۸۸)

۱۷- گروه ضربی \mathbb{Q}^* و گروه جمعی \mathbb{Z}_7 را در نظر بگیرید. تعداد عناصری که در گروه $\mathbb{Z}_7 \times \mathbb{Q}^*$ مرتبه‌شان منتهای است برابر است با:

$$(1) \quad 2 \quad (2) \quad 3 \quad (3) \quad 4 \quad (4) \quad \text{بی‌نهایت}$$

(سراسری ۸۸)

۱۸- تعداد زیرگروه‌های $\mathbb{Z}^{15} = \underbrace{\mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \times \dots \times \mathbb{Z}}_{15 \text{ مرتبه}}$ که با شاخص ۵ هستند چقدر است؟

$$(1) \quad 1 \quad (2) \quad 3 \quad (3) \quad 5 \quad (4) \quad 15$$

(آزاد ۸۸)

۱۹- کدام یک از گروه‌های زیر منتهای - مولد نیست؟

(۱) $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ که در آن \mathbb{Z} مجموعه اعداد صحیح است.(۲) $\mathbb{Z}_7 \times \mathbb{Z}$ که در آن \mathbb{Z} مجموعه اعداد صحیح است.(۳) $(\mathbb{Q}, +)$ که در آن \mathbb{Q} مجموعه اعداد گویا است.(۴) $F_n[x]$ که $F_n[x]$ گروه چند جمله‌ای‌های با درجه حداکثر n همراه با عمل جمع چند جمله‌ای‌ها و ضرایب در میدان F است.

(سراسری ۸۹)

۲۰- گروه $S_3 \times \mathbb{Z}_5$ چند زیرگروه ماکسیمال دارد؟

$$(1) \quad 3 \quad (2) \quad 5 \quad (3) \quad 4 \quad (4) \quad 6$$

(سراسری ۸۹)

۲۱- گروه آبدی $\mathbb{Z}_6 \times \mathbb{Z}_{10} \times \mathbb{Z}_{12}$ با کدام یک از گروه‌های زیر یکرخت است؟

$$(1) \quad \mathbb{Z}_{20} \times \mathbb{Z}_{12} \times \mathbb{Z}_9 \quad (2) \quad \mathbb{Z}_{45} \times \mathbb{Z}_8 \times \mathbb{Z}_6 \quad (3) \quad \mathbb{Z}_{20} \times \mathbb{Z}_{18} \times \mathbb{Z}_6 \quad (4) \quad \mathbb{Z}_{12} \times \mathbb{Z}_6 \times \mathbb{Z}_5$$

۲۲- اگر X یک زیر مجموعه منتهای از گروه جمعی \mathbb{Q} با حداقل دو عضو باشد، آن‌گاه زیرگروه تولید شده توسط X دارای کدام خاصیت زیر است؟

(سراسری ۸۹)

(۱) حاصل ضرب مستقیم دو گروه دوری نابدیهی که یکی از آنها منتهای است. (۲) دوری منتهای است.

(۳) حاصل ضرب مستقیم دو گروه دوری نابدیهی است. (۴) دوری نامتنهای است.

(سراسری ۹۰)

۲۳- گروه خودریختی‌های داخلی $S_3 \times \mathbb{Z}_6$ با کدام گزینه یکرخت است؟

$$(1) \quad S_3 \quad (2) \quad \mathbb{Z}_6 \quad (3) \quad \mathbb{Z}_3 \times \mathbb{Z}_6 \quad (4) \quad S_3 \times \mathbb{Z}_2$$

۲۴- فرض کنید G گروهی منتهای باشد و به ازای هر $x \in G$ ، $y \in G$ موجود باشد به طوری که $x = y^2$ در این صورت کدام یک از گزینه‌های

(سراسری ۹۰)

زیر صحیح است؟

(۱) مرتبه G زوج است. (۲) مرتبه G فرد است. (۳) دوری است. (۴) G گروه بدیهی است.

(دکتری ۹۱)

۲۵- $S_3 \times S_3$ را به عنوان زیرگروه S_6 در نظر می‌گیریم. تعداد جایگشت‌های زوج در این زیرگروه کدام است؟

$$(1) \quad 6 \quad (2) \quad 9 \quad (3) \quad 12 \quad (4) \quad 18$$

(سراسری ۹۳)

۲۶- فرض کنید G یک گروه باشد، در این صورت کدام یک از گزاره‌های زیر نادرست است؟

$$(1) \text{ اگر } K \leq G, \text{ آن گاه } \left(\frac{G}{K}\right)' = \frac{G'K}{K} \quad (2) \text{ اگر } H, K \leq G, \text{ آن گاه } (H \cap K)' \leq H' \cap K'$$

$$(3) \text{ اگر } H, K \leq G \text{ و } G = HK, \text{ آن گاه } G' = H'K' \quad (4) \text{ اگر } H, K \leq G \text{ و } G = H \times K, \text{ آن گاه } G' = H' \times K'$$

۲۷- فرض کنید G یک گروه متناهی و \mathbb{Q} میدان اعداد گویا باشد، در این صورت اگر $\varphi: (\mathbb{Q}, +) \rightarrow G$ یک هم‌ریختی گروهی باشد، آن گاه:

(دکتری ۹۳)

$$(1) \ker \varphi = \mathbb{Q} \quad (2) \ker \varphi = \mathbb{N} \quad (3) \ker \varphi = \mathbb{Z} \quad (4) \ker \varphi = \{0\}$$

(دکتری ۹۳)

۲۸- ماکزیمم مرتبه ممکن برای یک عضو S_{15} برابر است با:

$$(1) 15 \quad (2) 108 \quad (3) 60 \quad (4) 105$$

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل ششم

۱- گزینه «۱ و ۳» اگر \mathbb{Z}_n گروه دوری از مرتبه n باشد، آن گاه $\text{Aut}(\mathbb{Z}_n) \cong U_n$ که U_n گروه دوری و ضربی اعداد به پیمانه n است. و $|U_n|$ برابر است با $\varphi(n)$ و $\varphi(18) = 6$. همچنین می‌دانیم $\mathbb{Z}_6 \cong \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_3$ ، بنابراین گزینه ۳ هم درست می‌باشد.

$$2- \text{گزینه «۴» چون } \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_3 \times \mathbb{Z}_2 \cong \frac{\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2}{\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2} \cong \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_3 \times \mathbb{Z}_2 \text{ و مرتبه گروه } \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_3 \times \mathbb{Z}_2 \text{ برابر است با } 2 \times 3 \times 2 = 12$$

۳- هیچکدام از گزینه‌ها صحیح نیست. در گروه $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$ ، زیرگروه بدیهی صفر را در نظر می‌گیریم که شاخص آن ۴ است. برای هر عضو $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$ مانند a داریم $2a = 0$ ، پس گزینه ۴ می‌تواند درست باشد. اما در گروه \mathbb{Z}_4 زیرگروه $\{0, 2\}$ از اندیس ۲ است و برای هر $a \in \mathbb{Z}_4$ داریم $2a \in \{0, 2\}$ بنابراین گزینه ۲ هم می‌تواند درست باشد و این سوال مبهم است.

۴- گزینه «۱» می‌دانیم $\mathbb{Z}_m \times \mathbb{Z}_n$ گروه دوری است اگر و تنها اگر $(m, n) = 1$ و در این صورت $\mathbb{Z}_m \times \mathbb{Z}_n \cong \mathbb{Z}_{mn}$. گروه $\mathbb{Z}_9 \times \mathbb{Z}_{28}$ دوری از مرتبه 9×28 است، چون 28 و 9 نسبت به هم اولند. گروه $\mathbb{Z}_7 \times \mathbb{Z}_6$ هم دوری از مرتبه $7 \times 36 = 252 = 9 \times 28$ است و هر دو گروه دوری هم مرتبه با هم یکرختند بنابراین گزینه ۱ درست است. هیچکدام از گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴ به دلیلی که در بالا گفته شد دوری نیستند و بنابراین نادرستند.

۵- گزینه «۴» گروه $\mathbb{Z}_2 = \{0, 1\}$ فقط دارای دو زیرگروه بدیهی $\langle 0 \rangle$ و \mathbb{Z}_2 می‌باشد، اما اگر $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$ علاوه بر زیرگروه‌های $\langle 0 \rangle$ و $\langle 0, 1 \rangle$ ، $\langle 0, 1 \rangle \times \langle 0 \rangle$ و $\langle 1, 0 \rangle$ و $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$ زیرگروه دیگری دارد که این زیرگروه $\{(0, 0), (1, 1)\} = \langle (1, 1) \rangle$ می‌باشد، پس ممکن است گروه $G \times G$ علاوه بر زیرگروه‌هایی به فرم $H \times K$ که $H \leq G$ و $K \leq G$ ، زیرگروه‌های دیگری هم داشته باشد، بنابراین تعداد زیرگروه‌های $G \times G$ حداقل m^2 است.

۶- گزینه «۲» واضح است که $\langle 2 \rangle$ زیرگروه \mathbb{Z}_8 با \mathbb{Z}_4 و $\langle 8 \rangle$ زیرگروه \mathbb{Z}_{12} با \mathbb{Z}_3 یکرخت است. بنابراین داریم:

$$\frac{G}{H} = \frac{\mathbb{Z}_8 \times \mathbb{Z}_{12}}{\langle 2 \rangle \times \langle 8 \rangle} \cong \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_4$$

بنابراین $[G : H]$ برابر با ۸ است.

۷- گزینه «۴» واضح است که $(0, 0, 0)$ و $(0, 1, 0)$ و $(0, 0, 1)$ و $(1, 1, 0)$ و $(0, 1, 1)$ و $(1, 0, 1)$ و $(1, 1, 1)$ عناصر از مرتبه ۲ گروه $\mathbb{Z}_2 \oplus \mathbb{Z}_2 \oplus \mathbb{Z}_2$ می‌باشند بنابراین تعداد زیرگروه‌های مرتبه ۲ گروه $\mathbb{Z}_2 \oplus \mathbb{Z}_2 \oplus \mathbb{Z}_2$ ، ۷ می‌باشد.

۸- گزینه «۳»

$$\left. \begin{aligned} o_{\mathbb{Z}_4}(2) &= \frac{o(1)}{(o(1), o(2))} = \frac{4}{(4, 2)} = \frac{4}{2} = 2 \\ o_{\mathbb{Z}_6}(1) &= 6 \end{aligned} \right\} \Rightarrow o(\langle 2, 1 \rangle) = [2, 6] = 6 \Rightarrow o\left(\frac{\mathbb{Z}_4 \times \mathbb{Z}_6}{\langle (2, 1) \rangle}\right) = \frac{24}{6} = 4$$

$$\Rightarrow \frac{\mathbb{Z}_4 \times \mathbb{Z}_6}{\langle (2, 1) \rangle} \cong \mathbb{Z}_4$$

۹- گزینه «۴» می دانیم $Aut(\mathbb{Z}_n) \cong U_n$ که U_n گروه ضربی اعداد اول به پیمانۀ n می باشد. چون $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_3 \cong \mathbb{Z}_6$ و $\varphi(6) = 2$ بنابراین $Aut(\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_3) \cong \mathbb{Z}_2$ ، برای $Aut(\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_3) \cong \mathbb{Z}_2$ همریختی های زیر را در نظر می گیریم:

$$\begin{aligned} \varphi_1: \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 &\rightarrow \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 & \varphi_1(x) &= x \\ \varphi_2: \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 &\rightarrow \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 & \varphi_2(0,0) &= (0,0), \varphi_2(1,0) = (0,1), \varphi_2(1,1) = (1,0), \varphi_2(0,1) = (1,1) \\ \varphi_3: \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 &\rightarrow \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 & \varphi_3(0,0) &= (0,0), \varphi_3(1,0) = (0,1), \varphi_3(0,1) = (1,0), \varphi_3(1,1) = (0,1) \\ \varphi_4: \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 &\rightarrow \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 & \varphi_4(0,0) &= (0,0), \varphi_4(1,0) = (1,1), \varphi_4(0,1) = (1,0), \varphi_4(1,1) = (0,1) \\ \varphi_5: \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 &\rightarrow \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 & \varphi_5(0,0) &= (0,0), \varphi_5(1,0) = (1,1), \varphi_5(0,1) = (0,1), \varphi_5(1,1) = (1,0) \\ \varphi_6: \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 &\rightarrow \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 & \varphi_6(0,0) &= (0,0), \varphi_6(1,0) = (1,0), \varphi_6(0,1) = (1,1), \varphi_6(1,1) = (0,1) \end{aligned}$$

به سادگی می توان دید که مثلاً φ_6 و φ_7 با هم جابجا نمی شوند بنابراین $Aut(\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2) \cong S_3$ (تنها گروه های از مرتبه ۶ \mathbb{Z}_6 و S_3 می باشند) از طرفی طبق نکته ای داشتیم به ازای هر عدد اول p $|Aut(\mathbb{Z}_p \times \mathbb{Z}_p)| = p^2 - p - p^2 + p = 2p - p^2 - p^2 + p = 2p - 2p^2 + p^2 = 2p - p^2$ بنابراین $|Aut(\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2)| = 2^2 - 2^2 + 2 = 2$ یعنی $Aut(\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2) \cong \mathbb{Z}_2$ باید با یک گروه ۶ عضوی یکرخت باشد.

۱۰- گزینه «۳» فرض می کنیم $\varphi: \mathbb{Z}_6 \rightarrow S_3 \times \mathbb{Z}_4$ یک همریختی باشد، طبق اولین قضیه یکرختی $\varphi \cong \frac{\mathbb{Z}_6}{\ker \varphi}$ اگر φ یک به یک باشد، آن گاه

$\ker \varphi = \{e\}$ ، بنابراین $\mathbb{Z}_6 \cong \text{Im } \varphi$. چون \mathbb{Z}_6 گروهی دوری از مرتبه ۶ است، $\text{Im } \varphi$ نیز چنین خواهد بود، بنابراین تعداد همریختی های یک به یک از \mathbb{Z}_6 به $S_3 \times \mathbb{Z}_4$ برابر تعداد اعضای مرتبه ۶ از گروه $S_3 \times \mathbb{Z}_4$ است. همان طور که می دانیم به ازای عضو $(a, b) \in S_3 \times \mathbb{Z}_4$ داریم $o(a, b) = [a, b]$. از طرفی ۲ تنها عضو مرتبه ۲ از \mathbb{Z}_4 و $(1, 2)$ و $(1, 3)$ تنها اعضای مرتبه ۳ از S_3 هستند، پس $(1, 2)$ و $(1, 3)$ تنها عناصر مرتبه ۶ از گروه $S_3 \times \mathbb{Z}_4$ خواهند بود. بدین ترتیب ۲ همریختی یک به یک از گروه \mathbb{Z}_6 به $S_3 \times \mathbb{Z}_4$ وجود دارد.

۱۱- گزینه «۱» گروه $\mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}$ توسط سه عضو $(1, 0, 0)$ و $(0, 1, 0)$ و $(0, 0, 1)$ تولید می شود، بنابراین با تولید متناهی است. گروه $(\mathbb{Q}, +)$ متناهی مولد نیست. زیرا اگر $(\mathbb{Q}, +)$ متناهی مولد باشد، آن گاه عناصر $\frac{a_1}{b_1}, \dots, \frac{a_n}{b_n}$ در \mathbb{Q} وجود دارند که $\mathbb{Q} = \mathbb{Z} \frac{a_1}{b_1} + \dots + \mathbb{Z} \frac{a_n}{b_n}$. در این صورت به ازای حداقل

یک عدد اول p داریم $p \nmid b_i$ $\forall 1 \leq i \leq n$. بنابراین $\frac{1}{p}$ در گروه تولید شده توسط $\frac{a_1}{b_1}$ تا $\frac{a_n}{b_n}$ قرار نمی گیرد. به همین ترتیب ثابت می شود

$\{\mathbb{Q} - \{0\}, \dots\}$ متناهی مولد نیست. گروه $(\mathbb{R}, +)$ هم متناهی مولد نیست، زیرا اگر با تولید متناهی باشد، آن گاه به ازای $x_1, \dots, x_n \in \mathbb{R}$ داریم $\mathbb{R} = \mathbb{Z}x_1 + \dots + \mathbb{Z}x_n$ ، در این صورت \mathbb{R} شمارش پذیر خواهد بود که تناقض می باشد.

۱۲- گزینه «۳» به برهان خلف فرض می کنیم M زیرگروه ماکسیمال $(\mathbb{R}, +)$ باشد. در این صورت طبق قضیه ای گروهی ساده از مرتبه عددی اول

$$\text{چون } p \text{ است، بنابراین به ازای } a + M \in \frac{\mathbb{R}}{M} \text{ داریم:}$$

$$p(a + M) = M \Rightarrow pa + M = M \Rightarrow pa \in M$$

$$p\left(\frac{a}{p} + M\right) = M \Rightarrow a + M = M \Rightarrow a \in M \Rightarrow \mathbb{R} \subseteq M$$

$$\text{به خصوص به ازای } \frac{a}{p} + M \in \frac{\mathbb{R}}{M} \text{ داریم}$$

و از آن نتیجه می شود $\mathbb{R} = M$ که تناقض است، لذا $(\mathbb{R}, +)$ دارای زیرگروه ماکسیمال نمی باشد.

گروه \mathbb{Z}_{138} زیرگروه ماکسیمال دارد زیرا گروهی متناهی است و در فصل زیرگروهها ثابت شد که هر گروه متناهی دارای زیرگروه ماکسیمال است.

گروه $\mathbb{R} - \{0\}$ هم زیرگروه ماکسیمال دارد که زیرگروه ماکسیمال آن \mathbb{R}^+ می باشد. برای اثبات آن فرض می کنیم H زیرگروهی از $\mathbb{R} - \{0\}$ باشد به

طوری که $\mathbb{R}^+ \subset H \subset \mathbb{R}^*$ ، چون \mathbb{R}^+ زیرگروه سره H است، H باید شامل حداقل یک عضو منفی مثل h باشد، پس $-\frac{1}{h} \in \mathbb{R}^+$ و این نتیجه

می دهد $-1 = h \times \frac{-1}{h} \in H$ ، بنابراین $\mathbb{R}^- \subseteq H$ ، از این رو $H = \mathbb{R}^*$ و این ثابت می کند \mathbb{R}^+ زیرگروه ماکسیمال $\mathbb{R} - \{0\}$ است.

گزینه (۴) هم زیرگروه ماکسیمال دارد. به ازای هر عدد اول p ، زیرگروه های $p\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ و $\mathbb{Z} \times p\mathbb{Z}$ در $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ ماکسیمال هستند.

۱۳- گزینه «۲» گروه $G = \frac{\mathbb{Q}}{\mathbb{Z}}$ گروهی نامتناهی است اما هر زیرگروه سره G متناهی است.

عکس قضیه لاگرانژ در مورد گروه‌های آبدی درست است و حاصلضرب گروه‌های آبدی هم آبدی است.

۱۴- گزینه «۱» تابع φ از گروه G به \mathbb{Z} را بصورت $\varphi\left(\begin{bmatrix} 1 & m \\ 0 & 1 \end{bmatrix}\right)$ تعریف می‌کنیم، با بررسی ساده دیده می‌شود که φ همریختی ۱-۱ و پوشاست.

بنابراین φ یکرختی است و چون \mathbb{Z} دوری است، G هم دوری است. گروه $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ دوری نیست، زیرا هیچ عضوی در $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ نمی‌تواند عضو $(1, 0)$ را تولید کند، پس گزینه ۲ نادرست است. گزینه ۳ درست نیست زیرا در صورتی $\mathbb{Z}_m \times \mathbb{Z}_n$ دوری است که $(m, n) = 1$ ، اما می‌بینیم که $(4, 8) \neq 1$. گزینه ۴ هم نادرست است، زیرا می‌دانیم گروه‌های دوری آبدی هستند ولی چون S_3 ناآبدی است گروه $S_3 \times \mathbb{Z}_2$ آبدی نیست، پس دوری نمی‌باشد.

۱۵- گزینه «۳» ابتدا نشان می‌دهیم هر عنصر M با هر عنصر N جابه جا می‌شود، فرض می‌کنیم $a \in M$ و $b \in N$ باشد، در این صورت عنصر $aba^{-1}b^{-1}$ را در نظر می‌گیریم چون M در G نرمال است، $a(ba^{-1}a^{-1}) \in M$ و چون N در G نرمال است، $(aba^{-1})b^{-1} \in N$. در نتیجه $aba^{-1}b^{-1} \in M \cap N = \{e\}$ و بنابراین $ab = ba$. حال فرض می‌کنیم $M = \langle a \rangle$ و $N = \langle b \rangle$ باشد، در این صورت اگر g' و g عناصر دلخواه G باشند، آن‌گاه $g = a^k b^{k'}$ و $g' = a^n b^{n'}$ و $gg' = (a^k b^{k'})(a^n b^{n'}) = (a^n b^{n'})(a^k b^{k'}) = g'g$ ، زیرا عناصر M و N با هم جابه جا می‌شوند، بنابراین G آبدی است.

گروه $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ را در نظر می‌گیریم. فرار می‌دهیم $M = \{e\} \times \mathbb{Z}$ و $N = \mathbb{Z} \times \{e\}$ ، در این صورت $M \cap N = \{e\}$ و $M, N \leq G$ و $M, N \leq G$ دوری می‌باشند (هر دو با \mathbb{Z} یکرخت می‌باشند) ولی $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ دوری نیست.

۱۶- گزینه «۴» فرض می‌کنیم که N زیرگروهی از G باشد. در این صورت دو مجموعه زیر را تشکیل می‌دهیم:

$$K_1 = \{b \in K \mid (a, b) \in N \text{ باشد که } H \text{ ای در } a\} \text{ و } H_1 = \{a \in H \mid (a, b) \in N \text{ باشد که } K \text{ ای در } b\}$$

ثابت می‌کنیم که H_1 و K_1 زیرگروه‌های H و K می‌باشند. اگر a_1 و a_2 در H_1 باشند عضوهای b_1 و b_2 در K هستند که (a_1, b_1) و (a_2, b_2) در N هستند. بنابراین $(a_1^{-1}, b_1^{-1}) = (a_2, b_2)^{-1} \in N$ بنابراین داریم: $(a_1^{-1}, b_1^{-1}) = (a_2, b_2)^{-1} \in N \Rightarrow a_1 a_2^{-1} \in H \Rightarrow H_1 \leq H$. به همین طریق می‌توان اثبات کرد که K_1 زیرگروهی از K است و $N = H_1 \times K_1$. اگر $H = S_3$ و $K = \mathbb{Z}_7$ آن‌گاه $H \times K$ آبدی نیست و زیرگروه $H_1 \times K$ که $H_1 = \langle (1, 2) \rangle$ در $H \times K$ نرمال نیست. بنابراین گزینه‌های دیگر نادرست هستند.

۱۷- گزینه «۱» تنها عضوی که در \mathbb{Q}^* دارای مرتبه متناهی است $1_{\mathbb{Q}^*}$ است. بنابراین $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Q}^*$ تنها دارای دو عضو $(0, 1)$ و $(1, 1)$ می‌باشد. که دارای مرتبه متناهی است.

۱۸- گزینه «۴» واضح است که $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \times \dots \times \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \times \dots \times \mathbb{Z}$ زیرگروهی از \mathbb{Z}^{15} است به طوری که:

$$\frac{\mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \times \dots \times \mathbb{Z}}{\mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \times \dots \times \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \times \dots \times \mathbb{Z}} = \frac{\mathbb{Z}}{\mathbb{Z}} \times \frac{\mathbb{Z}}{\mathbb{Z}} \times \dots \times \frac{\mathbb{Z}}{\mathbb{Z}} \times \dots \times \frac{\mathbb{Z}}{\mathbb{Z}} \times \dots \times \frac{\mathbb{Z}}{\mathbb{Z}} = \mathbb{Z}_5$$

بنابراین $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \times \dots \times \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \times \dots \times \mathbb{Z}$ زیرگروهی با شاخص ۵ است. تعداد این زیرگروه‌ها ۱۵ تا است که با تغییر جای \mathbb{Z} به $5\mathbb{Z}$ در هر مولفه به دست می‌آید.

۱۹- گزینه «۳ و ۴» در متن درس نشان داده شده است که \mathbb{Q} متناهی مولد نیست. اگر $F = \mathbb{Q}$ باشد، چون \mathbb{Q} متناهی مولد نیست $\mathbb{Q}_{\mathbb{N}} = [x]$ هم متناهی مولد نمی‌باشد. گزینه ۱ درست است. به راحتی دیده می‌شود $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z} = \langle (1, 0), (0, 1) \rangle$. گزینه ۲ درست است زیرا $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z} = \langle (\bar{0}, 1), (\bar{1}, 1) \rangle$.

۲۰- گزینه «۲» زیرگروه‌های $S_3 \times \mathbb{Z}_5$ بصورت $H \times K$ می‌باشند که H زیرگروه S_3 و K زیرگروه \mathbb{Z}_5 است. زیرگروه‌های ماکسیمال $S_3 \times \mathbb{Z}_5$ عبارتند از:

$$\{1, (123), (122)\} \times \mathbb{Z}_5, \{(13), 1\} \times \mathbb{Z}_5, \{(23), 1\} \times \mathbb{Z}_5, \{(12), 1\} \times \mathbb{Z}_5 = S_3 \times \{0\} \quad (|S_3| = 6 \text{ و } |\mathbb{Z}_5| = 5)$$

۲۱- گزینه «۳» می‌دانیم $\mathbb{Z}_{mn} \cong \mathbb{Z}_m \times \mathbb{Z}_n$ اگر تنها اگر $(m, n) = 1$ بنا براین:

$$\mathbb{Z}_4 \times \mathbb{Z}_5 \cong \mathbb{Z}_{20} \text{ و } \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_9 \cong \mathbb{Z}_{18} \text{ و } \mathbb{Z}_{36} \times \mathbb{Z}_{10} \times \mathbb{Z}_6 \cong \mathbb{Z}_4 \times \mathbb{Z}_9 \times \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_5 \times \mathbb{Z}_6 \text{ و } \mathbb{Z}_{36} \cong \mathbb{Z}_4 \times \mathbb{Z}_9 \times \mathbb{Z}_{10} \cong \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_5$$

در نتیجه $\mathbb{Z}_{36} \times \mathbb{Z}_{10} \times \mathbb{Z}_6 \cong \mathbb{Z}_{20} \times \mathbb{Z}_{18} \times \mathbb{Z}_6$.

۲۲- گزینه «۴» اگر \bar{X} شامل n عنصر $\frac{a_1}{b_1}, \dots, \frac{a_n}{b_n}$ باشد، آن‌گاه هر عنصر $\langle x \rangle$ به صورت $k_1 \frac{a_1}{b_1} + \dots + k_n \frac{a_n}{b_n}$ است که $k_i \in \mathbb{Z}$ ، بنا براین هر عنصر

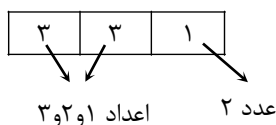
$$\langle x \rangle \text{ بصورت } \frac{a}{b_1 b_2 \dots b_n} \text{ است. به خصوص } \langle x \rangle \leq \langle \frac{1}{b_1 b_2 \dots b_n} \rangle \text{ است. و چون زیرگروه هر گروه دوری دوری است بنا براین } \langle x \rangle \text{ دوری است.}$$

۲۳- گزینه «۱» می‌دانیم اگر G گروهی دلخواه $\text{Inn}(G)$ گروه خودریختی‌های داخلی G باشد آن‌گاه $\text{Inn}(G) \cong \frac{G}{Z(G)}$. همچنین می‌دانیم

$$\text{Inn}(S_3 \times \mathbb{Z}_6) \cong \frac{S_3 \times \mathbb{Z}_6}{Z(S_3 \times \mathbb{Z}_6)} = \frac{S_3 \times \mathbb{Z}_6}{\{e\} \times \mathbb{Z}_6} \cong S_3. \text{ حال } Z(S_3 \times \mathbb{Z}_6) = \{e\} \times \mathbb{Z}_6 \text{ و } Z(S_3) = \{e\}$$

۲۴- گزینه «۲» برای مثال گروه $\mathbb{Z}_3 \times \mathbb{Z}_3$ در فرض مسأله صدق می‌کند. این گروه، گروهی غیرهمانی و غیر دوری از مرتبه‌ی ۹ است. بنا براین گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ برقرار نیستند و لذا گزینه‌ی ۲ درست است.

۲۵- گزینه «۴» اگر S_3 نشانگر اعداد ۱ تا ۳ و S_6 نشانگر اعداد ۱ تا ۶ باشد در این صورت چون از تکراری بودن یا نبودن اعداد صحبتی به میان نیامده، تعداد جایگشت‌های زوج در S_3 عبارت است از:

و به این دلیل که زیرگروه به صورت $S_3 \times S_3$ می‌باشد، جایگشت بالا ۲ بار تکرار می‌شود و جواب مسأله عبارت است از: $2 \times 3 \times 3 \times 1 = 18$

۲۶- گزینه «۲» برای رد گزینه (۲) از مثال نقض استفاده می‌کنیم. می‌دانیم $S_3 = \{e, (12), (13), (23), (123), (132)\}$ و $A_4 = \{e, (123), (124), (134), (234), (132), (142), (143), (243), (12)(34), (13)(24), (14)(23)\}$

می‌بینیم که $S_3 \cap A_4 = S_3$. از طرفی $S'_3 = A_3 = \{e, (123), (132)\}$ و $A'_4 = V_4 = \{e, (12)(34), (13)(24), (14)(23)\}$ که همان گروه چهارتایی کلاین است. داریم:

$$A_4 \cap S_3 = A_3 \Rightarrow (A_4 \cap S_3)' = A'_3 = A_3$$

$$A'_4 = V_4, S'_3 = A_3 \Rightarrow A'_4 \cap S'_3 = V_4 \cap A_3 = \{e\} \Rightarrow (A_4 \cap S_3)' \neq A'_4 \cap S'_3$$

۲۷- گزینه «۱» طبق قضیه اساسی یکرختی داریم $\frac{\mathbb{Q}}{\ker \phi} \cong \text{Im } \phi \leq G$. چون G گروهی متناهی است، پس $\text{Im } \phi$ و در نتیجه $\frac{\mathbb{Q}}{\ker \phi}$ گروهی متناهی خواهد بود. اما $(\mathbb{Q}, +)$ نمی‌تواند زیرگروه سره‌ای با شاخص متناهی داشته باشد، پس $\ker \phi = \mathbb{Q}$.

۲۸- گزینه «۴» می‌دانیم مرتبه جایگشت x که از حاصل ضرب k دور مجزای $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_k$ تشکیل شده است، برابر است با کوچکترین مضرب مشترک مرتبه α_i ها. ماکزیمم مرتبه ممکن برای جایگشت x از S_{15} وقتی اتفاق می‌افتد که x حاصل ضرب سه دور مجزا به طول ۳، ۵ و ۷ باشد، بنا براین: $o(x) = [3, 5, 7] = 105$

فصل هفتم

«حلقه‌ها»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل هفتم

- کله ۱- حوزه صحیح D وقتی میدان است که (سراسری ۸۲)
- (۱) D متناهی باشد.
 (۳) به ازای هر $a, b \in D$ اگر $a, b \neq 0$ ، آن‌گاه $ab \neq 0$.
 (۲) D نامتناهی باشد.
 (۴) گروه جمعی D دوری است.
- کله ۲- اگر R حلقه‌ای یک‌دار باشد و به ازای $x \in R$ ، $x^3 = 0$ ، آن‌گاه $(1-x)$ (سراسری ۸۲)
- (۱) وارون‌پذیر است.
 (۲) وارون‌پذیر نیست.
 (۳) مقسوم‌علیه راست صفر است.
 (۴) مقسوم‌علیه چپ صفر است.
- کله ۳- اگر R حلقه‌ای متناهی و یک‌دار باشد، در این صورت: (سراسری ۸۳)
- (۱) به ازای هر $x \in R$ عدد طبیعی $n > 1$ وجود دارد به طوری که $x^n = x$.
 (۳) اگر R چهار عضوی باشد، آن‌گاه R حلقه‌ای جابه‌جایی است.
 (۲) هر عضو R وارون‌پذیر یا مقسوم‌علیه صفر است.
 (۴) عناصر وارون‌پذیر R تشکیل گروهی دوری می‌دهند.
- کله ۴- اگر R حلقه‌ای چهارگان‌های حقیقی ($R = \mathbb{Q}_R$) باشد، کدام یک از موارد زیر صحیح است؟ (سراسری ۸۶)
- (۱) معادله‌ی $x^2 = -1$ دارای تعداد متناهی جواب است.
 (۳) اگر F_p یک میدان متناهی از مرتبه p باشد، \mathbb{Q}_F یک میدان است.
 (۲) R یک حلقه بخشی است.
 (۴) \mathbb{Q}_F یک حلقه بولی است.
- کله ۵- در حلقه‌ی $(\mathbb{Z}_3, +, \cdot)$ چند مقسوم‌علیه صفر وجود دارد؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) ۶
 (۲) ۱۰
 (۳) ۱۵
 (۴) ۲۲
- کله ۶- در کدام یک از حلقه‌های زیر، مجموعه‌ی تمام مقسوم‌علیه‌های صفر با مجموعه‌ی تمام عناصر وارون‌ناپذیر مساوی نمی‌باشند؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) هر میدان
 (۲) هر حلقه‌ی متناهی یک‌دار
 (۳) $M_n(R)$
 (۴) \mathbb{Z}
- کله ۷- تعداد عناصر یکال حلقه $\mathbb{Z}[i] = \{a + bi \mid a, b \in \mathbb{Z}\}$ برابر است با: (سراسری ۹۳)
- (۱) ۱
 (۲) ۲
 (۳) ۶
 (۴) ۴

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل هفتم

۱- گزینه «۱» فرض کنید $D = \{0, 1, x, \dots, x_n\}$ حوزه صحیح متناهی باشد. حال به ازای $x \in D - \{0\}$ ، عناصر x, xx_1, \dots, xx_n را در نظر بگیرید، به طوری که متمایز از D باشند. در غیر این صورت اگر به ازای هر $1 \leq j, k \leq n$ ، $x_j x_k = x_k x_j$ ، آن‌گاه $x_j = x_k$. با توجه به این‌که $Dx = D$ خواهیم داشت $\{0, 1, x_1, \dots, x_n\} = \{0, x, xx_1, \dots, xx_n\}$. بنابراین $xx_j = 1$. پس هر عضو ناصفر D وارون‌پذیر است و در نتیجه D یک میدان می‌باشد. لذا گزینه (۱) درست است. حال اگر حوزه صحیح \mathbb{Z} را در نظر بگیرید، با توجه به این‌که \mathbb{Z} یک میدان نیست، گزینه‌های دیگر رد می‌شود.

۲- گزینه «۱» از آن‌جا که $x^3 = 0$ خواهیم داشت:

$$(1-x)(1+x+x^2) = (1+x+x^2)(1-x) = 1-x^3 = 1$$

بنابراین $(1-x)$ وارون‌پذیر است.

۳- گزینه «۲» فرض کنید $R = \{x_1, \dots, x_n\}$ یک حلقه‌ی n عضوی باشد. همچنین فرض کنید به ازای هر $1 \leq i \leq n$ ، x_i وارون‌پذیر نباشد. نشان می‌دهیم x_i مقسوم‌علیه صفر است. برای این منظور به ازای هر $x_i \in R$ ، داریم $x_i x_k \neq 1$ به طوری که $1 \leq i, k \leq n$. بنابراین $x_i x_k = x_i x_k$ که در آن $1 \leq i, j \leq n$ و $k \neq j$. لذا داریم $(x_j - x_k)x_i = 0$. از آن‌جا که $x_j - x_k \neq 0$ ، پس x_i مقسوم‌علیه صفر است.

۴- گزینه «۲» با توجه به آن چه در متن درس بیان شده است می دانیم R یک حلقه چهارگان های حقیقی است، هرگاه به ازای عضو $\alpha = \left(\frac{a_0}{\beta}\right) - \left(\frac{a_1}{\beta}\right)i - \left(\frac{a_2}{\beta}\right)j - \left(\frac{a_3}{\beta}\right)k$ ، $x = a_0 + a_1i + a_2j + a_3k$ وارون ضربی x خواهد بود که در آن $\alpha \neq \beta = a_0^2 + a_1^2 + a_2^2 + a_3^2$ ، $ki = -ik = j$ و $jk = -kj = i$ ، $ij = -ji = k$ ، $i^2 = j^2 = k^2 = ijk = -1$ ، F_p یک میدان متناهی از مرتبه p باشد، آن گاه Q_{F_p} یک حلقه بخشی است که در آن $ij = -ji$ پس Q_{F_p} میدان نمی باشد. لذا گزینه (۳) نادرست است، هم چنین از آن جا که $i^2 = -1$ ، پس Q_{F_p} یک حلقه ی بولی نیز نمی باشد.

۵- گزینه «۴» تعداد مقسوم علیه های صفر حلقه \mathbb{Z}_3 برابر است با $\varphi(3^0) = 1$. بنابراین داریم:

$$\varphi(3^0) = 3^0 - \varphi(3^0) = 3 - 1 = 2$$

$$\varphi(3^0) = 3^0 \left(1 - \frac{1}{3}\right) \left(1 - \frac{1}{3}\right) \left(1 - \frac{1}{3}\right) = 1 \Rightarrow \text{تعداد مقسوم علیه های صفر} = 3^0 - \varphi(3^0) = 2$$

۶- گزینه «۴» ابتدا به این نکته توجه داشته باشید که هر عضوی از حلقه که وارون نداشته باشد، مقسوم علیه صفر است. با توجه به این مطلب ابتدا گزینه (۲) را بررسی می کنیم. فرض کنید R حلقه متناهی یکدار باشد. قرار دهید $R = \{x_1, \dots, x_n\}$. اگر x_i وارون نداشته باشد، آن گاه $x_i x_j \neq 1$ به ازای هر $1 \leq j \leq n$. بنابراین داریم $x_i x_j = x_i x_k$ به طوری که $j \neq k$. پس $x_i(x_j - x_k) = 0$. لذا x_i مقسوم علیه صفر است. از طرفی هر میدان دارای شرایط مذکور می باشد. حال حلقه ی ماتریس های $M_n(R)$ را در نظر بگیرید. فرض کنید $A \in M_n(R)$. در این صورت اگر $\det A \neq 0$ ، آن گاه A وارون پذیر است. اگر $\det A = 0$ ، آن گاه A مقسوم علیه صفر است. بنابراین گزینه (۳) نیز در شرایط مسئله صادق است. اما حلقه \mathbb{Z} دارای عضو وارون پذیر نیست و دارای مقسوم علیه صفر نیز نمی باشد. پس گزینه (۴) فاقد شرایط مورد نظر مسئله است.

۷- گزینه «۴» اگر $a + bi \in \mathbb{Z}[i]$ یکال (وارون پذیر) باشد، آن گاه $c + di \in \mathbb{Z}[i]$ موجود است به طوری که $(a + bi)(c + di) = 1$. حال از طرفین این تساوی مزدوج می گیریم و نتیجه برابر خواهد بود با $(a - bi)(c - di) = 1$

اینک دو تساوی به دست آمده را در هم ضرب می کنیم و به ازای هر $a, b, c, d \in \mathbb{Z}$ خواهیم داشت: $(a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = 1$ بنابراین $a^2 + b^2 = 1$ و $c^2 + d^2 = 1$ که نتیجه می شود $a = 0$ یا $b = \pm 1$ ، $b = 0$ یا $a = \pm 1$. پس مجموعه یکال های (عناصر وارون پذیر) $\mathbb{Z}[i]$ عبارت است از $\{\pm 1, \pm i\}$. بنابراین $\mathbb{Z}[i]$ دارای چهار یکال است.

فصل هشتم

«زیرحلقه‌ها و ایده‌آل‌ها»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هشتم

- ۱- اگر m و n به ترتیب مشخصه‌های حلقه‌های جابه‌جایی R و R' باشند، در این صورت مشخصه $R \times R'$ برابر است با: (سراسری ۸۳)
- (۱) $\gcd(m, n)$ (۲) $[m, n]$ (۳) mn (۴) $\min\{m, n\}$
- ۲- اگر F یک میدان و D حلقه تقسیم باشد، آن‌گاه $F \times D$ یک: (سراسری ۸۳)
- (۱) حلقه تقسیم نیست. (۲) میدان است. (۳) حلقه تقسیم است. (۴) حلقه جابه‌جایی است.
- ۳- فرض کنید R یک حلقه باشد به طوری که $|R| = n$ در این صورت کدام گزینه درست است؟ (سراسری ۸۵)
- (۱) اگر n اول باشد، R جابه‌جایی است. (۲) اگر $n = 2$ ، R میدان است. (۳) اگر $n = 4$ ، حلقه R جابه‌جایی است. (۴) اگر $n = 8$ ، حلقه R جابه‌جایی است.
- ۴- فرض کنید R حلقه یک‌دار غیر بدیهی است به طوری که هر زیرحلقه آن، یک ایده‌آل است در این صورت (سراسری ۸۶)
- (۱) $R \cong \mathbb{Q}$ (۲) $R \cong \mathbb{Z}_n$ (۳) $R \cong \mathbb{Z}$ یا $R \cong \mathbb{Z}_n$ (۴) $R \cong \mathbb{Q}$ یا $R \cong \mathbb{Z}$
- ۵- فرض کنید R یک حلقه‌ای تقسیم است. مرکز R کدام خاصیت زیر را دارا است؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) متناهی (۲) مقسوم‌علیه صفر دارد. (۳) میدان است. (۴) عضو وارون‌پذیر ناصفر ندارد.
- ۶- فرض کنید $S.S = \left\{ \begin{bmatrix} a & b \\ -2b & a \end{bmatrix} \mid a, b \in \mathbb{R} \right\}$ را با جمع و ضرب معمولی ماتریسی در نظر بگیرید. در این صورت در مورد S چه می‌توان گفت؟ (سراسری ۹۰)
- (۱) حلقه نیست. (۲) S یک میدان است. (۳) حلقه‌ای با سه ایده‌آل است. (۴) S تحت ضرب یک گروه است.
- ۷- تعداد جواب‌های معادله $x^7 = 0$ در حلقه‌ی $R = \mathbb{Z}_p \times \mathbb{Z}_{p^2} \times \mathbb{Z}_{p^5}$ (پ اول است)، کدام است؟ (سراسری ۹۴)
- (۱) p^3 (۲) p^5 (۳) p^6 (۴) p^8

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هشتم

۱- گزینه «۲» مشخصه حلقه R برابر است با کوچکترین عدد صحیح مثبت n به طوری که به ازای هر $a \in R$ ، $na = 0$ باشد. فرض کنید $\text{Char} R = m$ و $\text{Char} R' = n$ ، بنابراین داریم:

$$\text{Char}(R \times R') = \text{lcm}(\text{Char} R, \text{Char} R') = [m, n]$$

۲- گزینه «۱» عناصر $(1, 0)$ و $(0, 1)$ متعلق به حلقه $F \times D$ را در نظر بگیرید. لذا خواهیم داشت:

پس $F \times D$ دارای مقسوم‌علیه صفر است. بنابراین میدان نمی‌باشد. از طرفی عضو $(1, 0)$ وارون‌پذیر نیست. زیرا به ازای هر عضو $(a, b) \in F \times D$ داریم:

$$(1, 0)(a, b) = (a, 0)$$

پس $F \times D$ یک حلقه تقسیم نمی‌باشد. حال اگر فرض کنیم D یک حلقه جابه‌جایی نباشد، آن‌گاه $F \times D$ نیز جابه‌جایی نخواهد بود. لذا گزینه (۴) هم رد می‌شود. بنابراین گزینه (۱) پاسخ موردنظر است.

۳- گزینه «۱» با توجه به آن چه در متن درس بیان شده است، می‌دانیم حلقه \mathbb{Z} دارای زیرحلقه‌هایی بفرم $n\mathbb{Z}$ است و زیرحلقه‌های حلقه‌ی \mathbb{Z}_n ($n \geq 2$) بفرم $m\mathbb{Z}$ هایی است که $n | m$. در این صورت هر زیرحلقه \mathbb{Z}_n ایده‌آلی از آن نیز می‌باشد. بنابراین گزینه (۳) درست است. از طرف دیگر می‌دانیم \mathbb{Z} زیرحلقه \mathbb{Q} است ولی ایده‌آلی از آن نیست. پس گزینه‌های دیگر رد می‌شود.

۴- گزینه «۳» می‌دانیم هر زیرحلقه \mathbb{Z} به صورت $n\mathbb{Z}$ است. همچنین هر زیرحلقه \mathbb{Z}_n به شکل $\frac{m\mathbb{Z}}{n\mathbb{Z}}$ است که $m | n$. لذا هر زیرحلقه \mathbb{Z}_n یک ایده‌آل \mathbb{Z}_n است. پس گزینه (۳) درست است. \mathbb{Z} زیرحلقه \mathbb{Q} می‌باشد این در حالی است که ایده‌آل آن نیست. پس گزینه‌های (۱) و (۴) درست نمی‌باشند.

۵- گزینه «۳» می‌دانیم $Z(R) = \{x \in R \mid ax = xa\}$ زیرحلقه جابه‌جایی یکدار حلقه R است. فرض کنید $x \in Z(R)$ و $x \neq 0$. لذا $\langle x \rangle = xR$ ایده‌آل ناصفر حلقه R است. چون R یک حلقه تقسیم است بنابراین دارای ایده‌آل‌های بدیهی است. لذا $xR = R$ یا $xR = \langle 0 \rangle$. چون $x \neq 0$ پس $xR = R$ و $xR = R$ از طرفی $1 \in R$. بنابراین عضو $y \in R$ موجود است به طوری که $xy = 1$ و این یعنی x وارون پذیر است. بنابراین $Z(R)$ یک میدان است.

۶- گزینه «۲» به راحتی می‌توان بررسی کرد که S با اعمال جمع و ضرب ماتریسی یک حلقه‌ی جابه‌جایی و یکدار است و $S = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$.

حال اگر $x = \begin{bmatrix} a & b \\ -3b & a \end{bmatrix} \neq 0$ آن گاه a و b همزمان صفر نیستند. در چنین حالتی $\det(x) = a^2 + 3b^2 \neq 0$ و لذا x وارون پذیر است. پس S یک میدان است.

۷- گزینه «۱» ابتدا دقت شود اعضای R به صورت سه‌تایی‌های (a, b, c) می‌باشند، که در آن $a \in \mathbb{Z}_p$, $b \in \mathbb{Z}_p^3$ و $c \in \mathbb{Z}_p^5$. اینک

$$0 = (a, b, c)^2 = a^2 \equiv 0, b^2 \equiv 0, c^2 \equiv 0$$

به وضوح تنها حالت ممکن برای a ، عدد اول P است. از طرفی حالت‌های ممکن برای b به صورت زیر است:

$$b = 1 \times p^2, 2 \times p^2, 3 \times p^2, \dots, P \times p^2$$

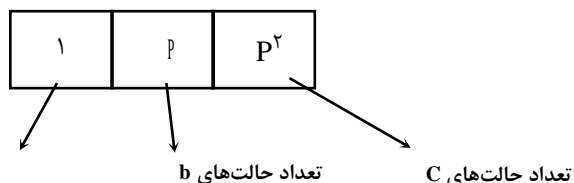
بنابراین تعداد b های مورد نظر برابر عدد اول P می‌باشد.

برای این که c در رابطه $c^2 \equiv 0 \pmod{P^5}$ صدق کند باید:

$$P^5 | c^2 \Rightarrow c \times c = p \times p \times p \times p \times p \Rightarrow P^3 | c$$

بنابراین $P^2 \times P^3$ و $(p^2 - 1)p^3$ و \dots و $3 \times p^3$ و $2 \times p^3$ و $1 \times p^3$ ، پس تعداد c های ممکن برابر P^3 است. بررسی بالا حاکی از آن است که

تعداد جواب‌های معادله $x^2 = 0$ در $R = \mathbb{Z}_p \times \mathbb{Z}_p^3 \times \mathbb{Z}_p^5$ برابر P^3 است زیرا:

بنابراین گزینه (۱) صحیح می‌باشد.

فصل نهم

«ایده‌آل‌های اول و ماکسیمال و هم‌ریختی حلقه‌ها

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل نهم

- کله ۱- حلقه \mathbb{Z}_m دارای دو زیرحلقه یکرخت، با میدان \mathbb{Z}_p و \mathbb{Z}_q می‌باشد که عبارتند از:
- (۱) $\{0, 1, 2, 3, 4\}$ و $\{0, 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35\}$ (۲) $\{0, 5\}$ و $\{1, 2, 3, 4\}$ (۳) $\{0, 2, 4\}$ و $\{0, 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33, 36, 39, 42, 45, 48, 51, 54, 57, 60\}$ (۴) $\{0, 2, 4\}$ و $\{0, 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33, 36, 39, 42, 45, 48, 51, 54, 57, 60\}$ (سراسری ۸۳)
- کله ۲- اگر $\{0\}$ ایده‌آل اول در حلقه جابه‌جایی R باشد، آن‌گاه:
- (۱) R دارای مقسوم‌علیه صفر نیست. (۲) R میدان است. (۳) R دارای ایده‌آل اول غیر بدیهی نیست. (۴) تعداد ایده‌آل‌های اول در R عددی متناهی است. (سراسری ۸۴)
- کله ۳- فرض کنید M یک ایده‌آل ماکسیمال حلقه جابه‌جایی یکدار و متناهی R است. در این صورت مشخصه حلقه $\frac{R}{M}$ برابر است با:
- (۱) صفر (۲) یک عدد اول (۳) مجذور یک عدد اول (۴) توانی از یک عدد اول (سراسری ۸۴)
- کله ۴- در \mathbb{Z} ایده‌آل‌های اول دارای کدام خاصیت هستند؟
- (۱) ماکسیمال هستند. (۲) شامل عدد اول می‌باشند. (۳) یا صفرند یا به شکل $p\mathbb{Z}$ می‌باشند که p یک عدد اول است. (۴) فقط $\{0\}$ ایده‌آل اول \mathbb{Z} است. (سراسری ۸۴)
- کله ۵- حلقه $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ و ایده‌آل $I = \{(x, 0) | x \in \mathbb{Z}\}$ از آن را در نظر بگیرید. در این صورت ایده‌آل I
- (۱) اول نیست. (۲) اول است ولی ماکسیمال نیست. (۳) هم اول و هم ماکسیمال است. (۴) تنها ایده‌آل اول حلقه $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ است. (سراسری ۸۶)
- کله ۶- همه موارد زیر صحیح‌اند به جزء:
- (۱) تنها دو هم‌ریختی از R به R وجود دارد. (۲) $2\mathbb{Z} \cong 3\mathbb{Z}$ (به عنوان حلقه) (۳) اگر R حلقه‌ای باشد که در آن $(R, +)$ یک گروه دوری باشد، آن‌گاه R آبله است. (۴) هر هم‌ریختی حلقه‌ای \mathbb{Z} ، هم‌ریختی صفر یا هم‌ریختی همانی است. (سراسری ۸۶)
- کله ۷- فرض کنید R و S دو حلقه یکدار باشند و $f: R \rightarrow S$ یک هم‌ریختی حلقه‌ای باشد. در چه صورت $f(1_R)$ مساوی 1_S است؟
- (۱) f پوشا است. (۲) f به یک باشد. (۳) S متناهی باشد. (۴) R حوزه صحیح باشد. (سراسری ۸۸)
- کله ۸- فرض کنید p یک عدد اول است و ایده‌آل‌های $I = p\mathbb{Z}$ و $J = p^2\mathbb{Z}$ از \mathbb{Z} را در نظر بگیرید. در این صورت حلقه $\frac{\mathbb{Z}}{J}$ دارای کدام خاصیت زیر است؟
- (۱) میدان است. (۲) با حلقه \mathbb{Z}_p یکرخت است. (۳) مقسوم‌علیه نابدیهی صفر دارد. (۴) با گروه ضربی \mathbb{Z}_p یکرخت است. (سراسری ۸۹)
- کله ۹- حلقه $R = \left\{ \begin{bmatrix} a & b \\ 0 & c \end{bmatrix} \mid a \in \mathbb{Z}; b, c \in \mathbb{Q} \right\}$ همراه با جمع و ضرب ماتریس‌ها را در نظر بگیرید. فرض کنید $I = \left\{ \begin{bmatrix} a & b \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \mid a \in \mathbb{Z}; b \in \mathbb{Q} \right\}$
- و $J = \left\{ \begin{bmatrix} a & 0 \\ 0 & c \end{bmatrix} \mid a \in \mathbb{Z}; c \in \mathbb{Q} \right\}$. در این صورت کدام گزینه صحیح است؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) $\frac{R}{I}$ با حلقه $\frac{Q}{Z}$ یکرخت است. (۲) $\frac{R}{J}$ با حلقه اعداد گویا یکرخت است. (۳) $\frac{R}{I}$ با حلقه اعداد گویا یکرخت است. (۴) $\frac{R}{J}$ با حلقه $\frac{Q}{Z}$ یکرخت است.

کله ۱۰- فرض کنید R حلقه‌ای یکدار باشد به طوری که به ازای هر $x \in R$ داشته باشیم $x^2 = x$. اگر I ایده‌آلی از حلقه R باشد، کدام گزینه با سایرین معادل نیست؟ (سراسری ۸۹)

$$(2) \text{ به ازای هر ایده‌آل } J \text{ در } R, IJ = I \cap J$$

$$(1) \frac{R}{I} \cong \mathbb{Z}_2$$

(۴) I ایده‌آل ماکسیمال است.

(۳) I ایده‌آل اول است.

کله ۱۱- فرض کنید R حلقه‌ای یکدار بوده و M یک ایده‌آل ماکسیمال دوطرفه‌ی R باشد. در این صورت کدام یک از گزینه‌های زیر درستند؟ (دکتری ۹۱)

$$(2) \frac{R}{M} \text{ ممکن است مقسوم علیه صفر نابدیهی داشته باشد.}$$

$$(1) \frac{R}{M} \text{ میدان است.}$$

$$(4) \frac{R}{M} \text{ حلقه‌ای متناهی است.}$$

$$(3) \frac{R}{M} \text{ حلقه‌ی تقسیم است.}$$

کله ۱۲- فرض کنید R حلقه‌ای جابه‌جایی یکدار است و P_1 و P_2 دو ایده‌آل از حلقه‌ی R باشند به طوری که $P_1 \cap P_2$ اول باشد. در این صورت کدام گزینه صحیح است؟ (سراسری ۹۲)

$$(2) P_1 \text{ و } P_2 \text{ ماکسیمال هستند.}$$

$$(1) P_1 \cap P_2 = \{0\}$$

$$(4) \text{ حداقل یکی از } P_1 \text{ و } P_2 \text{ برابر } \{0\} \text{ است.}$$

$$(3) P_2 \subseteq P_1 \text{ یا } P_1 \subseteq P_2$$

کله ۱۳- فرض کنید $R \neq \{0\}$ حلقه‌ای جابه‌جایی یکدار باشد به طوری که هر عضو آن یا وارون‌پذیر یا پوچتوان است. کدام گزینه صحیح نیست؟ (سراسری ۹۲)

$$(1) R \text{ ایده‌آل ماکسیمال منحصر به فرد دارد.}$$

$$(3) R \text{ مشخصه } R \text{ یا صفر است یا عدد اول است.}$$

$$(2) R \text{ ایده‌آل اول منحصر به فرد دارد.}$$

$$(4) \text{ مجموعه عناصری از } R \text{ که وارون‌پذیر نیستند تشکیل ایده‌آلی از } R \text{ می‌دهند.}$$

کله ۱۴- فرض کنید M یک ایده‌آل ماکسیمال حلقه جابه‌جایی و یکدار R باشد. در مورد حلقه $S = \frac{R}{M^n}$ که در آن $n \geq 2$ ، کدام گزینه نادرست است؟ (دکتری ۹۳)

$$(2) \text{ هر ایده‌آل اول حلقه } S, \text{ ماکسیمال است.}$$

$$(1) S \text{ دارای دقیقاً } n \text{ ایده‌آل است.}$$

$$(4) S \text{ دارای تنها یک ایده‌آل اول است.}$$

$$(3) S \text{ دارای تنها یک ایده‌آل ماکسیمال است.}$$

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل نهم

۱- گزینه «۴» زیرحلقه‌های \mathbb{Z}_6 از مرتبه‌های ۲ و ۳ عبارت‌اند از $\{0, 3\}$ و $\{0, 2, 4\}$ که با \mathbb{Z}_2 و \mathbb{Z}_3 یکرختند.

۲- گزینه «۱» فرض کنید R یک حلقه جابه‌جایی باشد. اگر P ایده‌آل R باشد، آن‌گاه $\frac{R}{P}$ حوزه صحیح است اگر و تنها اگر P اول باشد. حال فرض کنید

$\{0\}$ ایده‌آل اول حلقه R باشد. از آن‌جا که $\frac{R}{\{0\}} \cong R$ نتیجه می‌شود R حوزه صحیح است. لذا گزینه (۱) درست می‌باشد. حال حلقه جابه‌جایی \mathbb{Z} را

در نظر بگیرید. می‌دانیم $\{0\}$ ایده‌آل اول \mathbb{Z} است. ولی \mathbb{Z} میدان نیست، چون دارای وارون ضربی نمی‌باشد. پس گزینه‌های (۲) و (۳) نادرست هستند. از طرفی ایده‌آل‌های $p\mathbb{Z}$ که در آن $p \in \mathbb{Z}$ ، ایده‌آل‌های اول \mathbb{Z} می‌باشد. لذا گزینه (۴) نیز رد می‌شود.

۳- گزینه «۲ و ۴» برای پاسخ به این سؤال ابتدا به یادآوری چند قضیه می‌پردازیم:

- فرض کنید R حلقه جابه‌جایی یکدار باشد. در این صورت اگر M یک ایده‌آل ماکسیمال R باشد، آن‌گاه $\frac{R}{M}$ یک میدان است.

- مشخصه‌ی هر میدان متناهی، عددی اول است.

- اگر R یک حلقه متناهی و M یک ایده‌آل R باشد، آن‌گاه $\frac{R}{M}$ نیز متناهی است.

حال با توجه به مطالب ذکر شده چنین نتیجه می‌شود، از آن‌جا که M ایده‌آل ماکسیمال حلقه جابه‌جایی و یکدار متناهی R است، مشخصه $\frac{R}{M}$ عددی اول

است. از طرفی هر عدد اول توانی از خودش است. پس گزینه‌های (۲) و (۴) صحیح هستند.

۴- گزینه «۳» برای پاسخ به این سؤال نیز به یادآوری چند مطلب می‌پردازیم:

- فرض کنید R حلقه جابه‌جایی یکدار و P ایده‌آلی از R باشد. در این صورت P ایده‌آل اول است اگر و تنها اگر $\frac{R}{P}$ حوزه صحیح باشد.

- \mathbb{Z} حلقه ایده‌آل اصلی است و ایده‌آل‌های آن بفرم $n\mathbb{Z}$ هایی است که در آن n عدد صحیح باشد.

- \mathbb{Z} یک حوزه صحیح است و \mathbb{Z}_p نیز یک حوزه صحیح می‌باشد به طوری که p یک عدد اول باشد.

حال بنابر آن چه بیان شد نتیجه می‌شود هر ایده‌آل اول \mathbb{Z} به فرم $p\mathbb{Z}$ هایی است که P عدد اول و یا صفر باشد. پس گزینه (۳) درست است. از طرفی صفر ایده‌آل ماکسیمال \mathbb{Z} نیست و شامل عددی اول هم نمی‌باشد. بنابراین گزینه‌های دیگر رد می‌شوند.

۵- گزینه «۲» می‌دانیم حلقه‌ی $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ حوزه صحیح است. حال با در نظر گرفتن ایده‌آل $I = \{(n, 0) \mid n \in \mathbb{Z}\}$ خواهیم داشت $\frac{\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}}{I} = \mathbb{Z}$. از آنجا که $\frac{\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}}{I}$ یک حوزه صحیح است، I ایده‌آل اول می‌باشد.

۶- گزینه «۲» تنها هم‌ریختی‌های حلقه R به R عبارتند از هم‌ریختی‌های صفر و همانی. پس گزینه (۱) درست است. می‌دانیم اگر R یک حلقه باشد، آن‌گاه $(R, +)$ یک گروه دوری است. بنابراین R آبلی نیز می‌باشد. لذا گزینه (۳) نیز صحیح است. از طرفی تنها هم‌ریختی‌های حلقه \mathbb{Z} به \mathbb{Z} عبارت‌اند از هم‌ریختی‌های صفر و همانی. پس گزینه (۴) نیز درست است. حال فرض کنید $\mathbb{Z} \cong \mathbb{Z}$. پس یکرختی $f: \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$ را طوری در نظر بگیرید که $f(2) = 3$. بنابراین به ازای $n \in \mathbb{Z}$ داریم $f(2n) = f(\underbrace{2+\dots+2}_n) = nf(2) = 3n$. حال بررسی می‌کنیم f هم‌ریختی است یا نه. برای این منظور فرض

کنید $2n, 2m \in \mathbb{Z}$. لذا خواهیم داشت:

$$f(2n, 2m) = f(2n).f(2m) = nf(2).mf(2) = 9nm$$

و از آنجا که \mathbb{Z} یک گروه جمعی آبلی است نتیجه می‌شود:

$f(2n, 2m) = f(2 \times 2 \times n \times m) = 2nmf(2) = 6nm$

بنابراین $9nm \neq 6nm$ و این یعنی f هم‌ریختی حلقه‌ای نیست. پس $\mathbb{Z} \not\cong \mathbb{Z}$ و گزینه (۲) نادرست است.

۷- گزینه «۱» کافی است نشان دهیم به ازای هر $a \in S$ ، $a \cdot f(1_R) = f(1_R) \cdot a$ ؛ یعنی $f(1_R)$ در S دارای وارون است.

f یک هم‌ریختی پوشا است، لذا عضو $b \in R$ موجود است به طوری که $f(b) = a$. با قرار دادن عبارت $f(b) = a$ در رابطه $a \cdot f(1_R)$ به نتایج زیر می‌رسیم:

$$\left. \begin{aligned} a \cdot f(1_R) &= f(b) \cdot f(1_R) \stackrel{\text{هم‌ریختی } f}{=} f(b \cdot 1_R) = f(b) = a \\ f(1_R) \cdot a &= f(1_R) \cdot f(b) \stackrel{\text{هم‌ریختی } f}{=} f(1_R \cdot b) = f(b) = a \end{aligned} \right\} \Rightarrow a \cdot f(1_R) = f(1_R) \cdot a$$

پس اگر یکه S را 1_S بنامیم خواهیم داشت، $f(1_R) = 1_S$ و حکم ثابت می‌شود. لذا گزینه (۱) درست است. حال هم‌ریختی صفر $f: R \rightarrow S$ در نظر بگیرید. در این صورت گزینه‌های دیگر رد می‌شود.

۸- گزینه «۳» ابتدا حلقه $\frac{I}{J}$ را تشکیل می‌دهیم. لذا داریم $\frac{I}{J} = \{p+J, 2p+J, \dots, p(p-1)+J, p^2+J\}$ که در آن $p^2+J = J$. بوضوح $\frac{I}{J}$ دارای

عضو است. حال به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم. حلقه $\frac{I}{J}$ یکدار نیست. پس میدان نیست. لذا گزینه (۱) نادرست است. مرتبه \mathbb{Z}_p برابر است با p^2 .

بنابراین $\frac{I}{J} \not\cong \mathbb{Z}_p$. بنابراین گزینه (۲) نادرست است. حلقه \mathbb{Z}_p یک میدان متناهی از مرتبه P است، ولی $\frac{I}{J}$ میدان نیست. لذا $\mathbb{Z}_p \not\cong \frac{I}{J}$. پس گزینه (۴)

نیز درست نیست. حال عناصر $p+J$ و $p(p-1)+J$ از حلقه $\frac{I}{J}$ را در نظر بگیرید. لذا داریم $(p(p-1)+J)(p+J) = p^2(p+J) + J = J$. پس $\frac{I}{J}$ دارای مقسوم‌علیه صفر نابدیهی است. بنابراین گزینه (۳) پاسخ مورد نظر است.

۹- گزینه «۳» نگاشت f را به صورت مقابل تعریف می‌کنیم:

$$f: R \rightarrow \mathbb{Q}$$

$$\begin{bmatrix} a & b \\ 0 & c \end{bmatrix} x \mapsto c$$

f یک هم‌ریختی پوشاست. حال $\ker f$ را بدست می‌آوریم. لذا داریم:

$$\ker f = \left\{ \begin{bmatrix} a & b \\ 0 & c \end{bmatrix} \mid f \left(\begin{bmatrix} a & b \\ 0 & c \end{bmatrix} \right) = 0 \right\} = \left\{ \begin{bmatrix} a & b \\ 0 & c \end{bmatrix} \mid c = 0 \right\} = \left\{ \begin{bmatrix} a & b \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \mid a \in \mathbb{Z}, b \in \mathbb{Q} \right\} = I$$

بنابراین $\mathbb{Q} \cong \frac{R}{I}$ و لذا گزینه (۲) صحیح است.

۱۰- گزینه «۲» ابتدا نشان می‌دهیم (۴) \Leftrightarrow (۱).

فرض کنید $\frac{R}{I} \cong \mathbb{Z}_7$. از آنجا که \mathbb{Z}_7 یک میدان است، $\frac{R}{I}$ نیز میدان می‌باشد. لذا I یک ایده‌آل ماکسیمال است. حال فرض کنید I ایده‌آل ماکسیمال باشد. لذا $\frac{R}{I}$ یک میدان است. کفایت ثابت کنیم $\frac{R}{I}$ یک میدان دو عضوی بفرم $0+I$ و $1+I$ می‌باشد. فرض کنید $x \in R$. اگر $x \in I$ ، آن‌گاه $x+I=I$. حال فرض کنید $x \notin I$. با توجه به فرض داریم $x^2 = x$. بنابراین $x(1-x) = 0$. لذا $1-x \in I$ و در نتیجه $x+I = 1+I$. بنابراین $\frac{R}{I} \cong \mathbb{Z}_7$.

اینک نشان می‌دهیم (۴) \Leftrightarrow (۳).

فرض کنید I ایده‌آل اول باشد. حلقه R یک حلقه جابجایی یکدار است. پس هر ایده‌آل اول، ماکسیمال است. برعکس فرض کنید I ایده‌آل ماکسیمال باشد. لذا $\frac{R}{I}$ یک میدان است. با توجه به این که هر میدان یک حوزه صحیح است، پس $\frac{R}{I}$ یک حوزه صحیح و در نتیجه I ایده‌آل اول می‌باشد. همانند آن‌چه در بالا ثابت کردیم، می‌توان دید (۳) \Leftrightarrow (۱). بنابراین گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) با هم معادلند. اما اگر ایده‌آل اول $\langle 0 \rangle$ را در نظر بگیرید، در این صورت $I \cap J = \{0\}$ و داریم $\frac{R}{\langle 0 \rangle} \cong R$. پس گزینه (۲) با سایر گزینه‌ها معادل نیست.

۱۱- گزینه «۱ و ۳» می‌دانیم که اگر I یک ایده‌آل ماکسیمال (دوطرفه) باشد، آن‌گاه $\frac{R}{M}$ یک میدان است. بنابراین گزینه‌های ۱ و ۳ درست هستند. با توجه

به این که $\frac{R}{M}$ میدان است پس نتیجه می‌شود که $\frac{R}{M}$ مقسوم‌علیه صفر نابدهی ندارد و تنها مقسوم‌علیه صفر آن، صفر است. همچنین ایده‌آل ماکسیمال $\langle x^2 + 1 \rangle$ را در نظر بگیرید، می‌دانیم $\frac{\mathbb{R}[x]}{\langle x^2 + 1 \rangle} \cong \mathbb{C}$ که یک حلقه‌ی نامتناهی است.

۱۲- گزینه «۳» برای ایده‌آل‌های P_1 و P_2 از حلقه R داریم:

$$P_1 P_2 \subseteq P_1 \cap P_2 \xrightarrow{\text{چون } P_1 \cap P_2 \text{ اول است}} P_1 \subseteq P_1 \cap P_2 \text{ یا } P_2 \subseteq P_1 \cap P_2$$

بنابراین $P_1 \subseteq P_2$ یا $P_2 \subseteq P_1$ پس گزینه (۳) صحیح است. توجه کنید با در نظر گرفتن $R = \mathbb{Z}$ و $P_1 = \mathbb{Z}$ و $P_2 = 2\mathbb{Z}$ به عنوان ایده‌آل‌های R تمامی گزینه‌های دیگر رد می‌شود.

۱۳- گزینه «۲» حلقه \mathbb{Z}_4 را در نظر بگیرید. عناصر ۱ و ۳ از این حلقه وارون‌پذیر و ۲ پوچتوان است در حالی که $\text{Char}(\mathbb{Z}_4) = 4$ که عددی اول نمی‌باشد.

۱۴- گزینه «۱» قرار می‌دهیم $R = \mathbb{Z}_8$ ، $M = \{0, 2, 5, 6\}$ و $n = 3$. در این صورت S کمتر از ۳ ایده‌آل دارد.

فصل دهم

«میدان کسرها و حلقه چندجمله‌ای‌ها»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دهم

کدام یک از حلقه‌های زیر یک میدان است؟

(سراسری ۸۲)

$$(1) \frac{\mathbb{Z}_{11}[x]}{\langle x^2 - 3 \rangle} \quad (2) \frac{\mathbb{Z}_7[x]}{\langle x^2 - 2 \rangle} \quad (3) \frac{\mathbb{Z}_5[x]}{\langle x^2 - 2 \rangle} \quad (4) \frac{\mathbb{Z}_{13}[x]}{\langle x^2 - 3 \rangle}$$

(سراسری ۸۵)

۲- اگر R حلقه‌ای جابجایی یکدار و I ایده‌آل سره از R باشد، آن‌گاه کدام گزینه درست است؟
 (۱) اگر I در R ماکسیمال باشد، $I[x]$ نیز در $R[x]$ ماکسیمال است. (۲) اگر R یک PID باشد، $R[x]$ نیز یک PID است.
 (۳) اگر I در R اول باشد، $I[x]$ نیز در $R[x]$ اول است. (۴) اگر $R[x]$ یک حوزه صحیح باشد، R یک میدان است.

(سراسری ۸۹)

۳- فرض کنید F یک میدان و $J = \{f \in F[x, y] \mid f(\circ, y) = 0\}$ در این صورت در حلقه $F[x, y]$:
 (۱) J یک ایده‌آل اول است ایده‌آل اصلی نیست.
 (۲) J یک ایده‌آل اصلی اول است.
 (۳) J یک ایده‌آل ماکسیمال است ولی ایده‌آل اصلی نیست.
 (۴) J یک ایده‌آل اصلی ماکسیمال است.

(سراسری ۸۹)

۴- فرض کنید F یک میدان و I یک ایده‌آل ناصفر $F[x]$ است. در این صورت کدام یک از گزاره‌های زیر با سایر گزاره‌ها معادل نیست؟ (سراسری ۸۹)
 (۱) I یک ایده‌آل اول است.
 (۲) حلقه خارج قسمتی $\frac{F[x]}{I}$ یک میدان است.
 (۳) I یک ایده‌آل ماکسیمال (بیشین) است.
 (۴) حلقه خارج قسمتی $\frac{F[x]}{I}$ یک دامنه درست (حوزه صحیح) متناهی است.

(سراسری ۹۰)

۵- به ازای چه عناصر $a \in \mathbb{Z}_3$ حلقه $\frac{\mathbb{Z}_3[x]}{\langle x^3 + x^2 + ax + 1 \rangle}$ میدان است؟
 (۱) $a = 0$ (۲) $a = 1$ (۳) $a = 2$ (۴) $a \in \{1, 2\}$

(سراسری ۹۱)

۶- تعداد عضوهای حلقه $\frac{\mathbb{Z}_2[x]}{\langle x^3 + 1 \rangle}$ برابر است با:
 (۱) ۱۲ (۲) ۸ (۳) ۶ (۴) ۴

۷- $R[x]$ حلقه چندجمله‌ای‌ها با ضرایب حقیقی فرض می‌شود. تعداد میدان‌ها با تقریب یگریختی که شکل $\frac{R[x]}{I}$ هستند و I ایده‌آل ماکسیمال

(سراسری ۹۱)

$R[x]$ است، برابر است با:
 (۱) بی‌نهایت (۲) ۱ (۳) ۴ (۴) ۲

(دکتری ۹۱)

۸- اگر $T = \mathbb{R}[X, Y, Z]$ کدام یک از ایده‌آل‌های زیر اول است؟
 (۱) $\langle XY, XZ + YZ \rangle$ (۲) $\langle X^2YZ, Z \rangle$ (۳) $\langle X^2, Y + Z \rangle$ (۴) $\langle XY, XZ \rangle$

۹- فرض کنید R یک حلقه جابجایی و یکدار است ولی میدان نیست و P یک ایده‌آل ماکسیمال R است. فرض کنید $I = P[x]$ یک ایده‌آل حلقه

(دکتری ۹۲)

چندجمله‌ای‌های $R[x]$ باشد که شامل همه چندجمله‌ای‌های واقع در $R[x]$ است که ضرایب آن‌ها در P است. کدام گزینه صحیح است؟
 (۱) I یک ایده‌آل ماکسیمال $R[x]$ است ولی اول نیست.
 (۲) I یک ایده‌آل اول $R[x]$ است که ماکسیمال نیست.
 (۳) I یک ایده‌آل اول $R[x]$ است ولی ماکسیمال نیست.
 (۴) I نه ایده‌آل اول $R[x]$ است و نه ایده‌آل ماکسیمال $R[x]$.

۱۰- فرض کنید R یک حلقه یکدار و $U(R)$ گروه شامل تمام عناصر وارون‌پذیر R باشد. اگر $J(R)$ رادیکال جیکوبسن حلقه‌ی R باشد، در این صورت کدام گزینه صحیح است؟
 (دکتری ۹۳)

$$(1) \text{ حلقه تولید شده توسط } U(R), R \text{ است.} \quad (2) \text{ اگر } R \text{ نامتناهی باشد، } U(R) \text{ نیز نامتناهی است.}$$

$$(3) U\left(\frac{R}{J(R)}\right) = \{a + J(R) \mid a \in U(R)\} \quad (4) U(R[x]), \text{ برابر با مجموعه تمام چندجمله‌ای‌های با ضرایب در } U(R) \text{ است.}$$

(دکتری ۹۳)

۱۱- تعداد چندجمله‌ای‌های تحویل‌ناپذیر از درجه ۲ در $\mathbb{Z}_{11}[x]$ برابر است با:
 (۱) ۵۵۰ (۲) ۵۰۰ (۳) ۴۰۰ (۴) ۶۰۰

(دکتری ۹۴)

۱۲- چند جمله‌ای $f(x) = 3 + 2x + 4x^2 \in \mathbb{Z}_8[x]$:
 (۱) خود توان است. (۲) مقسوم‌علیه صفر است. (۳) وارون‌پذیر است. (۴) پوچ توان است.

(دکتری ۹۴)

کلمه ۱۳- کدام گزینه در مورد حلقه $\frac{\mathbb{Z}[x]}{(2x-1)}$ درست است؟

- (۱) با حلقه $\left\{ f\left(\frac{1}{2}\right) \mid f(x) \in \mathbb{Z}[x] \right\}$ یکرخت است.
 (۲) با حلقه \mathbb{Z}_7 یکرخت است.
 (۳) با حلقه \mathbb{Z} یکرخت است.
 (۴) میدان است.

کلمه ۱۴- اگر F یک میدان مشخصه $p > 0$ بوده و نگاشت $\theta: F \rightarrow F$ با ضابطه $\theta(x) = x^p$ باشد، آن گاه کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟ (سراسری ۹۴)

- (۱) θ یک به یک است.
 (۲) پوشاست.
 (۳) θ یک همریختی حلقه‌ای است.
 (۴) θ همانی است اگر و تنها اگر F یک میدان p عضوی می‌باشد.

باسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دهم

۱- گزینه «۳» ابتدا به یادآوری چند قضیه می‌پردازیم:

- فرض کنید R یک حلقه جابه‌جایی یک‌دار باشد. در این صورت M ایده‌آل ماکسیمال است اگر و تنها اگر $\frac{R}{M}$ یک میدان باشد.
 - اگر F یک میدان باشد، آن گاه چند جمله‌ای $f \in F[x]$ روی میدان F تحویل‌ناپذیر است اگر و تنها اگر ایده‌آل $\langle f \rangle$ ماکسیمال باشد.
 - اگر $f \in R[x]$ یک چندجمله‌ای با درجه مثبت باشد، آن گاه f را می‌توان به چند جمله‌ای‌های درجه اول و دوم تحویل‌ناپذیر تجزیه نمود.
 با توجه به مطالب ذکر شده چنین نتیجه می‌شود، چند جمله‌ای $x^2 - 2$ ریشه‌ای در \mathbb{Z}_5 ندارد. بنابراین در $\mathbb{Z}_5[x]$ تحویل‌ناپذیر است.
 چندجمله‌ای $x^2 - 3$ در \mathbb{Z}_{11} دارای ریشه‌ی ۵ است. چندجمله‌ای $x^2 - 3$ در \mathbb{Z}_7 دارای ریشه‌ی ۳ است و چندجمله‌ای $x^2 - 3$ در \mathbb{Z}_{13} دارای ریشه‌ی ۴ است. در نهایت همان گونه که مشاهده می‌شود $\frac{\mathbb{Z}_5[x]}{\langle x^2 - 2 \rangle}$ در شرایط مطالب یادآوری شده صدق می‌کند، لذا یک میدان است. بنابراین گزینه (۳) پاسخ درست است.

- ۲- گزینه «۳» ایده‌آل $I = \langle 2 \rangle$ در حلقه \mathbb{Z} ماکسیمال است. اما $I[x]$ در $\mathbb{Z}[x]$ ماکسیمال نیست. زیرا $\langle x, 2 \rangle \subseteq I[x]$ حلقه \mathbb{Z} یک حوزه ایده‌آل اصلی است، اما $\mathbb{Z}[x]$ حوزه ایده‌آل اصلی نیست. حلقه $\mathbb{Z}[x]$ یک حوزه صحیح است، اما میدان نیست. پس گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) نادرست هستند. حال فرض کنید R یک حلقه جابه‌جایی یک‌دار و I ایده‌آلی از R باشد. در این صورت $\frac{R[x]}{I[x]} \cong \frac{R}{I}[x]$. اگر I ایده‌آل اول R باشد، آن گاه $\frac{R}{I}$ یک حوزه صحیح است. لذا $\frac{R}{I}[x]$ نیز یک حوزه صحیح می‌باشد. بنابراین $\frac{R[x]}{I[x]}$ نیز یک حوزه صحیح است و در نتیجه $I[x]$ ایده‌آل اول $R[x]$ است. بنابراین گزینه (۳) صحیح است.

- ۳- گزینه «۲» همریختی ارزیاب $\varphi: F[x, y] \rightarrow F[y]$ را با ضابطه‌ی $\varphi(f(x, y)) = f(\circ, y) = \circ$ در نظر بگیرید. در این صورت داریم $\ker \varphi = \langle x - \circ, y - y \rangle = \langle x \rangle$. از طرفی $\frac{F[x, y]}{\langle x \rangle} \cong F[y]$. آن جا که $F[y]$ حوزه صحیح است، $\frac{F[x, y]}{\langle x \rangle}$ نیز یک حوزه صحیح می‌باشد. در نتیجه $\langle x \rangle$ یک ایده‌آل اول اصلی است. بنابراین گزینه (۲) صحیح است. از طرفی با توجه به این که $\langle x \rangle \subseteq \langle x, y \rangle$ ، پس $\langle x \rangle$ ایده‌آل ماکسیمال نیست. لذا گزینه‌های (۳) و (۴) رد می‌شوند.

- ۴- گزینه «۴» با توجه به مطالب و قضایای ارائه شده در متن درس می‌دانیم، اگر F یک میدان باشد، آن گاه $F[x]$ یک حوزه ایده‌آل اصلی است. فرض کنید I ایده‌آل $F[x]$ باشد. می‌دانیم اگر F یک میدان باشد، آن گاه $F[x]$ یک حوزه ایده‌آل اصلی است. حال فرض کنید I ایده‌آل ناصفر $F[x]$ باشد. در این صورت I ایده‌آل اول است اگر و تنها اگر ماکسیمال باشد. پس گزینه‌های (۱) و (۳) معادل‌اند. اینک فرض کنید I ایده‌آل ماکسیمال $F[x]$ باشد. در این صورت $\frac{F[x]}{I}$ یک میدان است و در نتیجه یک حوزه صحیح می‌باشد. لذا I ایده‌آل اول است. پس گزینه‌های (۳) به (۱) نیز معادل‌اند. حال $A = \frac{F_5[x]}{\langle x^2 + x + 1 \rangle}$ که در آن F یک میدان باشد را در نظر بگیرید. $x^2 + x + 1$ چند جمله‌ای تحویل‌ناپذیر است. لذا A یک میدان است که مرتبه آن ۲۵ است. بنابراین A یک حوزه صحیح است. اما $\langle x^2 + x + 1 \rangle$ یک ایده‌آل اول نیست. بنابراین گزینه (۴) با گزینه‌های دیگر معادل نیست.

۵- گزینه «۳» فرض کنید F یک میدان و $0 \neq f \in F[x]$ روی میدان F تحویل‌ناپذیر است اگر و تنها اگر ایده‌آل $M = \langle f \rangle$ ماکسیمال باشد. فرض کنید R یک حلقه جابه‌جایی یک‌دار باشد. M ایده‌آل ماکسیمال است اگر و تنها اگر $\frac{R}{M}$ یک میدان باشد. بنابراین با توجه به مطالب یادآوری شده کافیست نشان دهیم چند جمله‌ای $f(x) = x^3 + x^2 + ax + 1$ روی $\mathbb{Z}_p[x]$ تحویل‌ناپذیر است. برای این منظور کافی است چندجمله‌ای $f(x)$ به ازای مقادیر $a = 0$ ، $a = 1$ یا $a = 2$ دارای ریشه نباشد. بنابراین اگر $a = 0$ ، آن‌گاه $f(x)$ دارای ریشه $x = 1$ است. اگر $a = 1$ ، آن‌گاه $f(x)$ دارای ریشه $x = 2$ است. اگر $a = 2$ ، آن‌گاه $f(x)$ دارای ریشه نیست. پس گزینه (۳) درست است.

۶- گزینه «۲» فرض کنید F میدانی از مرتبه p (p عددی اول) و $f(x) \in F[x]$ چندجمله‌ای تحویل‌ناپذیر از درجه n باشد. در این صورت $\frac{F[x]}{\langle f(x) \rangle}$

میدانی از مرتبه p^n خواهد بود. بنابراین با توجه به مطالب مذکور $\frac{\mathbb{Z}_2[x]}{\langle x^3 + 1 \rangle}$ میدانی از مرتبه ۸ است.

۷- گزینه «۴» با توجه به مطالب ارائه شده در متن درس می‌دانیم:

- هر چندجمله‌ای در $R[x]$ به چندجمله‌ای‌های درجه اول و دوم قابل تجزیه است. (ولی چندجمله‌ای‌های درجه ۲ الزاماً قابل تجزیه نمی‌باشند مانند $x^2 + 1$ که در $R[x]$ تجزیه نمی‌گردد).

- در $F[x]$ که F یک میدان است ایده‌آل‌های ماکسیمال به فرم $\langle f(x) \rangle$ می‌باشد که $f(x)$ تحویل‌ناپذیر باشد. با توجه به مطالب مذکور چنین نتیجه می‌شود، در $R[x]$ ایده‌آل‌های ماکسیمال به فرم $\langle x \rangle$ یا $\langle x^2 + a^2 \rangle$ است که $a \in R$ و $a \neq 0$. لذا تعداد این ایده‌آل‌ها ۲ بوده و $\frac{R[x]}{\langle x^2 + a^2 \rangle} \cong \frac{R[x]}{\langle x \rangle} \neq \frac{R[x]}{\langle f(x) \rangle} = \deg f$ زیرا $\dim_F \frac{R[x]}{\langle f(x) \rangle} = \deg f$ پس x و $x^2 + a^2$ از یک درجه نمی‌باشند. لذا پاسخ صحیح گزینه (۴) است.

۸- گزینه «۳» برای پاسخ به این سوال لازم است به این نکته توجه داشته باشید که این سوال با استفاده از مطالب خارج از کتاب مبانی جبر حل می‌شود، در واقع مطالبی از هندسه جبری. ابتدا مباحث مورد نیاز را بیان می‌کنیم:

تعریف ۱: فرض کنید I ایده‌آل حلقه جابه‌جایی R باشد. وارپته‌ی I با نماد $\text{Var}(I)$ نمایش داده می‌شود و برابر است با مجموعه‌ی $\{P \in \text{Spec}(R) : P \supseteq I\}$.

تعریف ۲: یک مجموعه‌ی جبری V در یک فضای آفین \mathbb{R}_k^n روی یک میدان به طور جبری بسته‌ی K ، ساده شدنی نامیده می‌شود، هرگاه $V = V_1 \cup V_2$ ، $V \neq V_1$ ، $V \neq V_2$ یعنی اجتماع مجموعه‌های جبری V_1 و V_2 باشد، در غیر این صورت مجموعه جبری V تحویل‌ناپذیر است. در این حالت مجموعه‌ی جبری تحویل‌ناپذیر V ، یک وارپته آفین تحویل‌ناپذیر نامیده می‌شود. قضیه: یک مجموعه‌ی جبری V ، یک وارپته آفین تحویل‌ناپذیر است اگر و تنها اگر $I(V)$ یک ایده‌آل اول حلقه‌ی $K[X_1, \dots, X_n]$ باشد. حال با توجه به مطالب بیان شده و با استفاده از قضیه‌ی مذکور به بررسی هر یک از گزینه‌ها می‌پردازیم. لذا داریم:

$$V(XY, XZ + YZ) = V(XY, Z) \cup V(XY, X + Y) \quad \text{گزینه (۱)}$$

$$V(X^2YZ, Z) = V(X, Z) \cup V(Y, Z) \quad \text{گزینه (۲)}$$

$$V(XY, XZ) = V(X) \cup V(Y, Z) \quad \text{گزینه (۴)}$$

همانطور که مشاهده می‌شود، گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) همگی ساده شدنی هستند. اما $V(X^2, Y + Z)$ تحویل‌ناپذیر است. بنابراین $\langle X^2, Y + Z \rangle$ ایده‌آل اول حلقه‌ی $\mathbb{R}[X, Y, Z]$ است. لذا گزینه (۳) پاسخ مورد نظر است.

۹- گزینه «۳» چون حلقه R جابه‌جایی و یک‌دار است هر ایده‌آل ماکسیمال، اول نیز می‌باشد. بنابراین P یک ایده‌آل اول R است. نشان می‌دهیم که $I = P[x]$ نیز یک ایده‌آل اول $R[x]$ است. برای این منظور نشان می‌دهیم اگر $p(x), q(x) \notin I$ ، آن‌گاه $p(x)q(x) \notin I$.

فرض کنید $p(x) = \sum_{i=0}^n a_i x^i$ و $q(x) = \sum_{j=0}^m b_j x^j$ دو عضو دلخواه $R[x]$ باشند که متعلق به I نیستند. چون $p(x) \notin I$ وجود دارد i که $a_i \notin P$.

فرض کنید i بزرگترین اندیسی باشد که به ازای آن $a_i \notin P$. به همین ترتیب فرض کنید j بزرگترین اندیسی باشد که به ازای آن $b_j \notin P$ به راحتی

می‌توان دید که ضرب x^{i+j} در $p(x)q(x)$ متعلق به P نیست و لذا $p(x)q(x) \notin I$ که معادل اول بودن I است. در پایان دقت کنید که $\frac{R[x]}{P[x]}$ به

عنوان حلقه با $\frac{R}{P}[x]$ یکرخت است و چون $\frac{R}{P}[x]$ میدان نیست لزومی ندارد که $P[x]$ ماکسیمال باشد.

۱۰- گزینه «۳» حلقه اعداد صحیح مثال نقض آشکاری برای گزینه‌های ۲ و ۴ می‌باشد. همچنین ثابت می‌شود که هرگاه حلقه‌ی جایجایی و یک‌ددار R متناهی باشد، آنگاه R توسط اعضای وارون‌پذیر خود تولید می‌شود اگر و تنها اگر $\mathbb{Z}_p \times \mathbb{Z}_p$ را به عنوان خارج قسمت در برداشته باشد. بنابراین گزینه (۱) نیز درست نمی‌باشد.

۱۱- گزینه «۱» ابتدا تعریف زیر را یادآوری می‌کنیم: فرض کنید K یک میدان و $K[x]$ حلقه چندجمله‌ای‌ها روی K باشد. چندجمله‌ای $f \in K[x]$ را تحویل‌ناپذیر گوئیم، هرگاه: (۱) $\deg f \geq 1$ (۲) نتوان f را به صورت حاصل ضرب دو چندجمله‌ای با درجه مثبت تجزیه نمود.

برای مثال چندجمله‌ای $x^2 + 1$ در $\mathbb{Z}_p[x]$ تحویل‌ناپذیر است، زیرا روی \mathbb{Z}_p فاقد ریشه است. برای $\mathbb{Z}_p[x]$ که p یک عدد اولی است تعداد چند جمله‌ای‌های از درجه ۲ برابر است با $\frac{p(p-1)^2}{2}$. پس در اینجا چون $p=11$ ، داریم:

$$\frac{11 \times 10^2}{2} = 550$$

۱۲- گزینه «۳» اگر R یک حلقه باشد آنگاه $R[\mathbb{Z}]$ ، حلقه چند جمله‌ای‌ها در x با ضرایب در R است که شامل تمام مجموع‌های $\sum_{i=0}^{\infty} a_i x^i$ است که همه a_i ها جزء تعداد متناهی از آن‌ها صفر هستند.

$p(x) \in R(x)$ را معکوس‌پذیر یا وارون‌پذیر گوئیم هرگاه $q(x) \in R(x)$ وجود داشته باشد که $p(x)q(x) = 1$ ، قرار دادن $q(x) = 6x + 3$ داریم:
 $p(x)q(x) = (4x^2 + 2k + 3)(6x + 3) = [24kx^3 + 24x^2 + 24x + 9] = 1$
 و لذا $p(x)$ معکوس‌پذیر است. پس گزینه ۳ درست است.

۱۳- گزینه «۱» به طور کلی می‌دانیم که اگر F یک میدان و $R = F(t)$ یک حلقه چند جمله‌ای باشد. آنگاه $R' = \frac{R[x]}{tx-1}$

$$L = \left\{ \frac{a_m}{t^m} + \frac{a_{m-1}}{t^{m-1}} + \dots + \frac{a_1}{t} + b_1 t + b_2 t^2 + \dots + b_n x^n = a_i, b_j \in F \right\}$$

ایزومورف است، با قرار دادن $t=2$

$$L = \left\{ f\left(\frac{1}{t}\right) : f(x) \in U[x] \right\}$$

لذا $\frac{Z[x]}{2x-1}$ با حلقه L یکرخت است پس گزینه ۱ درست است.

۱۴- گزینه «۲» دقت شود $\theta: F \rightarrow F$ با ضابطه $\theta(x) = x^p$ یک همریختی حلقه‌ای است، زیرا فرض کنید $xy \in F$ باشد. لذا داریم:

$$\theta(x+y) = (x+y)^p = x^p + \binom{p}{1}x^{p-1}y + \dots + \binom{p}{p-1}xy^{p-1} + y^p = x^p + y^p = \theta(x) + \theta(y)$$

$$\theta(xy) = (xy)^p = \underbrace{(xy) \times (xy) \times \dots \times (xy)}_p = x^p y^p = \theta(x)\theta(y)$$

بنابراین گزینه (۳) صحیح می‌باشد. از طرفی با توجه به این که θ یک همریختی حلقه‌ای از یک میدان به درون خودش است لذا از آنجا که $\ker(\theta)$ یک ایده‌آل برای F است پس یا صفر است و یا برابر خود F است، اما با توجه به ناصرف بودن نگاشت θ نتیجه می‌گیریم $\ker \theta = 0$ است و بنابراین θ یک به یک است، لذا گزینه (۱) صحیح می‌باشد.

بررسی گزینه (۲): برای حالتی که F متناهی عضو باشد و $f: F \rightarrow F$ یک نگاشت دلخواه باشد، یک به یک بودن، پوشا بودن را نتیجه می‌دهد بنابراین برای θ مورد نظر بنابر درستی گزینه (۱) می‌توان نتیجه گرفت θ پوشا است. حال حوزه صحیح $\mathbb{Z}_2[x]$ را در نظر بگیرد. در این صورت F را میدان

کسره‌های گویای $\mathbb{Z}_2[x]$ در نظر می‌گیریم که مشخصه آن برابر عدد ۲ می‌باشد. برای این حالت θ پوشا نمی‌باشد، زیرا از آنجا که $\frac{1}{x} \in F$ است:

$$\nexists f, g \in \mathbb{Z}_2[x] \text{ s.t. } \left(\frac{f}{g}\right)^2 = \frac{1}{x}$$

بنابراین گزینه (۲) نادرست است.

اگر F یک میدان p عضوی باشد همواره $\mathbb{Z}_p \cong F$ ، می‌دانیم که هر عضو میدا \mathbb{Z}_p ریشه چند جمله‌ای مخالف صفر $x^p - x$ است. بنابراین θ همانی می‌باشد. حال فرض کنیم F ، p^k عضوی باشد.

برای اینکه $\theta: F \rightarrow F$ با ضابطه $\theta(x) = x^p$ همانی باشد، باید برای هر عضو دلخواه x متعلق به F ، داشته باشیم $x^p - x = 0$. اما دقت شود چندجمله‌ای $x^p - x \in F[x]$ در میدان F حداکثر دارای p ریشه است؛ اما تعداد اعضای F بیشتر از p می‌باشند، بنابراین θ همانی نمی‌باشد. بررسی حالت F نامتناهی عضو نیز واضح است. بنابراین گزینه (۴) صحیح می‌باشد. بنابراین گزینه (۲) گزینه مورد نظر است.